Tednik

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva

Ptuj, 3. novembra 1967

Št. 44 Leto XX

Izvod 0,50 N din, 50 S din

DANES V TEDNIKU:

Na drugi strani:
ZASEBNI SEKTOR KMETIJSTVA DANES IN JUTRI

Na tretji strani:
DS TAP-A ZAVRNIL ODPUST DELAVCEV

Na peti strani:
ŠOLA V SLOV. BISTRICI ŠE DALJE BREZ RAVNATELJA
VZGOJNA VPRAŠANJA

Na šesti strani:
VELIKI OKTOBER

Na sedmi strani:
ZA VSAKOGAR NEKAJ ZANIMIVEGA

Za še učinkovitejše samoupravljanje

BORBA za razvijanje samoupravljanja je osnovna naloga vseh sil. Postaviti odgovornost na mesto, ki ji gre v samoupravljanju. Povečati nivo izobrazbe in strokovne usposobljenosti ter s tem tudi produktivnost dela. Kratkoročno rešiti problem zaposlovanja. Nadalje razvijati delitev dohodka in nagrajevanje po delu. Omogočiti aktivnejše delovanje proizvajalcev v družbenih organizacijah. Družbenopolitične organizacije se morajo ob doseženih uspehih še naprej boriti za razvoj samoupravljanja ter njegovo vsebinsko bogatenje. Celotni sistem izobraževanja se mora prilagoditi sodobnim potrebam gospodarstva. Zagotoviti enotne materialne pogoje za osnovno šolstvo. Zagotoviti objektiven razvoj vsem sposobnim delavcem. Revidirati sedanjo sistematizacijo delovnih mest.

To so nekateri zaključki prve konference samoupravljavcev ptujske občine, ki je bila 28. in 29. oktobra v Ptuju. Konferenca, katere so se udeležili predstavniki vseh delovnih kolektivov, družbenopolitičnih organizacij, družbenih služb in predstavniki občine v republiških in zveznih zborih, je poskusila in tudi uspela osvetliti probleme v sistemu samoupravljanja; ne samo to, dala je tudi konkretne predloge in priporočila za njihovo reševanje. Razprave so potekale v treh komisijah, ki so na različnih področjih obravnavale problematiko v zvezi z nadaljnjim razvojem in bogatenjem samoupravljanja.

Predstavniki gospodarskih organizacij so razpravljali o problemih v zvezi s tržnimi zakonitostmi, katere samoupravljanje sprošča v vedno večjem obsegu, saj v zvezi s tem nastopajo težave pri ustvarjanju in delitvi dohodka ter zaposlovanju. Ti problemi so tudi ozko povezani s delovanjem zakonskih instrumentov, ki niso vedno v skladu s tendenco za doseganje večjih uspehov.

Samoupravljanje ne dobiva novih kvalitet samo v gospodarskih organizacijah, ampak tudi vse večji pomen v okviru družbenega samoupravljanja v občini, republiki in zvezi. Delitveni odnosi med skupnostjo in gospodarskimi organizacijami niso več primerni v sedanjem dogajanju. Razprava je nakazala, naj bi se delitev vršila na osnovi ustvarjenega dohodka, ne pa iz narodnega, saj bi potem gospodarske organizacije lahko zavzele enakopraven položaj nasproti celotni družbi v formiranju osebnih dohodkov, skladov in obveznosti. Pri tem se pojavlja vprašanje ravno ob sistemu delitve na osebne dohodke in sklade, saj bi delovne organizacije morale misliti na akumulacijo, ne pa da osebni dohodki naraščajo na njen račun.

Bistveno postavko v nadaljnji fazi razvoja gospodarske reforme predstavljajo formiranje obratnih sredstev, kreditna in bančna politika. Ker so gospodarske organizacije v preteklih dveh letih povečale obratnim sredstvom veliko pozornosti, je odnos med tujimi in lastnimi sredstvi v korist lastnih sredstev, kar je obratno kot pred reformo. To pa še ni doseženo v trgovini in kmetijstvu, predvsem zaradi nizke akumulativnosti, kar pa je posledica dosedanje politike stabilizacije dinarja in gospodarstva.

Vprašanje, kateremu je bilo posvečeno največ pozornosti, je zaposlovanje. Ugotovitev, da obstaja v industriji še vedno 57 odst. ročnega dela ter da se nadaljuje racionalizacija proizvodnje, kaže, da se bo sproščanje delovne sile še nadaljevalo. Ob tem nastaja vprašanje zaposlovanja te sile, saj se nobena dejavnost ne bo razvijala tako pospešeno, da bi lahko zadovoljila potrebe po delovnih mestih. Delegati so bili tudi mnenja, da bi z kratkoročnimi ukrepi lahko v veliki meri rešili ta problem, če bi poostrili

(Konec na 3. strani)

Reorganizacija ZK v občini Slovenska Bistrica

Slovenska Bistrica, 27. oktobra. Danes je bila konferenca ZK Slovenska Bistrica, ki je obravnavala reorganizacijo ZK v občini. Zaradi obširnega dela z reorganizacijo je dal občinski komite že pred mesecem dni v razpravo osnovnim organizacijam ZK materiale, ki obravnavajo reorganizacijo ter kandidatno listo. Spremembe, ki so jih dale te razprave, so bile obravnavane in določene stvari tudi popravljene.

Da bi dosegla ZK enotnost idejno-politične akcije ter potrebno gibčnost in učinkovitost, je potrebno, da se komunisti ustrezno reorganizirajo v kraju, kjer prebivajo, in tam, kjer delajo, predvsem pa se mora zagotoviti možnost za širše delovanje vsem komunistom ne glede na okvire njihove matične organizacije. Organizacijo ZK predstavljajo v občini samostojne in specifične oblike na ravni občine kot tudi ustrezne oblike in metode organiziranosti v organizacijah ZK v delovnih organizacijah in krajevnih organizacijah ZK. Predložene oblike so: 1. občinska konferenca ZK, 2. občinski komite ZK, 3. komisije občinske konference ZK, 4. organizacije ZK v delovnih organizacijah in 5. krajevne organizacije ZK.

V okviru občinske organizacije ZK bodo volili in bo delovala občinska konferenca ZK, ki šteje 50 članov in je najvišji vodstveni organ ZK v občini. Kot izvršilni organ občinske konference je občinski komite, ki bo štel 13 članov. Občinska konferenca izvoli vsaki dve leti komisije, ki so podobne komisijam pri CK ZKS, s katerimi tudi neposredno sodelujejo.

Stopnja razvoja samoupravljanja, ekonomski položaj, perspektive podjetja, velikost podjetja, število zaposlenih itd., vse to so bili pogoji, ko je občinski komite premišljeval, v katerih podjetjih bi naj formirali organizacije ZK. Zaradi tega v mnogih podjetjih, ki so do sedaj imela svoje organizacije ZK, teh od sedaj ne bo več. Tako bodo ostale od prejšnjih 18 organizacij sedaj samo štiri, in sicer v Impolu, Steklarni, Gozdnem gospodarstvu in na Kmetijskem kombinatu KZ Slovenska Bistrica.

Krajevne organizacije ZK bodo v krajih oziroma v mestnih predelih, kjer živi večje število komunistov in kjer krajevna skupnost oziroma del mesta predstavlja zaokroženo celoto. Tako bodo krajevne organizacije zajemale eno ali več krajevnih skupnosti, odvisno predvsem od tega, koliko komunistov živi na območju posamezne krajevne skupnosti. Od do sedaj osmih vaških terenskih osnovnih organizacij jih bo sedaj pet, in sicer v Slovenski Bistrici, Zgornji Bistrici, Oplotnici, Poljčanah in v Pragerskem. Organizacijo v ožjem smislu predstavljajo člani, ki živijo in delajo v teh krajih, organizacijo v širšem smislu pa predstavljajo tudi tisti, ki so zaposleni zunaj tega kraja.

V okviru občinske konference bodo delovali tudi aktivi ZK. Kot metode dela se lahko ustanavljajo stalni ali občasni aktivi ZK.

Občinska organizacija ZK je enotna celota komunistov na območju občine v organizacijskem, idejno-političnem in akcijskem pogledu. Po značaju in delovanju pa je drugačna kot seštevek krajevnih organizacij ZK v delovnih podjetjih. V svojih oblikah in organih povezuje in direktno zaposluje veliko število komunistov s svojega območja neodvisno od njihovih matičnih organizacij.

Ko je dosedanji sekretar orisal bodoče delo, je konferenca soglasno razrešila stari komite. Nato so bile volitve. Vsi materiali za konferenco in reorganizacijo ZK so bili soglasno sprejeti, kar dokazuje, da se člani z njimi strinjajo. Za političnega sekretarja je bil ponovno izvoljen Alojz Kores, ki je dobil vse glasove, v občinski komite pa so bili izvoljeni: Tone Berdnik, Albin Černoša, inž. Marjan Frazin, Franc Kovačič, inž. Jože Kavkler, Slavko Kleindienst, Jože Kovač, Jelka Plošinjak, Kvirin Petrač, Jože Strehar, Božo Strnad in Avgust Vidmar.

-b

I. seja občinske konference ZKS Ljutomer

ODGOVORNOST KOMUNISTOV ZA NAPREDEK

Konference sta se udeležila član predsedstva CK ZKJ Miha Marinko in članCK ZKS Franc Simonič

V pripravah na reorganizacijo Zveze komunistov smo poudarjali, da v današnjih pogojih, ko se razvija demokratični družbeni mehanizem, se vse bolj kaže potreba, da je Zveza komunistov idejno politična sila, sposobna politično reagirati na probleme, ki se pojavljajo, mobilizirati in usmerjati množice pri oblikovanju politike. Bolj kot kdajkoli prej se ob tem pojavlja problem uveljavljanja vsakega posameznika oziroma vsakega posameznega komunista, prizadetega za oblikovanje zavesti ljudi, ne pa samo izvrševalca politike, utesnjenega v organizacijske šablone.

To so bila ena izmed glavnih vprašanj, s katerimi so vodstva ZK v občinah poudarjala v razpravah s članstvom nujnost reorganizacije ZK, da v novih organizacijskih okvirih, ki omogočajo aktivnost in idejnopolitično borbo slehernega komunista, ki zahtevajo od njega odgovornost za vsa družbena dogajanja v občini in izven nje. Številna vprašanja so zahtevala jasne in odločne opredelitve komunistov, ki so zahtevala učinkovito reševanje. Zaradi starih organizacijskih form, ki so dovoljevale v večini primerov prenašanje politike forumov ZK, ki mnogokrat ni imela najkonkretnejšega stika s prakso, so ostala mnoga vprašanja odprta ter povzročala, da so določeni problemi tleli v vrstah komunistov. Stari klasični način obravnavanja sprejema mladih in delavcev v ZK, je marsikateremu mladincu in delavcu zaprl pot v naše najnaprednejše vrste, saj so posamezne organizacije zahtevale od teh kandidatov popolno osebnost — že izgrajenega komunista; večkrat se komunisti niso znali takoj opredeliti in še prej oceniti, kaj je napredno in kaj nazadnjaško, kaj pomeni perspektivo na določenem področju.

Navedel sem le nekaj vprašanj, ki so se pojavljala ves čas razprav in priprav za ustanovitev nove elastične, bolj življenjske organizacijske strukture ZK, ki bo omogočala in zahtevala od slehernega komunista, da postane aktivni tvorec politike ZK.

Nove organizacijske forme in njihove funkcije so nam že dobro znane. Konferenca, kot najvišji organ ZK v občini, je dobila funkcijo stalnega delovnega organa, v katero je v ljutomerski občini vključeno 50 komunistov; razpravlja o najpomembnejših vprašanjih gospodarskega in družbenega razvoja občine itd., sklepe in vsa druga priporočila pa izvaja njen izvršni organ — komite itd. Konferenca je potrdila poslovnik občinske konference, izvolila nov komite, komisije ter predsednike teh komisij. To so v glavnem organizacijska vprašanja, ki so bila že premet številnih razprav in ki so na prvem »sklicu« ljutomerskih komunistov članov občinske konference dobila dokončno podobo. Iz dosedanjih 22 osnovnih organizacij je konferenca že po izoblikovanih stališčih potrdila predlog komiteja, da se bodo komunisti v ljutomerski občini organizirali v naslednjih organizacijah ZK: organizacija ZK Ljutomer I; organizacija ZK Ljutomer II; organizacija ZK Križevci; organizacija ZK Stročja vas; organizacija ZK Veržej; organizacija ZK Bučkovci; organizacija ZK Tehnostroj (proizvodni princip); organizacija ZK VŽK Ljutomer (proizvodni princip).

Vendar, kakor je bilo že poudarjeno v razpravah o reorganizaciji ZK in še posebno na občinski konferenci, pri tem ne gre za to, da bi zgolj s spremembami v organizacijski strukturi ZK in s povezovanjem komunistov iz teritorialnega značaja na proizvodni princip in obratno, reševali neučinkovitost in neustreznost oblik in metod enega ali drugega principa organiziranosti članstva. Organizacijska rešitev, ki ne odpira vrat aktivnejšemu delovanju komunistov na širši politični platformi njegovih interesov, je samo ozka organizacijska rešitev, namenjena samo organiza-

(Konec na 8. strani)

TE DNI PO SVETU

Granate na Humphreya

Štiri granate so eksplodirale med sprejemom, ki ga je priredil novi južnovietnamski predsednik – Ameriški podpredsednik 45 metrov od kraja eksplozije

● Štiri minometalske granate so eksplodirale samo 45 metrov od palače neodvisnosti v Sajgonu, v kateri je novi južnovietnamski predsednik Ngujen van Tie priredil v torek velik sprejem. V palači je več sto povabljencev ob eksploziji osupnilo. Podpredsednik ZDA Hubert Humphrey je bil pravkar prišel na sprejem in se je vpisoval v knjigo gostov.

Predsednik Tie s soprogo je bil v sprejemnici.

Ameriški predstavnik je izjavil, da so granate eksplodirale v vrtu palače, natančno na kraju, kjer bi moral biti sprejem, vendar so gostje zaradi nenadnega dežja odšli v palačo. Eksplozija je nekoliko poškodovala poslopje in avtomobil avstralskih gostov ter ranila šoferja ameriškega admirala in tri Vietnamce.

Policija je v delavnici kitajskega krojača 800 metrov od palače našla minometalski tulec premera 60 mm. Prepričani so, da so iz te delavnice streljali na palačo. Zraven tulca je ležal mrtev Kitajec. Ameriška javnost razlaga atentat na podpredsednika Humphreya in predsednika Južnega Vietnama Tiea za novo znamenje slabosti sajgonskega režima. New York Times piše, da nova vlada ni niti približno tako močna, kot so želeli ameriški funkcionarji, in da predsednik države Tie nima podpore nobenega od desetih premaganih predsedniških kandidatov.

KRIZA VOJAŠKEGA REŽIMA V GRČIJI

MINISTRE SO ODSTAVILI?

Po dvodnevnem vročičnem posvetovanju so našli polovično rešitev za krizo, ki je nastala z ostavko štirih ministrov grške vojaške vlade. Imenovali so nove ministre za pravosodje, delo in prosveto, prazni pa so ostali še položaji ministrov za javna dela in industrijo ter pomembni položaj pomočnika ministra pri predsedniku vlade.

Novi ministri veljajo za dobre strokovnjake, vdane vojaškemu režimu. Novi pravosodni minister in dosedanji minister za prosveto Konstantin Kalabokias je eden tesnih sodelavcev premiera Koliasa.

Po poročilih časopisne agencije Reuter pričakujejo, da bodo izpraznjene ministrske položaje zasedli najpozneje danes. Premier Kolias je v nenehnem stiku s kraljem Konstantinom in tudi častniki so razpravljali o nastali krizi. V obveščenih atenskih krogih so se včeraj razširile govorice, da štirje grški ministri, ki so jih zdaj zamenjali z novimi, niso dali ostavke, ampak so jih razrešili. Menijo, da sta med njimi najmanj dva, ki sta zvedela za svojo ostavko šele po radiu.

Občinska konferenca SZDL Ormož

Aktualni problemi v občini

Reforma zapušča v občini Ormož enake posledice, kot so značilne za vso Slovenijo in Jugoslavijo: začasna stagnacija v proizvodnji, povečanje števila nezaposlenih, zaprtost gospodarstva v okvire, kot so bili pred reformo, zmanjšana akumulativnost in relativen padec življenjskega standarda, je poudarjeno v zadnji oktobrski informaciji občinske konference SZDL Ormož.

O nekaterih od teh problemov so razpravljali na sejah IO SZDL in na zadnjih sejah občinske skupščine Ormož.

Zaposlovanje

Najbolj težaven problem je nezaposlenost, kar je razumljivo, če upoštevamo, da je delo osnovni pogoj za človekov obstoj. V odnosu na lanski september se je število nezaposlenih povečalo za 65 odst. Ta porast je povzročil, da je o njem že razpravljal izvršni odbor SZDL in skupščina občine Ormož; v prihodnjih dneh pa nameravajo na občinski konferenci SZDL imeti širšo razpravo s predstavniki gospodarstva in drugih služb.

Pri vprašanju zaposlovanja obstajajo različna stališča: zaposlovanje neodvisno od socialnih problemov, zaposlovanje z reševanjem socialnih problemov in zaposlovanje, kjer naj bi to dvoje kombinirali. Zagovorniki teh stališč imajo po svoje prav, ker so tudi uradna stališča o tem deljena. V večini delovnih organizacij se je število zaposlenih zmanjšalo, ob enaki ali zmanjšani produktivnosti pa so relativno porasli osebni dohodki. Razumljivo je, da se zaradi tega zmanjšuje rentabilnost proizvodnje. Trenutno ni pričakovati izboljšanja. Za sanacijo trenutnega stanja bi npr. KK »Jeruzalem-Ormož« rabil 550,000.000 S din. Pomanjkanje teh sredstev grozi še k zmanjšanemu obsegu proizvodnje in s tem števila zaposlenih. Ta gospodarska organizacija kakor druge, ki so v podobnih težavah, dobro gospodari.

Reforma in gospodarske organizacije

Obstaja mnenje, naj bi ob obstoječih proizvajalnih sredstvih in ob konjunkturnem položaju nekaterih podjetij ali vrstah dejavnosti, ne oziraje se na pogoje v preteklosti, ocenili podjetja z napreprostejšim kriterijem: »kdor uspeva, naj ostane, kdor ne uspeva, naj propade«. To vprašanje postaja v Ormožu toliko bolj pereče, ker imajo edino industrijsko podjetje z zastarelim strojnim parkom in edino kmetijsko organizacijo, ki je po svojem položaju slabo akumulativna. Tak preprosti kriterij bi lahko povzročil problem celotne občine. Tak kriterij pa je lahko uporabljiv pri podjetjih, ki so imela enake startne osnove.

Na občinskem forumu SZDL so pred kratkim tudi obravnavali problem zasebne obrti, kjer so poudarili, da bodo lahko z obrtjo v pogledu proizvodnje in zaposlovanja mnogo rešili, vendar se ne morejo strinjati oziroma jih moti tendenca republiških in zveznih forumov, ki poudarjajo, da bi se naj povečal obseg obrtne dejavnosti v zasebni lasti. Na občinski konferenci SZDL Ormož menijo, da obstaja bojazen po izkoriščanju v tej vrsti dejavnosti, ker ni pogojev (vsaj povsod ne) za učinkovito samoupravljanje v obrti.

Osebni dohodki na ormoškem področju, kar je pokazala zadnja polletna analiza, so še vedno globoko pod republiškim povprečjem. Od dohodka bi morali določiti oziroma limitirati višino sredstev, ki jih lahko porabijo za osebne dohodke. Zlasti se lahko opazi, da se osebni dohodki neodgovorno dvigajo v ustanovah, kjer imajo priliv dohodka na podlagi zakonskih predpisov (socialno zavarovanje, elektro gospodarstvo, dimnikarji, zbornice itd.), delijo pa ta dohodek sami in brez prave omejitve.

Ni primerov, da bi nekdo ob izvajanju gospodarske refor-

(Konec na 3. strani)

Osebno delo z zasebnimi sredstvi za proizvodnjo in storitve

Zasebni sektor kmetijstva danes in jutri

Osebno delo z zasebnimi sredstvi za proizvodnjo je pri nas najbolj razširjeno v kmetijstvu in ima v primerjavi z zasebnim sektorjem v obrti in gostinstvu znatno večji družbeni in gospodarski pomen. Od kmetijske dejavnosti živi danes 40 % našega prebivalstva, 93 % vseh za delo sposobnih prebivalcev vasi pa je zaposlenih na lastnih posestvih.

Vse do pred kratkim ni bilo težko zapustiti vasi in se zaposliti nekje v podjetju. Tisti, ki je imel nekaj šol, je zlahka uspel. Z malo napora si je pridobil nekakšno kvalifikacijo in je bil varen na svojem delovnem mestu. Po tej poti so odšli mnogi, vendar jih večina ni podrla za seboj vseh mostov in bi se danes lahko nekateri vrnili. Vaška mladina pa je, ko je končala šole, množično odhajala v mesta.

V zadnjih letih je to doseglo najvišjo točko, v bodoče pa se ne bo mogoče zaposliti brez ustrezne strokovne izobrazbe. Zaradi tega bo precej tistih, ki so nameravali zapustiti podeželje, odstopilo od tega namena, tem prej, ker danes cene kmetijskih proizvodov omogočajo boljše dohodke kakor prej. To priča, poleg drugega, tudi vse večje število traktorjev in drugih kmetijskih strojev v zasebni lastnini. Toda to pa tudi izziva pri posameznikih strah, da se bodo obnovili v zasebnem sektorju kmetijstva kapitalistični odnosi. Takšne misli, čeprav so lahko dobrohotne, ne izhajajo iz dejstev, ki govore nekaj drugega.

Nepotreben strah

Po statističnih podatkih imajo danes zasebniki okrog 12.200 traktorjev. Ob začetku letošnjega leta je bilo v državi skupno okrog 51.000 traktorjev.

Na kmetovalca, ki je nabavil traktor, smo gledali z rezervo vse dotlej, dokler ni bilo uradno izraženo stališče, da ni nič slabega, če imajo kmetovalci stroje na motorni pogon. Se danes je mogoče slišati pripombe, da ne bi smeli tega dopustiti, ker da to ogroža socialistične družbene odnose, kar pa zbuja negotovost pri kmetovalcih, ki imajo te in druge kmetijske stroje. Vendar je strah neopravičen.

V našem razglabljanju lahko zanemarimo vprašanje, ali je ceneje za kmetovalca imeti dvoje vprežnih konj ali traktor. Toda, ali je mogoče postati kapitalist z enim traktorjem in priključnim orodjem, če posestvo ne more imeti več kot deset ha, medtem ko obsega povprečna kmetija 4,5 ha, obdelovalnega zemljišča pa celo 3,5 ha? Manj kot 5 ha ima 70 odst. kmečkih družin od skupnega števila 2.600.000 kmečkih družin.

S traktorjem in drugimi stroji je mogoče le doseči večjo kmetijsko proizvočnjo, to pa je tudi potrebno.

Kmetijska zadruga na novih temeljih

So primeri, da so hoteli kmetovalci osnovati svojo zadrugo. Takšne iniciative so izhajale iz nezadovoljstva s kmetijskimi zadrugami, od katerih mnoge niso mogle ukreniti vsega, da bi bila proizvodnja večja in boljša.

Zaradi tega bo potrebno organizirati zadruge na novih temeljih. Če bo zadruga angažirala poleg svojih sredstev tudi sredstva kooperantov, če bo skupaj z njimi nosila riziko proizvodnje in prodaje, bo postala zanimiva za kmetovalce. Vsak kmetovalec, ki se bo prepričal, da bo v kooperaciji dosegel višje dohodke, kar naj bi vsebovalo večji pridelek, se ne bo izogibal sodelovanja z zadrugo, posebej še ob pogojih, ko bo dejansko lahko soćeloval pri odločanju v zadružnih poslih in pri delitvi skupnega dohodka.

SB

Problemi nadaljnjega razvoja kmetijstva na ormoškem območju

Pred konferenco ZK v ormoški občini, ki bo 8. novembra letos, je bil izdan obsežen material za 1. točko dnevnega reda občinske konference. Kakor smo že poročali, bodo na ormoški občinski konferenci ZK obravnavali predvsem aktualne probleme razvoja kmetijstva v občini. Gradivo je bilo že potrjeno na zadnji seji občinskega komiteja ZKS Ormož. Da bi bila razprava na konferenci čim uspešnejša in da bi dala odgovor na pereča idejna in politična vprašanja, ki se pojavljajo na ormoškem območju v zvezi z reformo v kmetijstvu, ter s tem prispevala k usposobitvi komunistov za akcijo pri hitrejšem reševanju aktualnih problemov kmetijstva, je gradivo že poslano članom občinske konference.

Kaj predstavlja kmetijstvo na ormoškem območju

V ormoški občini je kmetijstvo najpomembnejša gospodarska panoga, saj je z 68 % udeleženo v ustvarjenem narodnem dohodku. Čeprav ta veja gospodarstva vsa leta sem do izvajanja gospodarske reforme ni imela zadovoljive materialne osnove za normalni razvoj, je vendarle dosegla sorazmerno visoko stopnjo rasti.

Že od leta 1962 je na ormoškem območju ena kmetijska organizacija, ki ima že dokaj specializirano družbeno proizvodnjo vinogradniško-sadjarske in živinorejske smeri, zraven teh pa vse močneje razvija proizvodne oblike proizvodnih odnosov z zasebnimi proizvajalci.

Intenzivnejši razvoj kmetijstva

Intenzivnejši razvoj kmetijstva na področju družbenega sektorja se je v ormoški občini začel šele leta 1959. Takrat je bila sprejeta za ta sektor tudi popolnejša organizacijska oblika, začelo se je načrtnejše gospodarjenje. Sledila je večja obnova sadovnjakov, gradnja hlevov, vinske kleti, skladišč in nakup zemlje po dolgoročnem perspektivnem načrtu. Za vse te namene je bilo vloženih 3 milijarde starih dinarjev, in to pretežno iz kreditov, le s 15 % so bila udeležena lastna sredstva. Ta vlaganja se tudi že odražajo v vedno večji količinski proizvodnji vina, ki znaša povprečno letno 180 vagonov, sadja 800 ton, 700 ton mesa itd.

Spremenjeni pogoji gospodarjenja pa so tako kot drugod tudi v ormoški občini vrgli na površje marsikateri problem, ki ga morajo sedaj sami reševati, ali pa s pomočjo širše družbene skupnosti.

Politika investicijske izgradnje v občini je bila predvsem posvečena, kljub temu da je bila prepozno začeta in prepočasna, kmetijstvu. Po reformi pa je skoraj povsem zamrla. Tako so ostale določene kapacitete nedograjene in zato tudi maksimalno neizkoriščene. Zaradi tega pa še potem tudi ne dajejo tistega, kar so obetale.

Problemi v družbenem sektorju kmetijstva

Dejstvo je namreč, da lahko le od sodobne kmetijske proizvodnje pričakujemo večje efekte, katerih del se lahko nato vlaga v razširjeno reprodukcijo — modernizacijo. To pa potem omogoča tudi v kmetijstvu zlasti v intenzivni proizvodnji, zaposlovanje tistih ljudi, ki jih nova tehnologija v obstoječih kapacitetah izpodriva tako v družbenem kot v zasebnem sektorju.

Poleg tega so v Ormožu računali dalj časa s tovarno sladkorja, ki bi tudi zaposlila precej ljudi, ki jih moderna proizvodnja v kmetijstvu sprošča. To se je vrsto let samo načrtovalo. Zaradi tega se potem niso lotili kakih podrobnih dejavnosti, ki bi vplivale na hitrejše spremembo strukture prebivalstva v občini in na zvišanje narodnega dohodka. Namreč obnova vinogradov, ki bazira na sodobnih konceptih, je zlasti omogočila dvetretjinsko zmanjšanje potrebnih delovnih ur na enoto površine. Zahtevo v tej smeri pa postavlja tržišče.

Živinorejska proizvodnja je bila zastavljena na dolgotrajnejših konceptih oziroma na podlagi dolgoročnega programa odkupa zemljišč ter delno na stranske proizvode tovarne sladkorja. Za živinorejo na ormoškem območju je izredni problem zamočvirjenost travnatega sveta, ki ga je po površini zelo veliko. Za usposobitev teh zemljišč, za intenzivno proizvodnjo s pomočjo hidromelioracij pa so potrebna izredna finančna sredstva. Odkup zemlje pa je zadnje leto tudi pri ormoškem področju močno stagniral. Da pa pitanje govedi ni rentabilno, ni razlog samo v navedenih dejstvih, naš pa tudi delno v tržnih razmerah, ki še niso povsem urejene.

Izgradnja proizvodne vinske kleti je temeljila na potrebah lastne proizvodnje. Do sedaj je obnovljenih nad 400 ha vinogradov, od katerih je v rodnosti le 230 ha, čez 170 ha pa je starih do treh let. Obnoviti je še potrebno okrog 170 ha. Sadovnjakov je obnovljenih le okrog 100 ha, obnoviti pa je treba še okrog 300 ha, za kar so bila v glavnem zemljišča kupljena in sedaj predstavljajo določeni problem, ker za poljedelstvo niso primerna. Dejstvo da se je kmetijstvo oziroma njegovo materialno stanje po reformi izboljšalo, toda pri tem moramo upoštevati posamezne panoge in rajone ter njih stopnjo izgrajenosti.

To je le del problemov, ki se sedaj javljajo pri nadaljnjem razvoju družbenega sektorja kmetijstva. Zato je potrebno aktivirati vse lastne in družbene možnosti, da bodo čimprej realizirane postavljene naloge. Nazaj v ekstenzivno proizvodnjo ni poti. Tržišče je danes tisto ki vse bolj usmerja proizvodnjo. Osnovni cilji proizvodnje pa so intenzivnost in cenenost ter vključevanje v mednarodno delitev dela. To pa z nizko produktivnostjo nima nič skupnega. Zato se mora mladim in strokovnim kadrom omogočiti vključitev v proizvodnjo. Moderna kmetijska proizvodnja namreč bazira na nivoju kvalificiranega kadra, še večjo zahtevo pa postavlja v tej zvezi naš samoupravni sistem. Zahtevam proizvodnje more torej ustrezati kvalifikacijska struktura, ne pa obratno. Strokovnost in kvaliteta dela imata brez dvoma odločilen vpliv v intenzivnem in ekonomičnem gospodarjenju, kar pa zagotavlja nadaljnji še hitrejši progres v gospodarstvu. Delitev dohodka po tehnološko zaključenih enotah pa bo po svoje tudi prispevala k aktiviranju delovne skupnosti in organov upravljanja v smeri izboljšanja ekonomskega stanja in nagrajevanja po vloženem delu. Vse to so bistveni dejavniki, ki lahko spodbudno ali zaviralno vplivajo na proizvodnjo.

To je le del obsežnejšega gradiva za občinske konference. Posebno obširno je obravnavan zasebni kmetijski sektor, saj ta poseduje v občini 81 % kmetijskih površin.

Gradivo za občinsko konferenco je skrbno in zahtevno pripravljeno. Že iz tega lahko sklepamo, da bo občinska konferenca imela izreden delovni značaj in da bo konferenca v pravem pomenu besede.

-p

Urediti je treba delitveno razmerje med občino, republiko in zvezo

Občini Ptuj primanjkuje sredstev za normalno delo. Realizacija v devetmesečju je bila zadovoljiva. Za šolstvo še vedno premalo sredstev.

Pred kratkim je bila seja sveta za družbeno planiranje in finance skupščine občine Ptuj.

Na seji so seznanili člane sveta z delovnim področjem in programom dela za leto 1967.

Obravnavali so poročilo o realizaciji dohodkov proračuna po stanju 30. 9. 1967. Določili so smernice za sestavo predloga rebalansa proračuna.

Govor je bil tudi o prometu z nepremičninami in prevzemu poroštev za investicijske kredite. Odobrili so tudi izjemne odpise prispevkov od kmetijstva.

Ugotavljali so, da je realizacija v občini zadovoljiva, nasproti planu za celo leto je dosežena v devetih mesecih z 71,7 odst. V primerjavi z istim obdobjem v lanskem letu pa je bila dosežena s 104,4 odst.; presežena je bila torej za 4,4 odst.

Malo slabša realizacija je pri poravnalnih dohodkih, predvsem pri prispevkih iz vseh panog, ugodneje je pri davkih. To je predvsem posledica porasta prometnega davka na alkoholne pijače v trgovini in ostalega maloprodajnega prometnega davka. Pričakujejo, da bo v tej skupini realizirano nekaj več, kot je bilo planirano.

Bolj kritično je stanje pri taksah. Zaostaja dohodek od sodnih taks. Realizacija v devetmesečju znaša le 53,9 odst. od planirane.

Ko so primerjali porast dohodkov med občino, republiko in zvezo so ugotovili, da je veliko nesorazmerje, saj znaša indeks za občino (1966-67) le 104,5, za republiko 106,2 za zvezo pa 133,4.

Pri sestavi rebalansa je svet ugotovil, da je treba ugotoviti z rebalansom predvsem sredstva za plačilo anuitet in ostalih obveznosti. Na prihodnji seji sveta bo treba urediti podrobno analizo delitvenega razmerja med občino, republiko in zvezo. Odmerjena sredstva ne zadoščajo več za financiranje nalog, ki jih mora občina opravljati po ustavi in zakonih.

Po osnutku rebalansa bo izobraževalna skupnost prav tako razpolagala z nekaj več sredstvi, kot je to predvideno v prvotnem proračunu. Vendar tudi ta sredstva ne bodo zadostovala. V šolstvu so vedno večje zahteve, ki nastajajo po upoštevanju novega predmetnika. Dopolnilna sredstva republiške izobraževalne skupnosti bodo nujno potrebna, ker bo sicer financiranje v mesecu decembru sploh onemogočeno.

Svet je razpravljal o izjemnih odpisih prispevkov od kmetijstva. V osmih primerih zaradi socialnih problemov ni bilo moč izvesti prisilne izterjave.

Svet je bil seznanjen z iniciativo za asfaltiranje ceste Kidričevo—Majšperk, ki so jo iznesle krajevne skupnosti Lovrenc, Ptujska gora, Majšperk in Tovarna volnenih izdelkov Majšperk, in sicer v dolžini 5 km. Svet je pozdravil to iniciativo. Nastaja problem financiranja. Predračun znaša 173 milijonov S din. Republiški cestni sklad bi naj zagotovil 50 milijonov S din, razlika pa bi bila iz lokalnih virov.

Z. R.

Impolova valjarna v gradnji

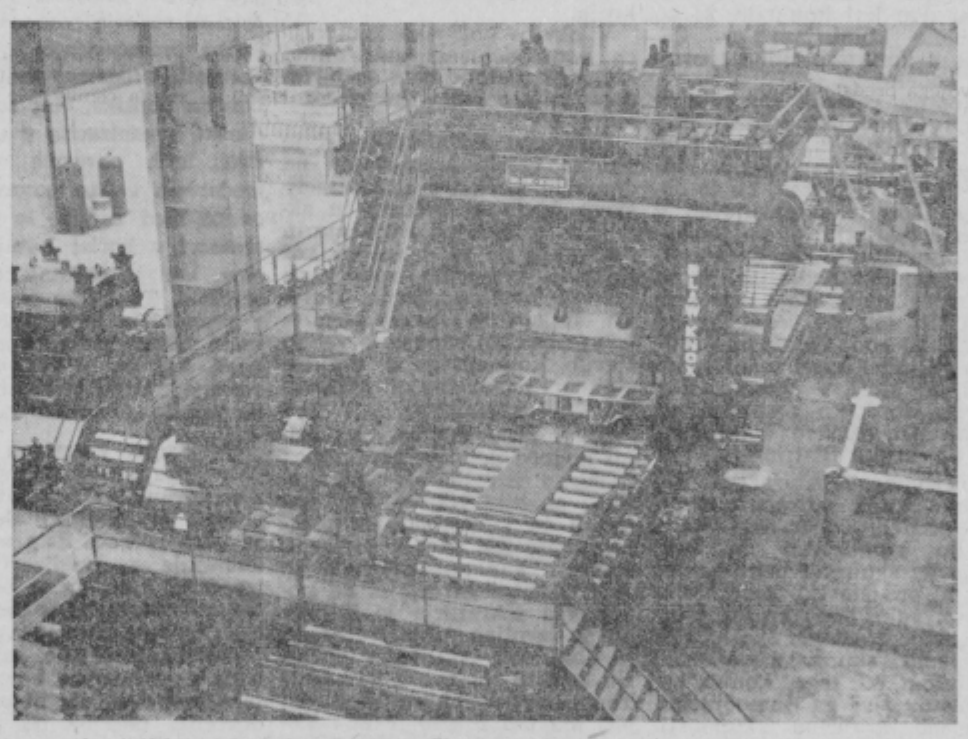

Tovarna aluminijskih polizdelkov Impol iz Slovenske Bistrice že dve leti gradi nov, velik in sodoben objekt, valjarno, ki bo opremljen z najsodobnejšimi dosežki v valjarski tehniki aluminija.

Vrednost objekta, ki ga gradijo, dosega znesek 9,5 milijarde starih dinarjev. Mnogo truda je bilo potrebnega, da je podjetje našlo banke, ki so bile pripravljene kreditirati to veliko novogradnjo.

Gradbena dela izvaja gradbeno podjetje Gradis že od meseca oktobra 1965. V podjetju so z delom tega podjetja zadovoljni, saj izvršuje vsa dela solidno in v postavljenih rokih. Deloma pa je gradbena dela prevzelo gradbeno podjetje Granit iz Slovenske Bistrice, zaradi ugodnejših pogojev na licitaciji. Posebna pozornost je posvečena gradnji temeljev v valjarni. Zaradi drugega merskega sistema, ki ga imajo v ZDA, od koder bo nabavljeno precej opreme, so morala ta dela potekati pod izrednim nadzorstvom strokovnjakov iz »Rade Končarja«, »Projekta« iz Maribora in »Investicijskega biroja«. Tako potekajo vsa dela v postavljenih rokih, zamujajo edino dobavitelji iz ZDA z dostavo dokumentacije.

Do sedaj so končani temelji za obe hladni valjarni, kajti z njihovo gradnjo so morali počakati toliko časa, dokler niso prišli stroji, ker dobavitelji niso prej dostavili tehnične dokumentacije. Dela v topli valjarni pa so v polnem teku. Da si lahko predstavljamo, kako obsežna dela izvršujejo v novi valjarni, nam povedo podatki, da je bilo do sedaj vgrajenega samo v temelje hladnih valjarn več kot 400 ton betonskega železa in več kot 2.000 ton betona. Z nadaljnjo gradnjo tople valjarne pa bodo vgradili še 200 ton betonskega železa in 3.000 ton betona.

Franc Svenšek

Nenadna vest o smrti Franca Svenška, vzornega gospodarja iz Gorce je vse, predvsem pa prebivalce krajevne skupnosti Podlehnik globoko presunila, saj je bil pokojnik znana in priljubljena osebnost. Tako ga na njegovi zadnji poti ni spremljala samo ogromna množica čomačinov, ampak tudi mnogo ljudi iz oddaljenih krajev, kar nadalje potrjuje ugotovitev, da je imel zelo širok krog prijateljev. V podlehniku tako velikega pogreba ne pomnijo. Pred grobom je več govornikov govorilo o pokojnikovi notranji podobi in njegovem delu, pela sta dva pevska zbora in igrala je domača, mnogo obetajoča goćba na pihala.

V nekaj stavkih bi zelo težko opisali Svenškovo 87 let dolgo pot, kajti skozi vse njegovo življenje se vleče nit, ki je pokojnik kljub bremenom, ki mu jih je nalagalo življenje, nikoli ni izpustil iz rok. Ta nit se imenuje delo, ki človeka ojekleni in oplemeniti njegov značaj. Vsi govorniki so naglasili, da je pokojnik že od mladih nog trdo delala, pa tudi pozneje, ko je člane svoje družine že postavil na lastne noge, ni nikoli miroval. S svojim dolgim, delovnim življenjem je bil vzor vsem vaščanom in je s tem pokazal, kakšno mora biti plodno življenje, ki nobenemu ne prizanaša, venčar je ob nepretrganem delu vseeno lepo.

Kot trgovec in zastopnik zavarovalnice je mnogokrat prekrižaril vse Haloze, jih tako spoznal in še bolj ljubil. Videl je preprostega človeka, ki težko živi na haloških gričih in si prideluje v potu svojega obraza svoj kruh. Vse to trpljenje je globoko občutil in vsakemu skušal olajšati življenje in ga olepšati. Njemu je bila najvišja šola življenje in vsakemu je pomagal, ker je hotel, da bi imeli vsi lepše in lažje življenje kot ga je imel on.

Kot je bilo pokojnikovo življenje eno samo veliko delo, tudi smrti ni dočakal v miru. Omahnil je sredi dela kot napreden in dalekoviden človek. Pokojni Franc Svenšek je bil v resnici »drevo, ki je umrlo stoje«.

-e.

Aktualni problemi

(Nadaljevanje s 1. strani)

me negiral potrebo po samoupravljanju, vendar soglašamo s tem, je poudarjeno v informaciji, kar je poudarjeno v tezah CK ZKJ, da naj se neposrednim proizvajalcem prepusti toliko samoupravnih obveznosti, kolikor so jih objektivno sposobni opraviti.

Financiranje šolstva

Informacija med drugim obravnava tudi vprašanje temeljne izobraževalne skupnosti ter nekatere še nerešene probleme na področju vzgoje in izobraževanja. V prihodnjem letu bo občinska konferenca SZDL Ormož razpravljala o razvoju šolstva v ormoški občini, zlasti o razvoju samoupravljanja na tem področju. Na občinski konferenci upajo, da bo ta razprava pozitivno prispevala k razvoju samoupravnih odnosov v šolstvu.

-p

NAROČAJTE TEDNIK

Agrotransport po devetih mesecih poslovanja

Tudi za sklade je ostalo

Prvih devet mesecev so dobro gospodarili. Narasli so materialni stroški vsled podražitve goriva in maziva. Njihova delovišča so izven občine tudi v Bosni, Istri,... Zasebni avtoprevozniki so v boljšem položaju. Ovira jih slaba cestna povezava s sosednjimi občinami. Če bo dovolj investicij v gradnje, bo tudi zanje dovolj dela.

Po besedah direktorja VLADIMIRA ŠKORJANCA, so izkoristili vse možnosti, da so dosegli zadovoljive poslovne uspehe.

V primerjavi z istim obdobjem lani je realizacija v letošnjem letu za 27 % večja, po plačani za 18 %.

Terjatve do kupcev so še vedno v normalnih mejah. Zelo problematičen je za podjetje porast stroškov proizvodnje. Predvsem so se povečali materialni stroški. Močno se je povečala amortizacija. Pri porabljenem materialu so se povečali stroški vsled podražitve goriva, maziva in rezervnih delov...

Stroški investicijskega vzdrževanja so se povečali zaradi povečane izrabljenosti strojnega parka. To so glavni elementi, ki so dvignili stroške za 30 %.

Dohodek, ki ga deli gospodarska organizacija, je samo za en odstotek nižji kot lani. Pri delitvi so dali 65 % za osebne dohodke, ostalo pa za sklade.

Delovne sile niso odpuščali. Število zaposlenih je celo naraslo za 6 %. Na večje odpuste ne mislijo, čeprav je veliko delovnih mest, ki bi jih lahko ukinili čez zimo vsled zastoja v proizvodnji.

Povprečne osebne dohodke so povečali le za en odstotek. Le za toliko je bilo mogoče. Samoupravni organi se dobro zavedajo, da bi z večjim povišavanjem osebnih dohodkov »odžagali sami sebi vejo.« Skladi so v isti višini kot lani.

— Število zasebnih avtoprevoznikov narašča. V kakšnem položaju ste napram njim?

Dejansko se opaža, da nismo v enakem položaju. Privatniki so v lažjem položaju. Nihče nima prave evidence nad njihovim delom zato jih ni moč realno obdavčevati. Privatniki nimajo drugih dajatev, ki bremenijo podjetje. Zato so lahko tudi cenejši. Postaviti bi jih bilo treba v enakopraven položaj.

— Kje opravljate storitve?

Delamo na področju cele Jugoslavije. Vključeni smo v gradnjo cest v Bosni, Istri in Slavoniji. Delo prevzamemo povsod, kjer ga najdemo. Z našimi stroji za zemeljska dela (buldožerji, nakladalci, kamioni,...) smo prevzeli dela z večjimi podjetji.

V Ljutomeru delamo 100 ha teras. V Ritoznoju pri Bistrici smo dokončali 30 ha teras. V Konjicah smo delali več mesecev pri obnovi vinogradov in sadovnjakov petindvajsetim kooperantom. Ti so dali obnoviti svoje sadovnjake in vinograde s pomočjo zadruge.

(Konec na 4. strani)

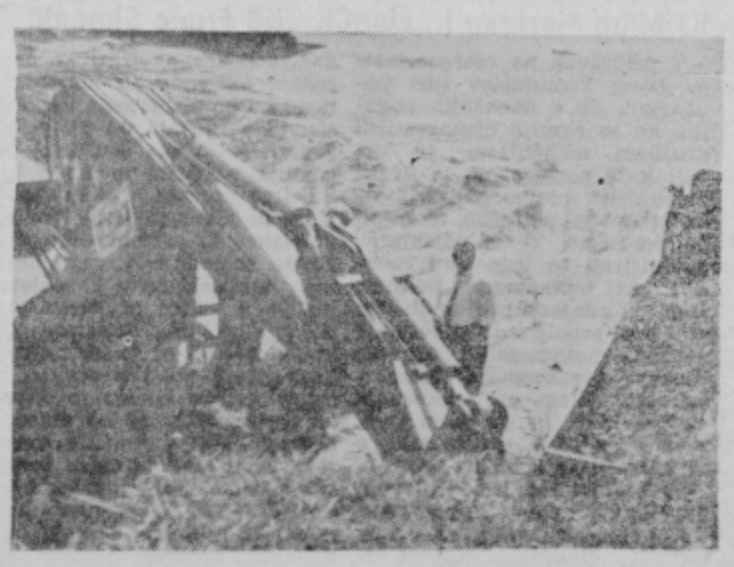

Letos kupljeni nakladalec pri preizkušnji

Za še učinkovitejše samoupravljanje

(Nadaljevanje s 1. strani)

delo družbenih inšpekcijskih služb nad zaposlenimi v obrti, popoldanski obrti in honorarnem delu, saj jih je mnogo, ki so prijavljeni kot nezaposleni, zaposlenih v teh dejavnostih (šušmarstvo ipd.).

Na področju samoupravljanja v družbenih službah so se delegati zavzeli za formiranje takih organizacijskih oblik, ki bi reševale problem financiranja šol v okviru družbenih dogovorov. Zavzeli so se tudi za predlog o izravnalnih skupnostih, ki naj bi odločale o sredstvih za financiranje šolstva, na ta način, da bi vse občine dobile enaka sredstva na učenca. Sočasno pa je potrebno posvetiti več skrbi samoizobraževanju mladih ljudi in proizvajalcev v okviru izobraževalnih skupnosti.

V zdravstvu in socialnem zavarovanju se postavlja vprašanje integracije in racionalizacije, predvsem pa razvoj samoupravljanja in uvajanje gospodarske reforme. Ugotovljeno je, da se reforma tod še ni pričela. Vendar pa racionalizacija ne sme iti na račun oziroma v škodo zavarovancev.

V spremenjenem položaju občine prevzema skupščina vse bolj funkcijo najvišjega družbenega samoupravnega organa, ki naj bi usklajeval delo samoupravnih organov o delovnih organizacijah. V zvezi s tem pa se ugotavlja, da samoupravni organi organizacij premalo spremljajo družbene in ekonomske odnose znotraj komune, zlasti v odnosih med delovnimi organizacijami in občino. Za sedanji položaj občine in delovnih organizacij je bistvena njihova spremenjena materialna osnova, saj se je močno povečala vloga delovnih organizacij v skladu s povečanjem deleža v družbenem proizvodu. Pri tem bi morali rešiti nevzdržno delitveno razmerje med občino in republiko. Dotiranje oziroma dodatna pomoč občinam bi ob skladnejši delitvi dohodka postalo izjema. Poleg skupščine naj bi se soočali s problemi odnosov med republiko in občino tudi samoupravni organi v delovnih organizacijah, saj vsekakor ni vseeno, kako bo občina tretirala določene probleme. Ob hitrejšem osamosvajanju delovnih organizacij, bi moral postati njihov odnos do problemov in potreb občine bistveno drugačen, saj bi se organizacije morale čutiti odgovorne za napredek celotne občine. Postati bi morala bolj očitna angažiranost samoupravnih organov delovnih organizacij, pri sprejemanju raznih pomembnih odločitev za skladen razvoj vseh panog gospodarstva in družbenih služb, saj usklajevalna vloga skupščine ne bo prišla do veljave brez enotne podpore vseh delovnih organizacij.

Družbenopolitične organizacije morajo na najrazličnejše načine v nadaljnjo borbo za pravilno dojemanje današnjih družbenih procesov. Razviti morajo ob podpori vseh ostalih činiteljev, borbo za osebno odgovornost, saj v današnjem boju za čimvečjo učinkovitost postaja vsakdo odgovoren na svojem delovnem mestu.

Vloga človeka vse bolj narašča v povezavi z razvojem samoupravljanja in modernizacije. Zato se je treba boriti za splošno in strokovno čimbolj razgledanega in usposobljenega človeka proizvajalca. Nujno je izboljšati kadrovsko strukturo v delovnih organizacijah in omogočiti nadaljnje izobraževanje sposobnim ljudem. V zvezi s tem je potrebno preučiti ustreznost sedanjega sistema šolstva in poiskati boljše oblike ter zagotoviti mladini čimboljše možnosti za pridobivanje znanja in strokovnosti. Zagotoviti se morajo vsem šolam enake materialne možnosti v okviru republike, saj je šolstvo prav gotovo nacionalna skrb.

Ugotovljeno je tudi bilo, da se v delovnih organizacijah posveča večja skrb tehničnim sredstvom kot pa človeku-proizvajalcu. Ta skrb bi se morala odraziti v borbi za večjo in cenejšo proizvodnjo, ter s tem za dvig standarda in reševanje nezaposlenosti. Nezaposlen človek ni samo breme družbe, temveč predvsem delavec, ki ne more prispevati k realizaciji reforme in proizvajanju.

Konferenca je nakazala mnogo problemov ter mnogo možnosti za njihovo rešitev. Pokazala se je kot pomemben faktor v borbi za nadaljnji razvoj reforme in samoupravljanja, saj so se ob sodelovanju vseh organizacij in družbenih služb razvile ostre debate in izkristalizirali zaključki. Njihova uresničitev pa je v ljudeh, v samoupravljavcih.

K. J.

S konference samoupravljavcev v Ptuju

S seje sveta za gospodarstvo občine Ptuj

Kaj bo pokazala analiza o socialnem stanju brezposelnih?

Svet je na svoji zadnji seji sklenil, da se naj izdela analiza o socialnem stanju brezposelnih. Administrativno šolo bi naj ukinili. Združiti je treba sredstva družbenega standarda. Velik odstotek mladine, ki išče prvo zaposlitev, bi moral biti zdravstveno zavarovan. Ob devetmesečnem obračunu se realizacija podjetij v industriji giblje v okviru postavljenih planov.

Na zadnji seji je svet za gospodarstvo OS Ptuj razpravljal o zaposlovanju. Obravnavali so predvsem mladino, ki končuje osemletko in se želi vključiti v uk in nadaljnje šolanje. Na dnevnem redu je bila tudi integracija bančništva in zavarovanja (o novih načinih zavarovanja in formirnju zavarovalnih zavodov). Pregledali so tudi devetmesečni obračun v industriji.

Največ pozornosti je svet za gospodarstvo posvetil zaposlovanju. Iskali so možnosti zaposlitve v vseh gospodarskih organizacijah, v kmetijstvu, industriji, obrti in drugje.

Zavzeli so se tudi za rešitev vprašanja financiranja šol, posebno kmetijske šole v Turnišču in vajenske šole. Želijo, da bi se kar največ mladine lahko vključilo v uk. Svet je predlagal skupščini, naj se kmetijski šoli v Turnišču dodeli zemlja, da se bodo lahko učenci tudi praktično izpopolnjevali.

Delavska univerza in zavod za zaposlovanje naj priporočata in uvajata mladino v to šolo. Tržna proizvodnja zahteva tudi od individualnega kmeta mnogo znanja in sposobnosti.

V vajensko šolo naj se vpiše več mladine.

Svet je razpravljal tudi o administrativni šoli. Že dalj časa so prisotne ocene, da ni potrebna in da se zaman trošijo večja sredstva. Njenih diplomantov v občini ni mogoče zaposliti. Ponujajo se na delovna mesta čistilk, služkinj in podobno. Denar, ki se troši zanjo, se naj koristno uporabi. Tako se je svet za gospodarstvo popolnoma strinjal s predlogom sveta za šolstvo, da se administrativna šola ukine.

Gospodarske organizacije formirajo za potrebe družbenega standarda okoli 800 miljonov S din sredstev. Razpravljali so tudi o teh sredstvih in ugotovili, da so razdrobljena. Združena bi dala večje možnosti za zaposlovanje.

Svet za gospodarstvo je sprejel več priporočil. Sredstva, ki so jih gospodarske organizacije namenile za izobraževanje, se naj uporabijo izključno v te namene: izpopolnjevanje kadrov v kolektivu, vzgoja vajencev, ... Ugotavlja se namreč, da se ta sredstva v veliki meri uporabljajo za druge stvari. Priporočajo, naj delovne organizacije to vzamejo resno.

Število brezposelnih v ptujski občini še vedno narašča. Ali dovolj skrbimo za njihovo socialno in zdravstveno varstvo?

Vsekakor bi morali imeti boljšo zaščito vsaj tisti, ki so že delali. Čakanje nekaterih na delovno mesto je vse daljše. Njihov eksistenčni minimum je vse kritičnejši. Predvsem je hudo za tiste, ki so brezposelni brez svoje krivde.

Preseneča podatek, da velik odstotek števila mladih, ki iščejo prvo zaposlitev, nima pravice do zdravstvenega varstva. Zagotoviti bi jim morali vsaj to, če jim ni mogoče zagotoviti denarnega nadomestila.

Ni tudi znano, koliko družinskih članov vzdržujejo brezposelni.

Glede na vse te ugotovitve se je svet zedinil v predlogu, da je treba izdelati analizo socialnega stanja nezaposlenih.

Svet je sprejel priporočilo, naj bi skupščina razpravljala o stanju v obrti, predvsem o davčni politiki v obrti in o obdavčevanju. Ena izmed ugotovitev te seje sveta je, da je v terciarnih dejavnostih največ možnosti za zaposlovanje.

Ob pregledu devetmesečnega obračuna industrije je svet ugotovil, da se giblje realizacija industrijskih podjetij v okviru postavljenih planov. Močno je porasel izvoz, najbolj v tovarni glinice in aluminija v Kidričevem.

ZR

Stališče Zdravstvenega doma Ptuj

glede integracije zdravstvene službe na ormoškem in ptujskem območju

V zadnji številki »Tednika« objavljen širši sestavek z opisom žolčne razprave na zasedanju delovne skupnosti Obratne ambulante TAP v Ptuju 19. 10. 1967 je zelo prizadel, vznemiril in presenetil delavce Zdravstvenega doma Ptuj. Enostranska ocena odnosov med nami in Obratno ambulanto TAP med pripravami na integracijo, kakor smo brali v časopisu, meče senco na naša iskrena prizadevanja, da sporazumno reorganiziramo zdravstveno službo.

Spričo odsotnosti našega predstavnika so na omenjenem zboru menda vsi diskutanti kar pavšalno in »počez« udarili po ZD Ptuj, ker ni poslal svojega predstavnika, neodpustljivo zamerili naši komisiji, ki sestavlja osnutek bodoče notranje organizacije in samouprave, ker ni na svojo I. sejo povabila delegate iz Obratne ambulante TAP, in ta osnutek tudi zelo kritično ocenili.

Zakaj takšna nestrpnost, komu naj služi ta nesporazum? Preudarnim, koristnim sklepom, ki jih integracija terja, gotovo ne! Ker so očitki na račun odsotnosti našega predstavnika na zboru neutemeljeni, glede osnutka našega bodočega dela pa pretirani, bo prav, da tudi mi, čeprav preko glave obloženi z delom in skrbmi za učinkovito zdravstveno varstvo občanov ob vedno manjših, za naše potrebe dodeljenih sredstvih, pojasnimo svoje stališče o predstoječi integraciji v zdravstvu.

Zakon o organizaciji zdravstvene službe v SRS je od 1. 1. 1968 onemogočil samostojno delo tistim zdravstvenim zavodom, ki delujejo na področju z manj kot 40.000 prebivalci, in jih napotil k združevanju z drugimi ZD, ki jih ta cenzus ne prizadene, ali pa k medsebojni združitvi, če je možno, da jih več skupaj doseže zahtevano področje. Zakon je prizadel tudi vse tovarniške obratne ambulante, ker jih vključuje v mrežo osnovne zdravstvene službe. Zdravstveni domovi Ormož, Kidričevo, Majšperk in Obratna ambulanta TAP zgubijo zaradi tega določila status samostojnih delovnih organizacij od 1. 1. 1968 dalje, Zdravstveni dom Ptuj pa že s sedanjim delovnim področjem izpolnjuje zakoniti pogoj za nadaljnje samostojno delo.

Zavedajoč se posebne važnosti zdravstvene službe za našo širšo družbo in upravičenih zahtev po njeni reorganizaciji, je naša delovna skupnost kmalu po objavi navedenega zakona povabila delovne skupnosti prizadetih zdravstvenih zavodov k bodočemu skupnemu delu in jim ponudila pripojitev k našemu zavodu kot najustreznejšo obliko integracije.

Zakaj zagovarjamo pripojitev?

1. Vse naštete delovne skupnosti, razen obr. amb. TAP so se v dobi »decentralizacije« odcepile od našega zavoda;

2. Na ZD Ptuj je do nedavnega posloval zdravstveni center Ptuj in za celotno ormoško in ptujsko področje reševal vsa zahtevnejša strokovna vprašanja; vodil ga je sedanji direktor ZD Ptuj;

3. Za uspešno reorganizacijo v zdravstvu na našem območju najbolj zainteresirani in odgovorni medobčinski zdravstveni center Maribor je s posebnim naročilom predpisal pripojitev;

4. Delavce prizadetih delovnih skupnosti sprejemamo kot popolnoma enakopravne sodelavce, jim v okviru njihovih delovnih enot zagotavljamo maksimum samoupravnih pravic, lastno pobudo akcije in lastni obračun dohodka;

5. Pripojitev je neprimerno cenejša in enostavnejša oblika integracije;

6. Zdravstveni dom Ptuj je s sedanjim vodstvom vrsto let nazaj žel vidne uspehe svojega dela. V najboljši pasivnih in zdravstvenega varstva najbolj potrebnih krajih je ustanovil splošne in zobne ambulante, s svojimi dispanzerji in vsemi drugimi oddelki je vidno prispeval k zboljšanju zdravstvenega stanja občanov. O vsem tem priča vrsta priznanj.

Razumljivo je, da nastajajo tudi težave med integracijskim procesom, to tem bolj, ker do integracije ne prihaja izrecno po volji prizadetih, temveč po sili zakona.

Medtem ko smo s številčno močnimi delovnimi skupnostmi ZD Ormož, Kidričevo in Majšperk dosegli že visoko stopnjo sodelovanja in soglasja o bodočem skupnem delu, pa s 5-članskim kolektivom redno zaposlenih in dvema honorarno zaposlenima delavcema pri obr. amb. TAP žal še ni prišlo do takega soglasja.

Na prej omenjenem zboru so nam delavci TAP očitali, da smo mi krivi za takšno stanje. Toda del krivde leži tudi na njihovi strani!

Res je pomotoma izostalo vabilo predstavniku obr. amb. TAP na I. sejo razširjene pravne komisije. Na dan seje smo sicer hoteli še popraviti zamujeno, pa smo zvedeli, da honorarni direktor ambulante dopoldan, tj. v času seje, dela na svojem rednem delovnem mestu v Mariboru. Predstavniki obr. amb. TAP pa so vendarle sodelovali potem na II., III. in IV. seji te komisije. Na njihovo željo smo popravili v osnutku položaj obratne ambulante TAP, tako da bo ta samostojna delovna enota imela enake samoupravne pravice, kakor ostale. Že od vsega začetka pa smo za to ambulanto predvideli, da bo v bodoče predstavljala center za medicino dela, razširila naj bi svoje delovno področje na vse zainteresirane delovne organizacije in imela naj bi tudi svoj posvetovalni organ, sestavljen pretežno iz predstavnikov TAP Ptuj.

Na ime direktorja našega zavoda izrecno naslovljeno vabilo na prej omenjeni zbor je prispelo k nam dan pred zborom in povabljenca ni našlo, ker je bil na seji MOZC Maribor. Na dan zbora pa je moral po svoji poslanski dolžnosti v Ljubljano. Bilo bi seveda pravilno, da se na zbor tudi tako izrecno povabi še kakega predstavnika organov upravljanja, toda takega vabila ni bilo, šele tik pred zborom je bila telefonično omenjena možnost zamenjave. Takrat je bilo seveda prepozno.

Nastali hrup, ki ga opisuje novinar z zbora na rovaš našega direktorja, je torej neutemeljen.

Ne zlonamerno omalovaževanje delavcev pri obr. amb. TAP, kakor ga je z uspehom prikazoval na zboru navzočim direktor obr. amb. TAP, pač pa nepredvideno naključje je, tako smemo trditi, botrovalo nastalemu nesporazumu.

In še nekaj o kritiziranem osnutku. Na dlani je, da osnutek še ni dokončen predlog za spremembo statuta zavoda. Novi statut ZD Ptuj bo upošteval le tista določila iz osnutka, ki so jih že sprejeli in dopolnili člani razširjene pravne komisije ob sodelovanju predstavnikov iz obr. amb. TAP in ki jih bo nazadnje potrdil novi svet zavoda. Osnutek pa je vendarle začetni korak k integraciji. Lokalne politične organizacije so ga sprejele brez posebnih pripomb, medobčinski zdravstveni center pa ga je celo pohvalno ocenil.

Vsak posameznik iz naše, kakor tudi iz vseh ostalih delovnih skupnosti, bo v roku 1 meseca svobodno odločal o našem predlogu integracije na razpisanih referendumih. Prav zaradi tega je odveč sumiti o iskrenosti naših namenov.

Pri obravnavanju samoupravnih pravic pa kaj radi pozabljamo na pravi smisel zakona o organizaciji zdravstvene službe. Zakon terja od vseh nas ob občutno manjših sredstvih boljšo organizacijo dela, višji strokovni nivo, kvalitetnejše storitve, enotne normative in tesnejšo povezavo. Zato je prav, da se čimprej sporazumemo in raje usmerimo vsa naša prizadevanja v skrb za zdravstveno varstvo občanov, kot pa na neumestne osebne obračune.

Predsednik sveta
Dr. Slavo Vučinič

Predsednik upravnega odbora
Janko Korpar

TAP - po devet mesečnem poslovanju

V devetmesečnem poslovanju so v tovarni avtoopreme prigospodarili izgubo. Narasle so zaloge gotovih neprodanih izdelkov. Stroški proizvodnje so se močno povečali. Težave niso občasne. Kriza v avtomobilski industriji se pozna tudi v TAP. Podjetje kreditira TAM, CZ in FAP.

V Tovarni avtoopreme v Ptuju so pregledali rezultate dvetmesečnega dela. Analiza periodičnega obračuna je pokazala značilnosti gospodarjenja tega podjetja: nenehno naraščanje stroškov poslovanja in nenehno padanje akumulativnosti; v zvezi s tem pa upadanje rentabilnosti.

Proizvodnja v TAP-u je šla v tej smeri že dve leti. Stanje se je močno poslabšalo posebno v zadnjih treh mesecih, ko je podjetje poslovalo z izgubo.

Nekoliko manjša izguba se je pokazala že v lanskem letu. Takrat so jo še lahko popravili. Letos pa je stvar bolj zaskrbljujoča, saj ne gre več za občasne težave, ki bi jih z lahkoto odpravljali. Opažajo upadanje rentabilnosti. V podjetju že iščejo možnosti, da bi odpravili slabo stanje.

V primerjavi z lanskim letom so sicer zmanjšali stroške poslovanja povsod, kjer so mogli. Niso pa jih mogli pri nabavi reprodukcijskega materiala. Tu je glavni vzrok za zmanjšanje rentabilnosti. Povečali so tudi produktivnost dela, saj so med prvimi v občini glede višine proizvodnje. Vendar niso mogli vplivati na naraščajoče stroške proizvodnje.

Tudi TAP kot specializirana tovarna za avtomobilske dele doživlja vse težave kot ostala industrija. Kriza, ki je zajela avtomobilsko industrijo, je eden izmed razlogov za krizo pri njih. Stroški poslovanja so narasli, cene izdelkov pa so ostale na višini izpred dveh let. Stroški vedno bolj preraščajo dohodke. Finalisti (avtomobilske tovarne) hočejo del težav prenesti na kooperante. V podjetju zato razmišljajo, da bi povečali asortiman izdelkov, ki bi jim sami določali ceno in ki bi jih trg potreboval.

Z obratnimi sredstvi, ki jih podjetju že itak primanjkuje za normalno proizvodnjo, kreditirajo kupce. Nastal je velik problem dolžnikov: Crvene zastave, Tovarne avtomobilov Maribor in FAP. Pri teh največjih kupcih so morali pristati na slabe pogoje plačevanja. TAM jim izdelke plačuje po treh mesecih, namesto po enem, Crvena zastava pa jim dolguje nad 100 milijonov S din že pet mesecev. Tako morajo z lastnimi sredstvi kreditizirati CZ, za katero delajo z izgubo. Plačati pa jim je dolžna že po dvajsetih dneh. TAM jim je dolžan še veliko več. V podjetju že razmišljajo, ali bi morda bilo bolje prodajati izdelke trgovski mreži.

V podjetju ne vidijo možnosti, da bi se stroški proizvodnje zmanjšali, saj nenehno narašča cena reprodukcijskega materiala.

Kritično gledajo na trgovino, ki v celoti ne posluje dobro. Podjetje mora samo za pol ali celo za celo leto naprej nabaviti potreben material, namesto, da bi ga lahko v krajših presledkih v trgovini.

Specialni prohlem TAP-a je nedokončana rekonstrukcija.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Delavski svet TAP-a zavrnil odpust 85 dalavcev

Na seji delavskega sveta in upravnega odbora ptujske Tovarne avtoopreme v prejšnjem tednu je bila razprava o rezultatih desetmesečnega poslovanja in o odpustu 85 delavcev.

Uvodoma je direktor dipl. ing. Štefan Požlep prikazal stanje v podjetju, ki je končalo tretje trimesečje z izgubo. Ko je razložil situacijo, je dejal, da je glede na vsestransko preučitev, ki jo je napravil vodilni kader podjetja, edini izhod v odpustu 85 zaposlenih. Nadaljeval je, da se temu ni mogoče izogniti. Probleme gospodarske organizacije je treba reševati z ekonomskega stališča. V predreformnem obdobju smo prepletali ekonomiko in socialo, posledica pa je bila neopravičeno zaposlovanje in ekstenzivno izkoriščanje delovne sile, zaposlovanje režijske delovne sile in podobno. Če je treba preiti v podjetju na ekonomsko poslovanje, je treba odpustiti odvečno delovno silo. Pristojne organizacije naj poskrbijo zanjo. Vsekakor pa zahteva takšna pomoč za nezaposlene večje ustrezne prispevke.

Po prikazu slabega stanja podjetja in predlogu, da se odpusti 85 delavcev, se je razvila burna razprava, ki se je končala pozno popoldne. Mnogo udeležencev razprave je govorilo proti predlogu za odpust. Zatrjevali so, da gradimo socializem v državi za vse, ne pa samo za zaposlene. Izjavljali so, da so proti odpuščanju, čeprav vedo, da bodo odslej manj zaslužili, da pa bodo tudi vnaprej imeli vsi delo. Zahtevali so, da se preučijo še druge možnosti za rešitev nastale situacije. Govorili pa so tudi o različnih nepravilnostih v poslovanju in vodenju podjetja, zunanje vzroke, ki vplivajo na slabo stanje podjetja. Ugotavljali so, da je proizvodnja povečala storilnost in da delavci niso krivi za slabo stanje. Osebne dohodke so izplačevali v podjetju na doseženo proizvodnjo in ne na to, ali je bila prodana ali ne. Padale so pripombe, zakaj v podjetju proizvodnja blaga, ki je trg ne potrebuje. Delavski svet je že sklepal, da je treba zmanjšati zaloge, te pa se, kot ugotavljajo, še povečujejo. Odgovor na to je bil, da ni mogoče več prodati, kot kupci zahtevajo. V razpravi so še ugotovili, da bi proizvodnja izven programa zahtevala določene naložbe, za te pa ni sredstev. Nadaljnja ugotovitev je bila, da bi morali modernizirati proizvodnjo, če bi hoteli biti konkurenčni.

V razpravi je predstavnik organizacije ZK v podjetju podprl predlog glede odpusta delovne sile. Zahteval je zagotovilo vodilnih uslužbencev, predvsem strokovne službe, da bo po odpustu v podjetju konec težav.

Z odpustom se je strinjal tudi predstavnik sindikata.

V nadaljevanju razprave so skušali najti odgovor na vprašanje, koga odpustiti. Vtis je bil, da gre izključno za delavce in da na redukcijo administracije ni nikdo mislil.

Posebno mesto v razpravi so posvetili vprašanju, ali gre družbena reforma v koraku z gospodarsko. Kritizirali so stanje glede podjetja Crvena zastava, ki dolguje podjetju že šest mesecev nad 100 milijonov S din. Trdili so, da kljub temu, da ni sposobna poslovati kot se spodobi, tam najbrž ne razpravljajo o potrebi po odpuščanju delavcev. Tako morajo kooperanti trpeti posledice.

Nastaja vprašanje, ali je v duhu delavske solidarnosti, da bi z denarjem, ki bi ga prihranili z odpustom delavcev, preostalim povečali osebne dohodke.

Glasovanje je pokazalo, da se je za odpust 85 delavcev v TAP odločilo le 5 glasov, pet jih je bilo proti, pet pa se jih je vzdržalo glasovanja.

Dileme delovne skupnosti TAP torej niso ravno lahke. Načelo reforme je ekonomičnost v poslovanju in o tem ni kaj razprav-

(Konec na 4. strani)

PROSLAVA OKTOBRSKE REVOLUCIJE V ORMOŽU

Centralna proslava 50. obletnice oktobrske revolucije v ormoški občini bo v soboto, 4. novembra. IO občinske konference SZDL Ormož, je že pred kratkim razpisal natečaj za najboljše naloge na temo »Oktobrska revolucija«, ki so jih pisali višji razredi osnovnih šol. Naloge so že prispele. V teh dneh pa se je sešla ocenjevalna komisija, ki jo sestavljajo Edvard Pajek, Milena Tomaže in Stane Stanič ter ocenila naloge. Nagrade, ki jih bodo podelili na dan proslave, bodo znašale od 3 do 5 tisoč starih dinarjev. Skupno bo nagrajenih 5 najboljših del.

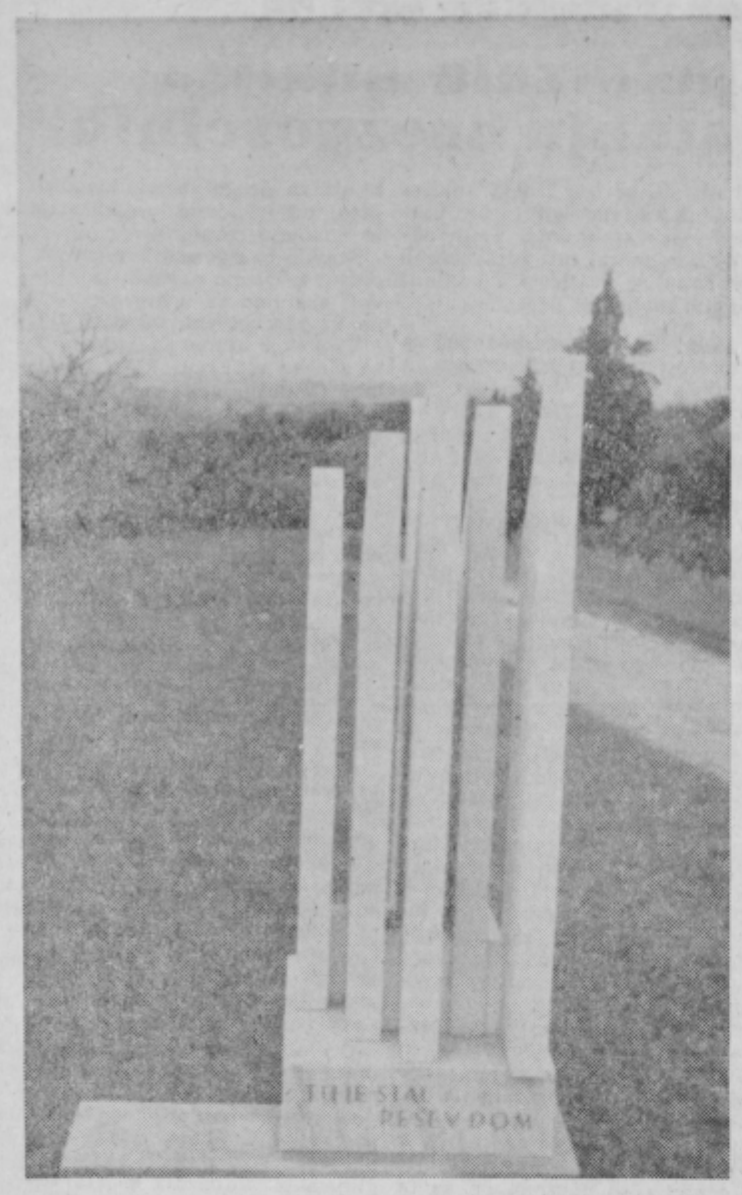

Spomenik na mestu, kjer je bila Reševa domačija

ZDRAVSTVENI DOM V SLOVENSKI BISTRICI GLASOVAL ZA PRIKLJUČITEV K ZDRAVSTVENEMU DOMU V MARIBORU

Burne diskusije in razpravljanja med zdravstvenimi delavci v Slovenski Bistrici so v glavnem končane vsaj za nekaj časa. Preteklo sredo so namreč na sestanku delovne skupnosti zdravstvenega doma ob prisotnosti predstavnikov družbenih služb in predstavnikov občinske uprave glasovali za priključitev k zdravstvenemu domu v Mariboru. Sestanku sta tudi prisostvovala dr. Adolf Drolc in dr. Srečko Koren. Zdravstveni delavci so glasovali za priključitev, medtem ko so se delavci v upravnih službah doma glasovanja vzdržali.

Na sestanku je bilo poudarjeno, da bo zdravstvena služba v novi obliki, ki bo začela uradno poslovati s 1. januarjem 1968, pridobila na kvaliteti. Razen tega pa se bo s tem tudi pocenila, kajti v bodoče ne bo potrebno hoditi vsem bolnikom na specialne preglede v Maribor, ker bodo imele te službe tudi na terenu svoje dneve poslovanja. Posebej so na sestanku obravnavali o bodočih upravnih službah novega zdravstvenega doma. Tu je bilo poudarjeno stališče, da bo vsekakor prišlo do zmanjšanja števila zaposlenih v upravnih službah. Vendar bo to izvedeno po popolnoma enakopravnem razpisu za vse sedaj zaposlene v teh službah iz vseh domov, ki so se priključili zdravstvenemu domu v Mariboru. Do zmanjšanja števila zaposlenih v zdravstvenih službah pa verjetno ne bo prišlo, ker že sedaj presega število občanov povprečje na enega zdravnika.

Sedaj pričakujejo v Slovenski Bistrici, da bodo čimprej izdelane sheme bodočega dela, da bodo lahko pristopili k popolni reorganizaciji zdravstvene službe, kot je predvidena z zakonom. -b

Tudi za sklade je ostalo

(Nadaljevanje z 2. strani)

Gradimo tudi pohorske gozdne ceste.

— Omenjali ste, da gradite ceste daleč od naše občine. Kdaj bo imelo vaše podjetje delo bližje?

Ceste v naši občini so zelo slabe. Spodnji deli kamionov so kmalu uničeni. Stroški popravila in rezervnih delov vedno bolj naraščajo. Organiziramo prijateljsko sodelovanje s sosednjimi občinami, prometna povezava z njimi pa je vedno slabša. Borlski most je zaprt, prek Krapine in Ormoža je zelo slabo vzdrževana cesti, prek Mure pa ne moremo vsled premale nosilnosti tamkajšnjih mostov. Opaža se potreba po ureditvi prometa tudi na mestnih ulicah. Na nekaterih križiščih bi bili potrebni semaforji in prometni jeziki.

— Kako gledate na možnosti nadaljnjega poslovanja?

Če bo dovolj investicijskih naložb za različne gradnje, bomo imeli tudi mi dovolj dela. Najbolj bomo veseli gradenj novih cest. V načrtu je cesta proti Trstu in Gorici. Pri gradnji te ceste bi našlo dovolj dela med drugimi tudi naše podjetje. Z. R.

Usnjarski kombinat KONUS obrat Ljutomer

Dobro gospodarjenje

Ekonomsko-finančni pogoji, v katerih so delovne organizacije poslovale v devetih mesecih tega leta, se razlikujejo od pogojev poslovanja v preteklem obdobju. Ukrepi gospodarske reforme se vedno bolj uveljavljajo, to pa ima za posledico veliko selekcijo podjetij. Nekatera med njimi nadaljujejo s hitrim tempom razvoja, medtem ko druga nazdujejo ali pa imajo manjšo proizvodnjo.

Vse večje delovanje zakonov tržišča je eden od osnovnih faktorjev, ki dopušča gospodarskim organizacijam, da se z lastnimi silami borijo in znajdejo na tržišču. Cene na tržišču bodo diktirale cene proizvajalcu, ta pa jih bo moral sprejeti, če bo hotel na tržišče.

To je nekaj osnovnih ugotovitev »letošnje« reforme, ki je ponekod že odstro ciferencirala slaba in dobra podjetja.

Z ljutomerskega obrata KONUS

Uspehi polletnega poslovanja

Pred kratkim sem obiskal Usnjarski kombinat KONUS — obrat Ljutomer, ki je tako v polletju kot v tretjem tromesečju pokazal odlične rezultate, saj struktura celotnega dohodka v ljutomerskem obratu v znatni meri odstopa od strukture dohodka v ostalih čelovnih organizacijah ljutomerske občine. Netoprodukt in dohodek sta v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta imela večji porast od porabljenih sredstev. Zaradi tega je produktivnost porastla za 38 %; osebni dohodki, ki sedaj znašajo povprečno 810 N din, so se gibali v skladu s povečano produktivnostjo. Istočasno so se osnovna sredstva povečala za 89,7 %, kar pa pomeni, da se industrijske politike ni zanemarilo. Teh nekaj rezultatov nam govori, da so rezultati gospodarjenja v KONUSU — obrat Ljutomer, več kot ugodni.

Kako to?

V ljutomerskem obratu sem se razgovarjal s obratovodjem Alojzom Pozdercem, predsednikom obratnega delavskega sveta, in vodjo pralnih oddelkov Mirkom Fišerjem ter predsednikom sindikalne podružnice Milanom Žnidaričem.

Da je KONUS konkurenčen na svetovnem tržišču, nam lahko pove samo podatek, da 85 % izdelkov iz ljutomerskega obrata izvažajo v ZDA, v države EGS in v druge zapadne države. V devetih mesecih tega leta, je 99 članski kolektiv prigospodaril 77 milijonov čistega dohodka. Raz-

(Konec na 6. strani)

»MONTER« V POLJČANAH USPEŠEN

Da dobro gospodarijo v kovinskem podjetju »Monter« v Poljčanah, sem slišal že večkrat. Toda, da bi dobil popolno sliko dela v podjetju, sem se obrnil na direktorja Jožeta Blažiča, ki mi je rad odgovoril na nekaj vprašanj:

Kako ste gospodarili prvih devet mesecev?

Letni plan smo v letošnjem letu že dosegli. Sedaj si želimo samo, da bo do konca leta odstotek presega planirane proizvodnje čim večji. Planirana letošnja realizacija je bila 330 milijonov starih dinarjev. Do sedaj pa smo že realizirali 393 milijonov starih dinarjev letošnje proizvodnje.

Kakšen je povprečen mesečni prejemek?

Povprečen mesečni dohodek se je v prvih devetih mesecih letošnjega leta povečal za 9 odstotkov v primerjavi z lanskim letom in znaša 107.000 starih dinarjev. Da smo prišli do tako visokih prejemkov, je več razlogov. Čas po reformi nas je prisilil, da smo ukinili vsa odvečna delovna mesta, število režijskih ur smo skrajšali, ukinili pa smo celo nekatere službe. Tako imamo sedaj zaposlenih 72 ljudi in na enega zaposlenega v upravi pridejo štirje zaposleni v proizvodnji.

Kaj so vaši glavni izdelki in kako planirate proizvodnjo za prihodnje leto?

Glavni izdelki našega podjetja so železne konstrukcije vseh vrst, stavbni elementi v aluminijski in železni izvedbi in pa kioski po naročilih. Izdelujemo izključno za domače tržišče, ki se pa zato razteza po vsej Jugoslaviji. V prihodnjem letu želimo našo proizvodnjo še povečati. Že sedaj imamo izdelanih ponudb za skoraj milijardo starih dinarjev, vendar je od ponudbe do pogodbe še dolga pot, česar se dobro zavedamo. -b

50-letnica oktoberske revolucije v Slov. Bistrici

Širom naše domovine so se začele proslave v spomin na zgodovinske dogodke pred 50 leti v takratni carski Rusiji. Takrat so Lenin in njegovi boljševiki zmagali v boju za nov svet. Ustvarili so zamisel Marxa in Engelsa, zmagal je socializem. V spomin na te velike dogodke so tudi v Slovenski Bistrici začeli z vrsto proslav.

SVEČANA SEJA V KULTURNEM DOMU

Sobota, 28. oktobra. Danes je bila v kulturnem domu svečana seja vseh družbenopolitičnih organizacij v občini. Udeležili so se je tudi predstavniki podjetij in drugi vabljeni gostje. Sejo je pričel predsednik OK SZDL Jože Dušej in predal besedo predsedniku občinske skupščine Mirku Kolenku, ki je v kratkem govoru orisal razvoj in potek ter pomen oktobrske revolucije, ki ga je imela v svetu in pri nas. Po svečani seji je bil kratek program, ki ga je dopolnil mešani pevski zbor KUD iz Poljčan.

Ob koncu so bile razdeljene nagrade pionirjem in pionirkam za najboljši spis o Leninu in pomenu oktobrske revolucije, s katerim so mladi dali svoj delež k proslavi 50-letnice oktobrske revolucije.

V kulturnem domu je bila odprta tudi razstava fotografij, ki prikazuje razvoj in potek oktobrske revolucije. Razstava je zelo lepo urejena in bo potovala v vse kraje v občini. Tako se bodo lahko povsod seznanili z dokumentarnim gradivom, ki ga prikazujejo slike. Pred dnevi pa je vse kraje v občini obiskal potujoči kino, da so se lahko učenci šol seznanili s tematiko svojih nalog o velikem oktobru.

Delavski svet TAP-a zavrnil odpust 85 delavcev

(Nadaljevanje s 3. strani)

ljati. Prav tako pa ni mogoče preslišati pripomb o »socializmu za zaposlene«, o delavski solidarnosti ter o drugih vprašanjih, ki smo jih slišali na tej seji, ter o drugih, ki o njih tokrat ni bilo govora. Pred organi upravljanja TAP torej niso ravno lahke naloge. ZR

Spomenik v Šmartnem

Bil je lep jesenski dan, ko smo se vzpenjali po obronku Pohorja proti Šmartnemu. Vsepovsod okoli nas mogočni pohorski gozdovi v zlato rumeni barvi. Nekje pred nami so odmevali streli. Postajali so vse močnejši, čim bliže smo bili Šmartnemu na Pohorju. Se zadnji ovinek in pred našim pogledom se je razprostirala majhna vasica, toda velika za ta del Pohorja. Pred nami se je v lepem sončnem jutru belilo veliko šolsko poslopje, pred njim pa je bila že zbrana precejšnja množica ljudi. Nekaj korakov pred šolo je bil zavit spomenik, priča dogajanj pred več kot dvaindvajsetimi leti v teh krajih. Ob spomeniku sta dve plošči, na njih pa čitamo imena talcev in padlih v borbi. Toda trinajst borcev, ki so našli tod svoj zadnji mir, je neimenovanih. Njihovih imen ne bo nikdo zve- Padli so, ker so se borili za borcev. Precej je pomagala tudi krajevna skupnost v Smartnem, občinska skupščina ter občinska organizacija ZB. Pó odkritju spomenika smo gledali program, ki ga je pripravila osnovna šola s Smartnega, sodelovali pa so tudi godbeniki iz Slovenske Bistrice.

Ob programu smo gledali zagrenjene obraze, ki so se spominjali strašnih dni iz NOB, obraze partizanskih mamic, že zgrbljenih v dve gube in vseh ostalih, ki so ob besedah starih pohorskih partizanov doživljali strašne dogodke iz naše herojske preteklosti. Ko je bil ob koncu poudarjen cilj vsega našega naroda, ki želi sebi in vsemu svetu mir, se je razleglo ploskanje in odobravanje, ki bi ga naj čuli vsi, ki tako brezbrižno, brez vsake zavesti uničujejo s svojim strašnim orožjem življenja tisočev, ki se borijo za

stvar, za katero so vedeli, da bo prinesla našemu narodu svobodo. Odkod so bili, kakšna so njihova imena, ali še imajo kje svojce? Ne vemo, vemo samo to, da so žrtvovali svoja življenja za pravično stvar, za našo stvar. To je več kot dovolj, da se je zbrala precejšnja množica ljudi ob spomeniku, da bi jim izkazala poslednjo čast.

Spomenik, ki ga je odkril predsednik občinske skupščine Miro Kolenko, so postavili člani krajevne organizacije Zveze svoje osnovne človeške pravice, za svoj obstanek in svobodo.

Ko sem se po slovesnosti poslavljal od teh starih pohorskih partizanov in ko sem jim povedal, da želim o njihovem slavju nekaj zapisati, so me zaprosili, naj se še enkrat v njihovem imenu zahvalim vsem tistim, ki so jim pomagali postaviti ta skromen spomenik. -b

Seja ObK ZMS Ormož

V ponedeljek, 30. oktobra, je imel občinski komite ZMS Ormož sestanek, na katerem so obravnavali priprave na občinsko konferenco ZMS, ki bo previdoma 19. novembra, o aktivnosti aktivov Zveze mladine v občini, o položaju vajencev, predvsem v obrtni in storitveni dejavnosti, in o problemu zaposlovanja mladine. Sprejeli so tudi predlog, da se za novega predsednika CK Zveze mladine Jugoslavije izvoli Janez Kocijančič, sedanji predsednik CK ZM Slovenije.

Obisk v ormoškem kombinatu

Predsedniki in tajniki sindikalnih podružnic tovarne VARTEKS iz Varaždina so si v nedeljo ogledali novo vinsko klet v Ormožu, vinograde v okolici Jeruzalema in Litmerka ter s člani podružnic kombinata izmenjali izkušnje. Med sindikalnimi podružnicami tovarne VARTEKS in Kmetijskega kombinata »Jeruzalem-Ormož«, obstaja že več let tesno sodelovanje. Več članov sindikalnih podružnic kombinata je že obiskalo tovarno VARTEKS, delavci VARTEKSA pa radi prihajajo na obisk v kombinat, oziroma v ormoško-jeruzalemske gorice, kjer lahko poleg lepe pokrajine zaužijejo pristno kapljico.

Vremenske razmere na nedeljskem srečanju so bile izredno ugodne, kar je vsekakor vplivalo na dobro razpoloženje.

Seja sveta za zdravstvo v Ormožu

Pretekli ponedeljek je bila v prostorih občinske skupščine Ormož seja sveta za zdravstvo in socialno varstvo občinske skupščine Ormož. Na seji, na katero so povabili tudi predsednike krajevnih skupnosti, so obravnavali novi zakon o otroškem varstvu.

Ker seja ni bila sklepčna, jo bodo v kratkem ponovno sklicali.

Perspektive gospodarjenja v ormoških loviščih

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo občinske skupščine Ormož je na seji 27. julija letos obravnaval gospodarjenje v loviščih ter sprejel poročilo, ki ga je z obrazložitvami podal na zadnji seji občinske skupščine Ormož, ki ga je v celoti sprejela.

V ormoški občini so idealni pogoji za obstoj vse pernate in dlakaste divjadi, ki je rajonizirana v tem delu Slovenije. Tako lahko pri dlakasti divjadi govorimo o zajcu in srni, pri pernati divjadi pa o fazanu in jerebici. Stalež jerebic je sicer v zadnjem času močno padel zaradi poplav Drave in Pesnice na območju, kjer se jerebice zadržujejo.

Ko so lovske družine začele odstopati del planiranega odstrela lovnemu turizmu, je postalo lovstvo vse bolj rentabilno in pomembno, tako pri ustvarjanju dinarskih kot deviznih sredstev. Zato je postalo lovstvo važna gospodarska panoga.

V ormoški občini je skupno osem lovskih družin, katerih lovišča so porazdeljena tudi na teritoriju občine Ptuj in Ljutomer.

Na skupno 22.773 ha kmetijskih površin (lansko leto 24.573), je bil povprečen odstrel na podlagi bonitiranja za vse ormoške lovske družine naslednji: 3203 fazanov, 2238 zajcev, 122 srnjadi in 1289 jerebic.

Lovstvo vsekakor lahko smatramo kot dopolnitev kmetijstva, zato je razumljivo, če občina teži, da se gospodarjenje smotrno odvija. Posebno pomemben pa je lovni turizem, zlasti turizem tujih lovcev. V lanskem letu so tuji lovci opravili v ormoški občini 161 lovnih dni in potrošili poleg dinarskih sredstev še 6112 dolarjev. S temi dosežki pa še niso izčrpane vse možnosti, ki jih nudi lovstvo na ormoškem področju. Predstavniki lovskih družin trdijo, da bi tuji lovci pustili v ormoški občini zanesljivo več denarja, če bi imeli na razpolago primerne nočitvene in gostinske usluge, tako pa po končanem lovu odhajajo za takimi uslugami v Varaždin, Ptuj in celo Maribor.

Kdo skrbi za napredek lovstva?

Novi temeljni in republiški zakon o lovstvu določata, da za napredek lovstva skrbi občina, gospodarjenje v loviščih pa se v okviru lovske družine odvija po lovsko gospodarskem načrtu, ki ga v smislu lovskih pravil sprejema najvišji organ druturizmu 30 % uplenjene divjadi. Za žline, potrdi pa ga občinska skupščina. Občinska skupščina nadalje skrbi, da so z lovsko gospodarskim načrtom usklajene koristi lovstva s koristmi kmetijstva in gozdarstva, zatorej je temeljno načelo gospodarjenja z loviščem, da morajo biti osnovni načrti za izkoriščanje kmetijskega zemljišča, gozdno gospodarski in lovsko gospodarski na črti med seboj usklajeni.

Že uvodoma je bilo omenjeno, da je divjad v zadnjih dveh letih na ormoškem področju utrpela občutno škodo. V severnovzhodnem delu občine zaradi toče, v južnem delu pa zaradi poplav v času, ko se izliva Drava in Pesnica. Zaradi tega lovsko gospodarski načrt za leto 66/67 ni bil 100% realiziran. Vse družine so planirale 2745 fazanov za odstrel, doseženo pa je bilo 2108 ali 76,7 %, pri zajcih je bil plan 1712, doseženo 1192 ali 67,6 %, pri srnah plan 190, doseženo 185 ali 97,3 %. Edino pri odstrelu jerebic lahko zasledimo prekoračitev plana za 175 %.

Za leto 1967/68 so upravni odbori lovskih družin sklenili, da bodo ustvarjena devizna sredstva dali na razpolago splošni gospodarski banki Ljubljana v korist občine Ormož.

Za leto 1967/68 so lovske družine sklenile, da bodo nudile lovnemu to lovno sezono so lovske družine sklenile, da bodo skupno odstrelile 3255 fazanov, 1935 zajcev, 255 srn itd.

Da bi lovske družine realizirale postavljene plane in izboljšale stanje v loviščih, bi bilo potrebno v tem lovsko gospodarskem letu okrepiti lovsko čuvajsko službo, vlagati v lovišče več čistokrvne divjadi, pomnožiti kinologijo s čisto pasemskimi psi, poskrbeti za rednejše krmljenje divjadi zlasti v zimskem času in pred vznikom posevkov, povečati števila krmišč ter preiti na enotno (po možnosti) in pregledno blagajniško in knjigovodsko evidenco. Za zmanjševanje lovske škode pa bi se naj bolje kot doslej uporabljala razna odvračala.

Nekateri odborniki so na zadnji skupščinski seji razpravljali, da bi bilo potrebno na nekaterih področjih (na primer Središče) povečati odstrel divjadi, ker te na posameznih področjih delajo veliko škodo. Vendar je vprašanje odstrela težavno, ker je obseg gibanja divjadi povprečno 15 kilometrov.

Občinska skupščina je na zadnjem zasedanju med drugim sklenila, da probleme, ki se bodo pojavljali na področju lovstva (določene), rešuje svet za kmetijstvo in gozdarstvo občinske skupščine. -p

KJE SI, MLADINA V KIDRIČEVEM?

Kidričevo je dobilo novo razsvetljavo v naselju. Toda sredstev ni dovolj. Kaj storiti? Povezali smo se z mladino iz naselja. Organizirali so delovno akcijo. Krampi in lopate so veselo peli svojo pesem izpod rok mladih. Za svojo požrtvovalnost so dobili mladinci iz naselja svojo sobo, ki so si jo lepo opremili. Kupili so tudi radijski aparat. V mladinski sobi je bilo vedno živo. Vsak je našel nekaj časa, da se je v njej zadržal. Igrali so šah, navijali plošče, zraven pa se pogovarjali, kaj bodo delali vnaprej. To je bilo lansko leto. Kaj je ostalo od vsega tega? Mladinska soba je zaprta. Ni sestankov, ali pa so zelo redki. Ni mladinskih plesov, ki si jih je mladina v Kidričevem vedno želela, čeprav so plesali na glasbo iz gramofona. Sedaj pa ni niti tega. Sedaj se mladinci bojijo, da jim bo krajevna skupnost vzela še to njihovo sobico. Toda krivi so sami. Ne vsi, toda večina. Ko so sprejemali sobo, so obljubili, da bodo vsako leto sodelovali v eni večji akciji. Letos bi morali urediti okolico otroškega vrtca. Toda vse je ostalo samo na sestankih. Ko bi se morali akcije udeležiti, so nekajkrat prišli samo trije ali štirje in pri tem je tudi ostalo. Upravičeno je nato postavila krajevna skupnost svoje zahteve. Zima je pred vrati, kje se boste, mladinci, shajali v mrzlih zimskih popoldnevih? Pokažite, da je v vas še nekaj volje in pokažite s svojim delom, da niste za staro šaro.

Spomnite se malo nazaj, ko ste organizirali proslave, zaigrali tudi kakšno igrico. Letos poteka 50 let, odkar je v Sovjetski zvezi zmagal socializem. Povsod proslavljajo ta zgodovinski dan, še je čas, da s kakšno svojo akcijo dokažete, da ste sposobni kaj organizirati!

-b

ŠOLA DANES

Teme za prvo občinsko problemsko konferenco SZDL v Slovenski Bistrici

Današnje šolstvo je v precej kritičnem stanju. Pogosti, če ne že redni pojavi so, da prosvetni delavci posvečajo premalo pozornosti učencem v izven šolskih dejavnostih. Vzrok temu je slabo stimuliranje prosvetnih delavcev. Materialno stanje, ki ne gre z dnevnega reda nobenega sestanka, na katerem se razpravlja o šolstvu, predvsem izven večjih centrov, bo potrebno urediti, da ne bo vzrok slabega učnega uspeha. Posledica tega je tudi slabo samoupravljanje na šoli. Prosvetni delavci ne vidijo v boljši samoupravi izhod iz slabega materialnega stanja. Dobro samoupravljanje da lahko samo trenutno večji uspeh v kvaliteti pouka. Ugotavljanje kvalitete pouka bi naj bilo merilo za boljše stimuliranje prosvetnih delavcev. Da pa ne more biti samo kvaliteta predavanj edino merilo uspeha, je vzrok opremljenost šol, saj imamo pri nas šole, ki se po svoji opremljenosti razlikujejo med seboj, da jih v nekaterih primerih ni mogoče primerjati. Šole ponekod izvajajo popolnoma urejen kabinetni pouk, drugod pa ni dovolj prostora za vse učence v starih učilnicah. Kako si lahko potem predstavljamo enakopravnost pri nas, kot govori o njej zakon, če je na primer poraba v ljubljanskih šolah na učenca 200.000 starih dinarjev, v občinah, kot so Ptuj, Slovenska Bistrica, Ormož in druge, pa znaša ta poraba od 60.000 do 70.000 starih dinarjev letno. Kako se lahko meri dijak iz teh šol z dijakom iz ljubljanskih na višjih šolah? Gotovo je, da bo njegov uspeh slabši, če pa je enak ali celo boljši, pa je to glavna zasluga učiteljev, ki so s svojim delom nadomestili, česar ni imel priložnosti pridobiti dijak, recimo, s kabinetnim poukom. S tem ne želimo reči, naj bi vzeli dijakom to, kar so pridobili na bolje urejenih šolah, nasprotno, te šole je potrebno še naprej izpopolnjevati, seveda pa moramo istočasno polagati še več pažnje in sredstev, da se ostale šole čimprej izenačijo z njimi. Le tako bo zagotovljena enakopravnost učencev kot tudi prosvetnih kadrov. Tako se ne bo več dogajalo, da bi se na učiteljišča vpisovali dijaki, ki niso bili sprejeti na drugih šolah in jim je bilo učiteljišče edina možnost za nadaljnje izobraževanje.

Šola, družba in gospodarstvo

Z razvojem proizvodnih sil in proizvodnih odnosov se je oblikovala tudi ideja o organiziranem izobraževanju. Te potrebe pa so težile k organiziranemu šolstvu, v katerem bi naj sodelovali vsi ljudje. Že Marx, Engels in Lenin so jasno nakazali pomen in potrebe šole ter jo postavili na tisto mesto v družbi, ki ji gre po njenem pomenu, to se pravi, da je šola in njen namen izobraževanje integralni del življenja in razvoja celotne družbe. To se pravi, brez šolstva in izobraževanja ni mogoče razvijati drugih odnosov, seveda pa se bodo v šolstvu obdržale vse ostale razvojne in družbene komponente.

V dosedanjem razvoju je naša šola dosegla velike uspehe, a je kot del družbe občutljiva na vsa dogajanja v njej. Iz tega sledi, da so se tudi v našem šolstvu pojavile mnoge nepravilnosti, ki so rezultat hitrega razvoja naše družbe. Te nepravilnosti se v reformnem obdobju hitreje in vidneje odražajo v šolskem sistemu. Osnovna šola in izobraževanje imata v razvoju naše družbe večkrat enakopraven položaj le v načelih, priporočilih in zakonih, premalo pa v stvarnem življenju. V praksi in življenju je šola in izobraževanje preveč ločeno, povzdignjeno iz celotnega družbenega razvoja, po drugi strani pa tako podrejeno.

Z nadrejenostjo in podrejenostjo pa jemljemo šoli pravo mesto in njeno vlogo. Iz vidika izgubljamo družbo kot celoto, v kateri enakopravno sodelujejo vse institucije pri njenem razvoju. Medsebojni odnosi, izobraževanje, gospodarstvo, kultura, vprašujemo pa, kaj je komu namen in kdo je komu podrejen? Ti pojavi lahko postanejo politično negativni, saj lahko rušijo politični koncept in enotnost razvoja in odnosov ter medsebojne odvisnosti. To se pravi, da je razvoj odvisen od gospodarskih dosežkov in prizadevanj ter obratno, da sta uspešnost in napredek gospodarstva nujno odvisna od izobraževanja in kvalitete šole.

Dolžnost našega samoupravnega sistema je, da vodi enotnost vseh družbenih institucij ter omogoči tak medsebojni odnos, ki bo omogočal koordiniran razvoj naše družbe. Torej odnosi med družbenimi ter gospodarskimi institucijami morajo biti taki, da bodo omogočili uveljavitev našega človeka v materialnem, kulturnem in političnem smislu.

Samoupravljanje na šoli

Samoupravljanje v družbenih službah in tudi v šolstvu se razvija počasneje kot v gospodarskih organizacijah. Pogosto se celo govori o zastoju ali celo o nazadovanju samouprave na šolah. Vendar med šolniki ni odpora proti samoupravljanju, pač pa proti oviram, ki preprečujejo hitrejši razvoj samoupravnih odnosov v šolstvu. Neurejen materialni položaj šolstva, ki je kljub količinski in razvojni rasti vedrilo na robu ekonomske moči naše države, duši ustvarjalno moč delovnih skupnosti šol in njihovega samoupravljanja. Zatorej bo le vrednotenje meril intelektualnega dela strokovnih ustanov in znanstvenega dela ter nagrajevanje po doprinosu in kakovosti opravljenega dela pripeljalo samoupravljanje na šolah do takšnih kvalitet, ki bi jih morala glede na svoje mesto v družbi šola imeti. Kajti le tako bomo lahko vrnili učitelja šoli, kateri bi naj pripadal z vsem svojim delom in srcem.

Ostale teme, ki jih bo obravnavala prva problemska konferenca SZDL na svoji seji 11. novembra so: materialna problematika šolstva v komuni, problematika financiranja srednjega šolstva, izobraževanje odraslih, mladinska organizacija na šoli, otroško varstvo, mladoletno prestopništvo itd.

-b

Praksa dela mojstra

V kmetijski šoli na Turnišču se bo kmalu pričel pouk tudi za mlade kmetovalce. Lani je prvi letnik od 24 vpisanih uspešno končalo 20 obiskovalcev. Pouk bo trajal pet zimskih mesecev. Letos je zadovoljiv vpis. Po končanem šolskem letu bodo šolo zapustili že prvi učenci z nazivom kmetovalec. V šolo se vpisujejo tudi kandidati iz oddaljenih krajev. Zaželeno je, da bi jih bilo več iz ptujske občine.

Kmetijska šola v Turnišču se nahaja v izrazito agrarnem predelu in na pomembni prometni točki. Ta okolnost omogoča šoli, da prihaja vanjo večje število učencev iz bližnje in daljne okolice. Ker je šola domsko urejena, se nahajajo v njej tudi učenci iz Zagorja, Koroške in Primorske. Več kot ena tretjina učencev je iz drugih občin.

Lokacija šole je primerna. Okolica z grajskim parkom, vrtom in ribnikom ustvarja za učenje še posebno vzdušje. Želeli bi le, da se ta okolica še polepša. Prostori v gradu ne bi mogli služiti drugemu kot šolskemu in domskemu namenu. Seveda pa vzdrževanje 360 let starega gradu precej stane. Šola je že vložila precej sredstev za njegovo obnovo. V prihodnjem letu bo treba priskrbeti sredstva za obnovo.

Nobena kmetijska šola v Sloveniji, pa tudi osnovna ne, ni brez lastnega šolskega poslopja. Samo šola Turnišče »gostuje« v gradu, ki pripada Kmetijskemu kombinatu. Zakaj se grad Turnišče ne more prenesti na šolo, ki ga že 14 let uporablja in vzdržuje. Šola je že zaprosila Kmetijski kombinat za turniško graščino in o tem obvestila tudi občino. Prosili so tudi, naj kombinat odstopi šoli vrt, park in ribnik v njeni neposredni okolici. Dosegli niso ničesar, čeprav ima kombinat dovolj skrbi s proizvodnjo in ne more tako dobro oskrbovati gradu in okolice, kot bi lahko zanj skrbela kmetijska šola.

Od lanskega leta naj bi šola delala kot poklicna kmetijska šola. Strokovno naj bi izobrazila in usposobila kmečko mladino tudi za sodobno kmetovanje na kmetijah. Potrebno pa bo razmisliti še o uvedbi gospodinjstva za dekleta v kmetijskih šolah. Poskrbeti bo treba tudi za izobraževanje odraslih ter organizirati tečaje za traktoriste, buldožeriste, kombajniste in podobno.

S specializacijo kmetijske proizvodnje v zadnjem času je praksa pomanjkljiva. Učenci se lahko udejstvujejo le z ročnim delom in samo pri nekaterih poljedelskih kulturah.

Še hujši je problem živinorejske prakse. Na Turnišču ni več goveje živine in konj. V farmo prašičev in farmo piščancev pa učence ne pustijo. Ali naj šola vzgaja živinorejce le ob knjigah? Problem je treba rešiti. Če si farme lahko ogledujejo razne delegacije brez večjega zanimanja, bi bilo bolj koristno, da si jo ogledajo bodoči živinorejci. Nekje morajo videti moderni način živinorejske proizvodnje. Brez prakse vzgojen človek, ki nima možnosti niti videti sodobne proizvodnje, bo slab kmetovalec. Verjetno bo še naprej zavračal vse napredno v razvoju živinorejske proizvodnje. Namen šole pa je, in tudi interes gospodarstva, da usposobi dobre kmetovalce. Šola jim tega ne more zagotoviti brez zemlje in živine. Pouk na šoli bi moral biti povezan z nenehno prakso. V Turnišču so prisiljeni prekiniti pouk, da lahko gredo učenci na prakso drugam. Trajna rešitev bi bila v ustanovitvi šolskega posestva. KK Ptuj bi lahko dal v najem nekaj zemlje šoli, saj je ima, kot izgleda, že preveč.

Nobena od kmetijskih šol v Sloveniji ni imela toliko težav pri financiranju kot šola v Turnišču. Ostale šole so financirali medobčinski skladi, šolo v Turnišču pa le sklad ene občine. Kljub temu je šola izobraževala letno po 100 učencev.

Šola vsako leto spodbuja mladino za vpis. Pri tem pa kmetijske delovne organizacije stojijo ob strani, kot da se jih kmetijska šola ne tiče. Kmetijske organizacije v drugih krajih štipendirajo učence za tamkajšnje šole. Kmetijske zadruge celo same zberejo kandidate, jim plačajo štipendije in jih pošljejo v šolo. Šolam plačujejo traktorske ure pri strojnih vajah. Zavedajo se, da se jim bodo te naložbe dobro vračale v povečani proizvodnji pa čeprav na zasebni kmetiji. V ptujski občini kmetijske organizacije ne pošiljajo učencev v šole in niti en učenec šole v Turnišču ne prejema štipendije.

Kmetijska šola ni sama sebi namen. Zadnji čas je, da se za nadaljnji in uspešni razvoj kmetijske šole odločneje zavzamejo tudi svet za kmetijstvo, skupščina občine, izobraževalna skupnost, zlasti pa kmetijske delovne organizacije.

Z. R.

POPRAVEK

V 41. številki našega lista je tiskarski škrat povzročil naslednjo napako: namesto Hedvika Bakan, podpredsednica šolskega sveta ... je pisalo predsednica.

O PRAVEM ČASU

Profesorjeva žena: »Kdaj si pa pogrešil dežnik?«

Profesor: »Ko je prenehalo deževati in sem hotel dežnik zapreti.«

VEDNO TAKO

»Ali se boste res ustrelili, če vas ne uslišim?«

»Res! Vedno naredim tak konec!«

Cankarjevi »Hlapci« na ormoškem odru

V nedeljo, 5. novembra, bo v Ormožu s Cankarjevo dramo »Hlapci«, gostovalo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja. Dramo je režiral Mile Korun in bo na sporedu ob 15. uri v ormoški kinodvorani.

10. decembra bo v Ormožu prav tako gostovalo celjsko gledališče s »Svejkom«. Obe predstavi celj. gledališča bosta stali okrog 700.000 S din. Poleg 300.000 S din, ki jih je Občinska zveza kulturno-prosvetnih organizacij Ormož dobila iz občinskega proračuna in prav takšno vsoto iz republiškega sklada za pospeševanje kulturne dejavnosti, so še morali za obe celjski predstavi zagotoviti 100.000 S din lastnih sredstev. Ormoški kulturniki upajo, da bo sodelovanje s SLG iz Celja postalo tradicionalno.

VZGOJNA VPRAŠANJA

Razmišljanja o oliki

Prav imajo tisti, ki trdijo, da smo danes ljudje pretežno iztrgani iz svoje notranjosti in močno zaposleni z množico zunanjih dnevnih skrbi, dolžnosti, odgovornosti, načrtov in opravil. Ali je potem čudno, če zaradi tega večkrat pozabljamo na svoje lastno človeško jedro, na svojo notranjost ter na človeško vrednost tistih, ki imamo z njimi dnevno opraviti? Ali je tedaj čudno, če smo v svojih številnih odnosih do sočloveka, soljudi, tolikokrat neverjetno pusti, prazni in človeško odsotni?

Živimo v povsem resničnih in dosti pisanih življenjskih skupnostih, kot so to npr. družina, razni delovni kolektivi, politične organizacije itd., toda v vsem tem še ni nobenega zadostnega jamstva, da smo si med seboj zares topli in pristni. — Kolikokrat smo prav v teh skupnostih drug drugemu neznansko odtujeni in nas družijo le zunanje vezi družbenih sožitij.

Prav gotovo ni tako stanje v človeških odnosih samo naša posebnost, temveč so to stvari, ki mučijo danes še marsikoga po svetu. Lahko rečemo, da je vprašanje človeških odnosov eno osrednjih vprašanj sodobnega življenja in to prav zaraći velikanskih tehničnih in družbenih premikov.

Glavna naša naloga torej naj bo, da razmislimo, kako bi svoj odnos do soljudi izboljšali. Gre za to, da bi začeli ljudi okoli sebe bolj razumevati in spoštovati, gre za to, da bi naši stiki z ljudmi postali zares bolj zdravi in bi tako bolj osrečevali nas in tiste, ki nas z njimi druži kakršnakoli vez.

Naloga ni niti lahka, niti ozka. Saj so mečsebojni človeški odnosi tako številni in tako sestavljeni, da bi jih zlepa ne mogli vseh in v krajšem času obravnavati. Na kaj bi zaenkrat osredotočili svojo pozornost?

Med prvimi bi se lotili naših medsebojnih odnosov, ki so splošnega značaja in zadevajo prav vsakega. Mislim, da je tako najsplošnejše vprašanje naših odnosov do sočloveka vprašanje olike, to je vljudnosti ali kakor tudi rečemo vprašanje kulturnega odnosa do človeka sploh. — Že dolgo ni to samo vzgojno vprašanje, ki bi tikalo le naših otrok in mladine in na kar bi odrasli lahko sproti pozabljali. Prav tako je premalo, če se spomnimo tega odnosa le takrat, ko se npr. hudujemo na nekulturno postrežbo v gostinskih in trgovskih obratih in podobno. Olikan in kulturen do soljudi pač tudi ni tisti, ki se poteguje za oliko in kulturnost predvsem takrat, ko je sam prizaćet. Olika ali lepo vedenje je človekova lastnost, ki zajema celotnega človeka in vključuje njegov moralni čut — torej je notranja zadeva vsakogar.

Med naše družabne navade, med zahteve socialistične morale socialne družbe torej, sodi tudi olika. Vljudnost, obzirnost, takt, so pojmi za tisto, čemur pravimo s tujo besedo »bon ton«, to je olikano lepo vedenje. Olikan človeč svoje vedenje vsklaja s tistimi pravili, ki mu pomagajo, da svojo omiko izrazi tudi v primernih zunanjih oblikah, kadar občuje z ljudmi. Gre torej za tisto vljudnost, ki izvira iz notranjega prepričanja in ni samo formalna, samo zunanji izraz priučenih oblik bontona. Kdor je obziren, prijazen in vljuden, se zna vesti zmerom in povsod ter tudi ni v zadregi, če ne pozna vseh začevnih predpisov. — Olika ni nekaj, kar zadeva samo »boljše ljudi«, kot smo nekoč to rekli in mislili.

V naši družbi naj bi bilo olikano vedenje z vsemi vljudnostnimi oblikami še posebno zadeva splošne vzgoje, ena izmed nalog pri oblikovanju novega človeka in pri vzgoji humanih, resnično spoštljivih odnosov med ljućmi.

Še v nečem si moramo biti na čistem! Olika se ne kaže samo v odnosih do ljudi, do družbe; človek mora biti olikan tudi tedaj, ko je sam. Merilo njegove olike je tudi njegov odnos do narave, do živali in celo do neživih stvari. Kdor se ne počuti neprijetno, če ni negovan, umit, obrit, počesan, čisto oblečen in podobno, takemu je težko dopovedati, kaj je olika. Kdor trpinči živali, tepta cvetje, grdo ravna z raznimi predmeti, s knjigo, z oroćjem itd., kaže prav malo srčne kulture, prav malo olike. Kakšno barbarstvo počenjajo npr. nekateri nedeljski izletniki: natrgajo si rož, da jih komaj drže v rokah. Čez nekaj časa se jih naveličajo in jih odvržejo. Drugi pa se veselijo cvetja v naravi, in če že utrgajo kakšen cvet, ga prineso domov in ga denejo v vazo, da jim krasi sobo in jih spominja na lep izlet v naravo.

D. Z.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

V počastitev 100-letnice slovenskega gledališča je pripravila dramska družina ptujske Svobode pod vodstvom režiserja Petra Maleca Župančičevo VERONIKO DESENIŠKO. Pri uspeli premieri je proslavila svoj 25-letni igralski jubilej igralka Ančka Bajgotova. ZR

Ančka Bajgotova v vlogi Jelisave in Marica Krambergerjeva v vlogi Veronike Deseniške

Šola v Slovenski Bistrici še dalje brez ravnatelja

Stanje na osnovni šoli v Slovenski Bistrici se še naprej zapleta. Kolektiv je pred alternativo pokoriti se razsodbi vrhovnega sodišča ali ponovno prekiniti delo. To situacijo verjetno najbolj občutijo učenci, ki so že dvakrat doživeli prekinitev dela. Prvič, ko je prišel na šolo novi ravnatelj Ludvik Pleteršek, in drugič, ko je šolo obiskala in se z kolektivom pomenila delegacija republiškega odbora sindikata. Kljub zagotovilom učiteljskega zbora, da pouk poteka normalno, se kljub temu verjetno odražajo na predavateljih eno leto trajajoči spori.

Te situacije se zavedajo tudi vse družbene, politične in gospodarske organizacije. Tega se zaveda tudi kolektiv večine v osnovni šoli, ki je, kot smo že zadnjič zapisali, končno le našel samega sebe. Zaradi tega hoče poiskati rešitev iz nastale situacije ravno s pomočjo družbenopolitičnih organizacij.

Zaradi tega je bil izvršni odbor občinske konference mnenja, da o tem vprašanju skliče širši posvet. Nanj so povabili predstavnike vseh ostalih družbenopolitičnih organizacij v občini, predstavnike občinske skupščine ter predstavnike republiškega odbora Zveze sindikata in predstavnike republiške konference SZDL. Na sestanek pa so povabili tudi Ludvika Pleterška, ki ga je vrhovno sodišče SRS priznalo za ravnatelja na osnovni šoli v Slovenski Bistrici.

Vsi povabljeni so se sestanka pretekli petek tudi udeležili. Sejo je pričela Marija Plavec, sekretarka OK SZDL, ki je v uvodnih besedah orisala namen posvetovanja. Jasno je povedala, da si vsi Bistričani ter vsi ostali občani želijo čimprejšnjo rešitev stanja na šoli. Ker kolektiv vztraja pri svoji odločitvi, da bo ponovno prekinil delo, če pride Ludvik Pleteršek za ravnatelja na šolo, bi mu morali dokazati, da ga kolektiv na šoli ne mara. Kako se bo lahko uveljavil na šoli kot ravnatelj, če že učenci izgovarjajo njegovo ime z občutkom, da je nezaželjen? Kakšen pa bo tudi odnos ravnatelja do kolektiva in kolektiva do ravnatelja, ki ga noče sprejeti medse? Vsi ti razlogi in drugi, ki so jih udeleženci razprave prikazali Ludviku Pleteršku, pa niso zalegli. Ludvik Pleteršek je še naprej vztrajal pri svoji odlo-

(Konec na 6. strani)

29. septembra je pionirski praznik. Na ta praznik smo šli obiskat bolno sošolko. Nesli smo ji knjigo, napolitanke, čokolado in bonbone. Bila je vesela. Preden smo šli od nje, nam je rekla, naj še kaj pridemo.

Kristina Princi,
2. r. osnovne šole Ptujska gora

Ljuba mala Kristina!

Tvoje drobno pisemce me je posebno razveselilo. Pogumna in razumna deklica si.

Za letošnji pionirski praznik ste se pa pionirji res nekaj lepega spomnili. Bolni sošolki niste prinesli le knjige in sladkarij, ne, prinesli ste ji veselja in dobre volje, za kar je bila med boleznijo prav gotovo prikrajšana.

Zanima me, če je sedaj že zdrava in če spet hodi v šolo. Upam, da so ji ličeca spet rdeča in usteca zaokrožena na smeh. Tebe in njo pozdravljam.

Alenka

Zelo sem se razveselila, ko sem zvedela, da bomo pionirji ob praznovanju 25-letnice pionirske organizacije obiskali bojišče Pohorskega bataljona. Iz vsakega oddelka, vključno od četrtega razreda dalje, je bil izbran po en predstavnik.

21. septembra nas je iz Miklavža odpotovalo 11 pionirjev. Prispeli smo v Ormož. Od tam smo se odpeljali z dvema avtobusoma proti Pohorju. V Pragerskem se je cesta odcepila in prešla v slab makadam. Počasi smo napredovali na pohorske hribe. Ustavili smo se pri planinski postojanki. V koči Osankarici je muzej NOB, kjer so razstavljene slike borcev Pohorskega bataljona. Plašno sem stopila v sobo. Pogled mi je obvisel na obrazih borcev. Ustavila sem se pri slikah poslednje borbe. Izmaličeni obrazi, še mrtvi, so kazali sovraštvo do fašizma. Da, to so bili ljudje, ki so se uprli fašizmu, in brez besed, brez joka dali življenje za svobodo.

Toda čas nas je preganjal. Odšli smo po hosti proti Trem Žebljem. Smreke še vedno kažejo sledove vojne, ki je uničila toliko nedolžnih žrtev. Čez vsak majhen potoček je speljana brv. Po dobrih dvajsetih minutah hoje, smo prišli na bojišče. Med visokimi smrekami je polno kamnitih spomenikov. Ostali so tudi sledovi nekdanjih zemljank. Zagledala sem napise: Ženski vod, vod tretje čete in še mnoge druge. Tam, kjer je bil štab bataljona, stoji danes lep spomenik. Ob njem smo se zbrali pionirji osnovnih šol občine Ormož. Pozdravil nas je član obč. ZB Ormož tovariš Boris Polak. Nato nam je govoril tovariš Ivanjšič Slavko-Rigo, eden izmed redkih preživelih borcev Pohorskega bataljona. Noge so mi bile kot otrple. S težavo Vsi smo imeli solzne oči. Morela bi položiti šopek na spomenik sem se premaknila. Solze so mi stopile v oči, a jih nisem obrisala. Stopila sem k spomeniku. Tedaj je posijalo sonce. Vse okrog se je zasvetilo v kristalni rosi. Mene pa je nekaj predramilo. Brž sem stopila proti spomeniku in odložila šopek. Sledile so recitacije. Tudi zapeli smo. Kakor v omotici sem zaslišala svoje ime. Stopila sem naprej. Glas se mi je tresel, ko sem deklamirala. Šele, ko sem se vrnila na svoj prostor, so mi tiste solze v očeh zdrknile po obrazu. Nekaj lepega se je prelilo v moje srce. Pohorskim junakom sem dela košček svojega srca.

Po slovesnosti smo si ogledali bojišče. Zagledala sem imena: Šarh, Lojzek, Vanček, Pepček, drugje Groga, Dušan in še in še. Zopet sem imela solzne oči. Toda den se je prehitro poslavljal. Vračali smo se po isti poti. Z avtobusi smo se odpeljali proti koči na Pesku, kjer smo si z enolončnico potešili lačne želodčke.

Poslavljala sem se od Pohorja. V mislih sem še enkrat preletela dogodke. Saj vem, vse mine, tudi ta dan je minil, toda spomin ostane. Zato ne mislite, junaki, da bom ta dan pozabila. Ne samo v spominih, tudi v svojem življenju bom hodila po stopinjah pohorskih junakov.

Tatjana Koren, učenka 6. b raz., osnovna šola Miklavž

Draga Tatjana!

Lojzek Petek iz Velike Nedelje, ki je bil tudi kot zastopnik svojega razreda na prelepem izletu na Pohorju, se je že pred tremi tedni oglasil v NAŠIH PISMIH.

Kljub temu ne morem spregledati tvojega pisma, ki je polno globokega čustvovanja in resnih misli. Tvoje doživetje na prizorišču poslednje borbe pohorskih junakov je edinstveno. Zato, da še toliko in toliko pionirk in pionirjev nima možnosti za tak izlet. Prav zato naj jim bo to pismo še posebno sodal, ko cveto krizanteme in nam misli hitijo preko domače zemlje, posejane z grobovi žrtev za svobodo!

Tatjana, še se oglasi!

Alenka

Iz ljutomerske zgodovine

Čeprav je Gašpar Drašković z dnem 8. julija 1937 podedoval ljutomersko graščino, po očetu Petru 70 funtov, po materi Mariji Ani pa 122 funtov 1 šiling, 12 vinarjev ter še precej podedoval po ženi, je bil v neprestanih denarnih zadregah, kar je občutil tudi trg Ljutomer. Že po letu 1634 lahko sklepamo, ko je začel prodajeti svoja zemljišča, da ni bil v najboljših denarnih razmerah.

Najverjetneje sta nanj pritiskala svaka Dionizij Szechi in Gašpar Ratkay ter zahtevala doto za svoji ženi Saro in Katarino, sestri Gašperja Draškoviča. Saro, ženo Dionizijevo, je spodil iz ljutomerskega gradu ter soprogu prepustil Cven; vendar še ta dajatev ni zadostovala. Zaradi tega je prodal dne 22. aprila 1634 v Braneku graščaku baronu Salomonu Maylgräberju nekaj zemljišč in 16 funtov gosposke davščine (Gült). Dva dni kasneje je zopet sklenil pogodbo v Braneku, s katero je Emeriku Topolzayu, ormoškemu oskrbniku, prodal tisti del ljutomerske graščine, ki ga je kupil od Sigmunda Ferdinanda Gleisbacha, skupaj 4 funt. 2 š. gosposke davščine. Dne 30. junija 1634 je prodal Wolfu Sigmundu baronu Herbersteinu podložnike v Spodnjih Ključarovcih (Križevci pri Ljutomeru) s 4. funt. gosposke davščine.

Dne 1. februarja 1637 je prepustil nekemu Adamu Hainrichu dva podložnika z 2 funt. 4 š. davščine. 12. aprila 1639 je prodal z 9,5 funt. obdavčeni vinograd v Vuzmetincih (ormoška občina) Andreju Rainerju, tržanu v Cmureku. Dne 6. septembra 1642 je spet prodal Juriju Sigmundu Gallerju 2 funt. 5 š. 9 v. gosposke davščine. 14. maja leta 1648 je v Spielfeldu podpisil listino, s katero je tamkajšnji graščakinji Sidoniji Elizabeti Khevenhüller, rojeni Stubenberg prodal podložnike v Lokavcih (pri Ljutomeru), 5,5 kmetije in dva dela desetine, skupaj 10 funtov. Pritiskal pa je tudi na tržane; tako je leta 1649 zaradi zaostalih davkov dal zapreti župana 6. in 7. novembra (občinski zapisnik z dne 12. novembra 1649 leta). 25. julija 1650 je prodal Janezu Frideriku Prankhu in njegovi soprogi Elizabeti v Mihalovce (v ormoški občini) z 22 f. gosposke davščine.

Vse te prodaje pa še niso zadostovale. Nove težave so prišle po smrti njegove hčere, omožene Zrinjski. 30.000 golddinarjev ni mogel odšteti od »svojega proračuna«. Z oboroženo silo si je priboril Trakoščan, medtem ko je Klekovnik oblegal brez uspeha. Zrinjski je s svojo in nemško vojsko znova osvobodil Trakoščan ter ga izročil šele potem, ko je dobil obljubljeno oziroma zahtevano vsoto 30.000 golddinarjev. Kljub temu pa še težave Gašparja Draškoviča niso minile. Nikolaj Zrinjski je ravno pred žetvijo leta 1652. nenadoma »planil« z vojaki na Mursko polje ter si prilastil devet vasi, ki so spadale k ljutomerski graščini, in sicer: Moto, Cven, Pristavo, Podgradje, Stročjo vas, Grlavo, Krištance, Banovce in Radomerje; z izgovorom, da zemlja s temi vasmi spada pod Čakovec. Gašparju Draškoviču ni preostalo drugega, kot da vso zadevo sporoči deželni vladi. Minilo je dvajset let, preden je bila ta tožba rešena.

Dne 19. avgusta so se stanovi, zbrani v deželnem zboru, v posebni pritožbi obrnili na cesarja, da odpravi nekatere nepravilnosti in krivice, ki so se dogajale takrat na Štajerskem in drugod. Med drugim so tudi omenili, da si je grof Nikolaj Zrinjski nasilno prilastil devet vasi, ki so že od nekoč spadale k ljutomerski graščini, ter jih noče vrniti pravim lastnikom. Že pred 5 leti so stanovi zahtevali od Nikolaja Zrinjskega, da dokaže pravico do priborjene lastnine. Zrinjski po prvotni obljubi ni hotel več slišati za to zahtevo ter jim odgovoril, da bo vso zadevo sporočil v razsodbo ogrske vlade. S huzarji in hajduki je ljutomerske vaščane iz navedenih devetih vasi prisiljeval k delu (tlačanstvu); če se je kdo vsaj malo upiral, ga je dal skupno z živino odgnatti v Čakovec, kjer so bili neusmiljeno mučeni in zaprti.

Zaradi te pritožbe je bilo posebni komisiji ukazano, da zadevo preišče. Leta 1671 je prišel v Ljutomer svetovalec deželne komore Viljem Calucci, ki je dne 5. novembra istega leta skupno s tristo do štiristo osebami pregledal stare mejnike in zaslišal najstarejše ljudi. Po teh izpovedih si je grof Nikolaj Zrinjski z oboroženo vojsko prisvojil zemljišča s 5000 — 6000 težakov (tlačanov oziroma vaščanov) in sicer leta 1652 tik pred žetvijo. Na ta neslavni »podvig« ga je naščuval njegov menih Franc Cosmi.

Med solastniki ljutomerske graščine, ki so bili zaradi tega oškodovani, se imenujejo Sara Szechy, rojena grofica Draškovič, baronica Ratkay, Mihael Svetonič in Jožef baron Prankh.

Že prej je bila zaradi tega spora poslana komisija, ki pa je morala oditi, ker ji je Zrinjski zagrozil, da jo bo odslovil s 400 konjeniki, kar pa vsekakor ni obetalo nič prijetnega.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Kotiček za kmetovalce in vrtičkarje

Oskrbimo si pesino seme

Peso pulimo pozno, vendar preden začne zmrzovati. Kar kmalu moramo misliti na seme za prihodnji pridelek.

Da ne pade količina sladkorja in sušine v korenih, mora biti pridelovanje pesinega semena združeno s stalno vzdrževalno selekcijo. Odbranke odbiramo na osnovi različnih dobrih lastnosti. Ugotoviti jim moramo tudi sladkornost in sušino.

Pridelovanje semena z matičnimi koreni: Matične korene, katere odberemo za vzdrževalno selekcijo ali pa tudi za pridelovanje semena v malem, prezimimo v zasipnici. Preden jih vzimimo, jim odvijemo liste, spomladi pa še izluščimo srednji brst. To je potrebno zato, da požene več vej. Korenine sadimo le v dobro pripravljeno zemljo, ki jo zagnojimo z 250 do 300 mtc/ha hlevskega gnoja. Matične korene sadimo z lopato, lahko pa tudi pod plug, na razdaljo 60 × 50 cm.

PRIDELOVANJE SEMENA S SEMENICAMI

Elitno, pa tudi drugo kvalitetno seme razmnožujemo tako, da pridelamo najprej semenice, ki nam služijo v drugem letu za pridelovanje semena.

Pridelovanje semenic: Pridelujemo jih na dobri, globoko obdelani in dobro zagnojeni zemlji. Razen s hlevskim gnojem pognojimo za pridelovanje semenic še z okoli 60 kg/ha dušika, 40 kg/ha fosfora in 120 kg/ha kalija. Na tako zagnojeno zemljo posejemo šele v maju 25 do 35 kg/ha semena v vrste, ki naj bodo le 30 do 35 cm narazen. Ko posevek vznikne, ga oskrbujemo tako kakor peso. Izpustimo pa redčenje. Tako dobimo drobnejšo peso, ki je primernejša za saditev. Optimalna teža semenic je namreč za sladkorno peso 50 do 75 gramov, za krmske pa 75 do 100 gr. S takšnim gostim posevkom pridelamo na vsak ha do 320.000 dobrih semenic, kar zadostuje za 7 do 10 ha semenske pese.

Semenice populimo pozno jeseni, toda prej, preden prične zmrzovati. Izpuljeno peso skrbno preberemo. Izločimo vse slabotne, poškodovane, namrznjene, bolne in nesortne rastline. Samo zdrave in krepke dobro prezimijo in dajo kvalitetno seme.

Odbrane semenice vzimimo v 0,8 do 1 m široko in 0,5 m visoke zasipnice. Preden semenice vzimimo, jim odvijemo ali nekaj cm nad glavo odrežemo liste. Zasujemo šele ohlajeno in osušeno peso. Zaželeno je, da je v zasipnici temperatura od 2 do 4 stopinje C. Če je huda zima, moramo plast zemlje, s katero je zasipnica zakrita, odebeliti.

Saditev semenic: Za saditev semenic zemljo globoko obdelamo in dobro zagnojimo. Preden začnemo 60 × 50 do 60 cm, nakar posadimo na tako dobljena križišča s sadilnimi klini prebrane, zdrave semenice. Semenice sadimo tako globoko, kolikor so bile prejšnje leto v zemlji. Ko sadimo, pazimo, da se vrh korena ne ovije. Semenice se bolj primejo, če jih posadimo na trdno; to je, da dobro pritisnemo zemljo h korenu. Po saditvi semenice 1- do 2-krat okopljemo. Preden steblijo, pa jih še osujemo.

Žetev: Pesno seme zori zelo neenakomerno. Da seme ne izpade, žanjemo navadno takoj, ko seme na vrhu pol dozori. Kar ob žetvi še ni popolnoma zrelo, dozori v snopju. Peso žanjemo s srpom, tako da najprej zlagamo na majhne kupčke. Čez dan ali dva pa te kupčke povežemo in zložimo snope v kopice. Ko je steblovje suho, zvozimo snopje na mlatišče. Mlatimo na navadnih mlatilnicah, katerim smo pred tem odmaknili košaro od bobna na 4 do 6 cm. Pridelek: 10 do 18 mtc/ha semena.

ENOSTAVNO PRIDELOVANJE PESINEGA SEMENA

Najceneje pridelamo seme tako, da posejemo v drugi polovici julija ali v začetku avgusta peso na normalno razdaljo vrst. Tako posejano peso okopavamo in prepulimo, tik pred zimo pa še osujemo, in sicer tako, da so glave dobro pokrite. Spomladi njivo dobro prebranamo, okopljemo in dognojimo. Tako pridelano seme je poceni, slaba stran pa je, da je tako pridelana pesa bolj podvržena virusnemu obolenju (rumenenju).

Obrat za kooperacijo obravnaval devetmesečno delo

Obrat za zadružno kooperacijo končuje z odkupom kmetijskih pridelkov.

Na obratu že razmišljajo, kako bi najbolje izkoristili čas v zimski sezoni. Opaža se, da je bila kooperacija v času odkupa nekoliko zapostavljena. V zimskih mesecih bodo organizirali več sestankov s kooperanti, na katerih se bodo pogovorili o vprašanju kooperacije.

Obrat namerava storiti več tudi za izobraževanje kooperantov. Program za izobraževanje je že sestavljen. V sodelovanju z obratom ga je pripravila Delavska univerza v Ptuju.

V prihodnjih dneh bodo sodelavci obrata s kooperanti razpravljali o možnostih za rejo živine in uporabe večje količine umetnih gnojil. Ob tej priložnosti bodo kooperantom natančneje pojasnili določila pogodb in obveznosti za obe strani. Tako se bo zmanjšalo število nesporazumov, ki so sedaj pogosti zlasti pri obračunavanju s kooperanti, ki imajo živino v pogodbenem pitanju.

V prihodnjih mesecih bodo na obratu zbrali interesente za rejo goveje živine. Tako bodo ob pričetku sezone že lahko videli, kako planirati delo.

V prihodnjih dneh se bo sestal delovni kolektiv obrata za kooperacijo in delavski svet obrata. Oba organa bosta razpravljala o rezultatih poslovanja obrata v tretjem četrtletju.

Z. R.

VELIKI OKTOBER

Pol stoletja v življenju človeka in v razvoju družbe pomeni mnogo, še posebno, če v razdobju zadnjih 50 let ocenjujemo svetovna dogajanja, velike družbene, gospodarske, kulturne, tehnične, znanstvene in druge spremembe. Doba tik pred II. svetovno vojno: glasovanje nemške socialnodemokratske delavske frakcije v parlamentu za vojne kredite; mednarodne vezi med socialnodemokratskimi strankami so se pretrgale, druga internacionala je razpadla na vrsto ločenih strank, ki so ostale socialistične le po imenu, v resnici pa je vsaka podpirala svojo buržoazijo. Prva svetovna vojna, imperialistična in zločinska, vseskozi kapitalistična, ko je postal kapitalizem popolnoma jalov in reakcionaren in se ne da primerjati z mladim, nastopajočim kapitalizmom, ki je v svoji »otroški« dobi osvobajal narode izpod fevdalizma. Lenin, ki je še pred vojno analiziral vojno v vsej njeni kompleksnosti («Imperializem kot najvišji stadij kapitalizma»), je začrtal tudi praktične naloge za proletariat. V svoji imperialistični fazi, je kapitalizem vse proizvajalne sile razvil do take stopnje, da mora človeštvo preiti v socializem ali pa se prepustiti usodi, da bo še desetletja živelo sredi poizkusov velikih sil, da bi umetno ohranile stari družbeni red, sredi neprestane nevarnosti spopadov med velikimi in sredi zatiranja vsake vrste, kot je dejal takrat Lenin. Naloge, ki jih je Lenin začrtal s svojo oceno imperialistične vojne, so boljševiki tudi dosledno izpolnjevali v svoji praktični politični dejavnosti.

Vstaja ruskega proletariata pod vodstvom boljševiške partije in Lenina, se je začela 6. novembra (po starem koledarju, ki je takrat veljal v Rusiji, je bilo to 24. oktobra), dan pred datumom, določenim za zasedanje II. vseruskega kongresa sovjetov. Takratni predsednik buržoazne vlade Kerenski je prepovedal boljševiški list »Delavska pot«, ki je objavil poziv k vstaji delavcev in kmetov, in ukazal blokirati tiskarno. Rdeča armada pa je vladne oklopne enote nagnala; boji, ki jih je sam Lenin vodil iz inštituta Smolni, kjer je zasedalo vojaško vodstvo vstaje, so se nadaljevali. Sedmega novembra ponoči, je rdeča armada (garda) ob pomoči artilerije z uporniške ladje oklopnice »Aurora« zasedla Zimski dvorec, sedež začasne vlade v Petrogradu (sedanji Leningrad).

Takoj po padcu Zimskega dvorca in aretacije začasne vlade, je

Jože Rozman

Lenin na II. kongresu sovjetov oznanil zmago socialistične revolucije in predlagal, naj sovjeti prevzamejo vso oblast. Manjševiki in eseri (eseri — socialni revolucionarji), so bili sprva revolucionarno demokratična stranka, po razredni sestavi predstavniki male vaške in mestne buržoazije, ki je nastala leta 1902 iz različnih narodnostnih skupin. Med prvo svetovno vojno je bila na šovinističnih pozicijah; desnico v tej stranki je zastopal Kerenski, eksponent kulaštva in buržoazni inteligent, zadnji predsednik ruske buržoazne vlade. Levica eserov je med vojno nekaj časa sodelovala z boljševiki, po brest-litovskem miru pa je prešla v protirevolucionarni tabor. Zapustila je zborovanje; kongres je sprejel razglas, s katerim je objavil, da je vsa oblast prešla v roke sovjetov, v roke delavcev in kmetov. Sprejel je tudi dekret o miru s pozivom vojskujočim se deželam, naj sklenejo mir, in dekret o zemlji, s katerim je bila odpravljena vsa veleposestniška, carska in cerkvena last nad zemljo ter dana ta v uživanje kmetom; kongres je objavil tudi deklaracijo o pravici narodov do samoodločbe.

Nato je kongres imenoval prvo sovjetsko vlado — svet ljudskih komisarjev — ki ji je predsedoval Vladimir Iljič-Lenin in v kateri so imeli boljševiki veliko večino.

Oktobrska revolucija je zmagala najprej v glavnem mestu Petrogradu (današnji Leningrad). Čez nekaj dni so sovjeti prevzeli oblast tudi v Moskvi, nato pa nadaljevali svoj zmagoviti pohod in se do januarja leta 1918 utrdili v vsej Rusiji.

To je le izredno skromen izsek iz najslavnejše zgodovine narodov Sovjetske zveze, prve socialistične dežele na svetu, ki bo v kratkem praznovala 50. obletnico, praznovala bogato zgodovino znanstvenega, kulturnega, družbenega razvoja, ko je iz ene najzaostalejših evropskih držav, iz izkoriščanja in bede zrasla moderna socialistična država, ki se danes, tako v znanosti, kulturi in na splošno v družbenem napredku lahko kosa z marsikatero najrazvitejšo kapitalistično deželo.

O oktobrski revoluciji in njenem pomenu za svetovni socializem kot sistem, se v zadnjem času mnogo piše in govori. Skoraj sleherni občan je lahko seznanjen vsaj z »delom« in pomenom oktobrske revolucije.

Med več tisoč Jugoslovani, ki so neposredno ali posredno sodelovali v oktobrski revoluciji, je bilo precej Slovencev iz severovzhodnega dela naše republike. Nekaj jih je še danes živih. Republiška konferenca SZDL Slovenije, je že pred nekaj meseci poslala občinskim vodstvom SZDL seznam udeležencev oktobrske revolucije iz vse Slovenije. Med temi sta tudi **Jože Rožman** iz Ormoža in **Jože Velnar** iz Ljutomera. Pred kratkim sem ju obiskal ter se razgovarjal o doživljajih pred in med oktobrsko revolucijo.

Jože Rožman, 75-letni upokojenec iz Ormoža, mi je rad ustregel z odgovori na postavljena vprašanja. Kljub 75. letom je še čil in zdrav; če je doma, najraje dela na vrtu, saj še sedaj ne more biti brez »fizičnega in umskega« dela.

Kdaj in kako ste prišli v Rusijo, oziroma v sedanjo Sovjetsko zvezo?

— Iz artilerijskega oficirskega kursa so me junija leta 1915 poslali na galicijsko fronto. Ruski vojaki so bili takrat že v stalnem odstopanju. Že doma sva z bratom sklenila, da na Srbe ali Ruse ne bova streljala ter skušala čimprej preiti na njihovo stran. Najprej sem poizkušal z obveščanjem s straže predhodnice. Vendar prvi poizkus, tako meni in drugim slovanskim tovarišem, ki smo se morali boriti v avstrijski vojski za imperialistične interese, ni uspel. V nekem ruskem protinapadu smo počakali na svojih položajih ter se jim brez borbe predali. Ti so nas zelo prijazno sprejeli ter nahranili. V Kijevu sem se z nekaterimi tovariši prijavil pri srbskem vojaškem atašeju za srbskega dobrovoljca. V spremstvu ruskega oficirja smo se pripeljali v Moskvo in nedaleč od tam v malo mestece, kjer smo živeli precej svobodno in imeli svojo kuhinjo.

V začetku leta 1916 smo bili poklicani v Odeso, kjer so iz dobrovoljcev formirali polk in kasneje I. srbsko dobrovoljsko divizijo.

Ko se je odprla romunska fronta, je divizija odšla v Dobrudžo, kjer smo imeli težke boje.

V Kijevu sem bil kasneje organiziran v jugoslovanski udarni bataljon, z namenom, da bi odšli na rusko fronto. Vendar so nas v tem mestu zadržali za garnizijsko stražo.

(Nadaljevanje prihodnjič)

-p

Šola v Slovenski Bistrici še dalje brez ravnatelja

(Nadaljevanje s 5. strani)

čitvi, da bo ostal ravnatelj na šoli. V razpravi je sodeloval tudi član republiškega odbora sindikata tovariš Grčar, ki je menil, da je Ludvik Pleteršek formalno pravno ravnatelj na osnovni šoli v Slovenski Bistrici, toda če pogledamo vso stvar z moralne strani in če se spomnimo nazaj na enoletno obdobje medsebojnih sporov, bi bilo res najbolje, da bi poiskali rešitev v novem razpisu in v osebi, ki nikakor ni bila vmešana v enoletne spore, kar so pred njim že poudarili vsi, ki so sodelovali v razpravi, razen Ludvika Pleterška. Toda vse je ostalo zaman. Niti mnenje načelnika oddelka za družbene službe pri občinski skupščini Slovenska Bistrica Podkrižnika, ki je vprašal Ludvika Pleterška kot komunista, ali mu je vseeno, da 1500 otrok na osnovni šoli ne bo imelo ravnatelja in kaj mislijo starši vseh teh otrok, pri Ludviku Pleteršku ni našlo odmeva. Stanje se je na posvetu zavleklo tako daleč, da je začel Ludvik Pleteršek očitati učiteljstvu šole, da ne uporablja vseh učnih pripomočkov, da so predavanja slaba, da Jožica Detiček ni sposobna za v. d. ravnatelja na šoli in tako naprej; ko pa so Ludviku Pleteršku očitali shajanje z njegovimi pristaši na šoli, s tistimi, ki so pravzaprav skuhali vso kašo, je Pleteršek vstal in demonstrativno zapustil sejo, češ, jaz sem zakoniti ravnatelj na šoli in kdo mi kaj more?

Želja OK SZDL ter vseh ostalih, ki so prisostvovali, ni uspela. Odpira se vprašanje, kaj sedaj. Kolektiv še vedno ni pripravljen sprejeti Pleterška za ravnatelja, čeprav je Jožica Detičkova izrazila željo predati dolžnost Ludviku Pleteršku. Bomo priča novi prekinitvi dela? Ali res ni v Bistrici moči, da bi spravila stvar z dnevnega reda?

-b

Ormož skozi stoletja

IV.

Ormož – obmejno mestece nad Dravo

Ugodna lega na diluvialni terasi nad enotno strugo Drave ob prehodu v Podravinsko-Medjimursko ravan je bila že v prazgodovinski dobi odločilna za nastanek naselja na tem prometnem križišču.

Na tem mestu zraste v zgodnjem srednjem veku kmetiško naselje, ki deli tja do 13. stoletja usodo ostalih slovenskih selišč v mejni Krajini ali Marki.

Ko si gospodje Ptujski okrog leta 1277 sezidajo tu utrjen stolp, naselje kmalu preraste v trg in počasi v pravo mestno naselbino obrtnikov in trgovcev. Mestne pravice podele Ormožu gospodje Ptujski leta 1331.

Skozi vsa stoletja fevdalnega obdobja je Ormož takozvano patrimonialno mesto; fevdalni gospodar mesta je vsakokratni posestnik zemljiškega gospostva Ormož. Mesto ima svojo samoupravo; meščani si iz svoje sredine izvolijo in postavijo mestnega sodnika (župana), vendar s privolitvijo in znanjem gospostva (graščaka).

Po izumrtju gospodov Ptujskih leta 1438 prehaja mesto Ormož z gradom in zemljiško posestjo v last fevdalnih rodbin Schaumbergov, Frankopanov, Sekeljev, Pethejev, Königsackerjev, dokler ob zatonu fevdalizma leta 1848 ne zaživi v novih razmerah v samostojno mestece z lastno občinsko upravo, vendar brez statuta samostojnega mesta.

Ormož – Ormoso – Holermus – Fridaw – Friedau

V listinah, ki so se nam do danes ohranile, naletimo prvič na ime sedanjega Ormoža leta 1273. V tej listini, na kateri je ohranjen najstarejši pečat mesta Ptuja, je med pričami Friderikom Ptujskim, župnikom Konradom iz Ptuja, itd., naveden tudi vitez Fric iz ORMOŽA v izvirniku »... Frizo de Holermuos«. Najstarejše ime naselbine na mestu sedanjega Ormoža je torej Holermus. Zgodovinarji so mnenja, da je to ime madžarskega izvora, saj vemo, da je ormoški okraj spadal do leta 1200 pod Ogre ali Madžare.

Jezikoslovci pa menijo, da je tudi sedanje (slovensko) ime Ormož nastalo iz imena HOLERMUS v naslednjih jezikovnih prehodih: Olermus-Olrmus-Ormuš.

Pod imenom Holermus se nam javlja Ormož v listinah do sredine 14. stoletja, ko se pojavi naziv FRIDAW. Slovensko ime Ormož imamo sporočeno šele v listini iz leta 1487 («... ORMOSD«).

Ime Fridaw je dobil Ormož po Frideriku Ptujskem, ki si je okrog leta 1277 postavil na tem mestu utrjen stolp v obrambo svoje posesti proti Madžarom. Nemško pisani viri imenujejo grad in mesto Ormož od sredine 14. stoletja dalje vedno Fridaw, pozneje Friedau; latinsko pisani viri pa skoraj izključno Ormosd ali Ormosdinum.

Leta 1277 – (Ormož) – grad ob meji

Pred 690 leti je kmetiško naselje na mestu sedanjega Ormoža doživelo veliko spremembo, ki je polagoma prinesla razvoj vasi v trg in pozneje v mesto.

Tedaj je namreč FRIDERIK PTUJSKI v vojni, ki jo je bil začel kralj Rudolf Habsburški proti češkemu kralju Otokarju, stopil na stran Habsburžana in mu poslal 200 oboroženih konjenikov.

Zato ga je kralj Rudolf po zmagi leta 1276 bogato nagradil. Zastavil mu je grad in mesto Ptuj, obenem pa mu je dovolil, da si na svojem lastnem ali v fevd danem zemljišču na meji ogrskega kralja postavi GRAD. («... bey den gemerchte des Kunigs zw vngrn behausung zethun ...«).

Gospodje Ptujski so seveda le poredkoma bivali v novo zgrajenem gradu v Ormožu. Stalno so imeli v službi nižje viteze, ki se skozi 50 let pojavljajo v listinah z imenom »Ormoški« («von dem Holrmues«). Ti vitezi Ormoški so bivali v ormoškem gradu — last gospodov Ptujskih — in so kot kastelani ali grajski poveljniki neposredno upravljali zemljiško posest svojih gospodarjev.

Okoli leta 1300 je vas Ormož že prerasla v trg po zaslugi svojih gospodarjev gospodov Ptujskih. V popisu salzburških fevdov v mejni Krajini iz leta 1249 je omenjen tudi TRG ORMOŽ («in foro .Holrmus«). Tudi salzburški urbar iz leta 1322 imenuje Ormož trg.

Leta 1331 – Ormož (Holermus) postane mesto

O tem važnem dogodku za nadaljnji razvoj Ormoža nam poroča listina — žal ohranjena samo v prepisu — ki sta jo izdala v Ptuju dne 2. maja 1331 Herdegen Ptujski, maršal štajerski in njegov brat Friderik.

Oba sporočata, da sta podelila svojim meščanom v Ormožu («Holermues«) in vsem njegovim naslednikom vse pravice in svoboščine, ki jih imajo meščani mesta Ptuja. Obenem obljubita, da bosta v najkrajšem času izdala mestu ustrezno listino in jo vpričo kastelana izročila sodniku in dvanajstim svetovalcem. S Herdegenovim pečatom na tej listini se oba Ptujska zavežeta zase in za svoje naslednike, da bodo mestu podeljene pravice imele trajno in nepretrgano veljavo.

Listino pečati več prič; med njimi sta sodnik in pisar mesta Ptuja, kastelan Vulfing iz Ormoža, ormoški mestni sodnik in Gregor, meščan mesta Ormoža.

Pravice in svoboščine mesta Ptuja so bile sicer zapisane šele leta 1376, dejansko pa so bile v veljavi že v začetku 14. stoletja. Ker je takozvani mestni statut mesta Ptuja iz leta 1376 ohranjen, je mogoče iz njega posneti tudi samoupravo in gospodarsko življenje tega malega mesteca na ogrski meji ob Dravi.

Značilnost vsakega srednjeveškega mesta je njegova samouprava ali mestna avtonomija. Meščani so svobodni in si sami volijo mestnega sodnika ter mestne svetovalce, ki tvorijo mestno samoupravo. Mestni sodnik je najvišji upravni organ v mestu, obenem pa tudi sodnik v vseh sporih in zadevah, kjer ni prišlo do prelitja krvi. Zunanji znak mesta je mestno obzidje. Prebivalci, ki živijo znotraj obzidja, so pravi meščani, ki jim lahko ukazuje in jih sodi samo mestni sodnik. Meščani se bavijo z raznimi obrtmi, zraven tega pa v omejenem obsegu tudi s kmetijstvom. V mestu morajo imeti lastno hišo, kar je pogoj, da dosežejo takozvane meščanske pravice. Plačujejo seveda tudi davke, ki jih pobira mestni sodnik. Kot obrtniki so združeni v strokovnih združenjih ali cehih. Ti strogo urejajo njihovo pridobitno dejavnost in njihovo življenje. Za vsako obrt je točno določeno, koliko obrtnikov lahko deluje v mestu. Obrtniškemu pomočniku se skoraj ni bilo mogoče osamosvojiti, da bi postal samostojen mojster. Najlaže mu je bilo to, ako se je poročil z vdovo cehovskega mojstra-obrtnika njegove vrste.

Najvažnejši dohodki mesta so pritekali iz trgovine. Zato so si mesta zelo prizadevala, da bi dobila od vladarjev pravice do takozvanih letnih sejmov. Ti so trajali tudi po 14 dni. Tedaj so pripeljali razni obrtniki in trgovci od blizu in daleč svoje blago na prodaj, pa tudi ljudje s podeželja so prihajali v trumah od blizu in daleč nakupovat na sejmu izloženo blago. Prodajalci blaga so morali pri vstopu v mesto skozi mestna vrata plačati posebno pristojbino, imenovano mitnina (mauta).

Mitnina – najpomembnejši dohodek srednjega veka

Mesto Ormož je po določilih mitninske tarife v urbarju iz leta 1486 prejemalo naslednje dohodke:

Od vsakega voza, ki ga vleče 6 konj, po 20 krajcarjev;
od vsakega voza, ki ga vleče 5 konj, po 15 krajcarjev;
od vsakega voza, ki ga vlečejo 4 konji, po 10 krajcarjev;
od vsakega voza, ki ga vlečejo 3 konji, po 10 krajcarjev;
od kočije z dvema konjema, po 6 krajcarjev.

Od ogrskega voza, z žitom naloženega, ki ga pelje 6 do 8 konj, je plačati po 20 krajcarjev; od navadnega voza z žitom pa samo 6 krajcarjev.

Za živino je veljala naslednja tarifa:
od enega vola je plačati 3 dunajske denarje;
od dveh svinj po 3 denarje;
od enega konja po 4 denarje.

Od enega tovora na konju so plačevali po 4 denarje; od enega startina (dveh polovnjakov) vina je bilo plačati po 3 krajcarje.

Pešec, ki je nosil na hrbtu blago na prodaj, je plačal 2 denarja. Od 20 sirov je bilo treba dati en sir; od dveh ovac ali koz pa po 3 denarje.

Modni kotiček

V današnji številki objavljamo tri modele:

1. KOMBINIRANA JESENSKA OBLEKA.

Barvi: rjava, kamelja dlaka.

Ovratnik delno stoječ, obrobki so iz temnega blaga — kamelja dlaka. Ostalo blago kostanjevo ali lešnikovo rjavo.

2. KOMBINIRANA ŠPORTNA OBLEKA.

Barvi: zelena, črna.

Obleka je zelena, obrobki, našitki in proge v kravati so črni, enako gumbi na ovratniku in rokavih.

3. DEKLIŠKA OBLEKA.

Barva: oranžna, zgornji del obleke in rokavi črtasti.

Črtasto blago je iz živih barv — zelena, oranžna, rumena, rdeča, roza in črna.

MODELE KREIRALA DARJA.

ROBERT L. BARDNITZKY:

Vse ima svoje vzroke

Gospod in gospa Schimmerling stojita pred sodnikom za razvezo zakona.

»Zahtevam, da se zakon razveže po krivdi moža,« je vztrajal odvetnik gospe Schimmerling. »Ta človek, ki je imel srečo, da je bil mož tako očarljive in ljubke dame,« tu je odvetnik pogledal gospo Schimmerling, ki mu je očgovorila s prijaznim nasmehom, ta človek torej je naredil nekaj neverjetnega: pri tako čudoviti ženi so ga videli ljudje na ulici z drugo žensko!«

»Kaj lahko rečete na to obtožbo, gospod Schimmerling?« ga je vprašal sodnik.

Gospod Schimmerling je globoko zajel sapo in začel z obrambnim govorom.

»Gospod sodnik. Vse ima svoje globlje vzroke. Zadeva se je začela marca lanskega leta. V kinematografu so vrteli film ‚Grešne noči'. Žena mi je rekla: ‚Dragi, kupi no dve karti v tretji vrsti za prvo predstavo.' Šel sem v kinematograf, stal pol ure v vrsti in se vrnil domov s kartama. ‚Pomisli, tisti domišljavci Breselmairjevi z one strani ulice gredo tudi v kino, me je pričakala žena. ‚Popolnoma nemogoče je, da bi sedela v tretji vrsti, vsa cesta bi se nama smejala. Zamenjaj karti za boljše prostore.' Vrnil sem se v kino in zamenjal tretjo vrsto za osemnajsto.«

»Prosim, preidite na stvar,« ga je prekinil sodnik.

»Sem že pri stvari,« je rekel gospod Schimmerling in povzel pripoveč. »Ko sem prišel domov, sem našel obisk. Prišla je tašča. Tudi ona bi rada šla v kino, a šele potem, ko bi povečerjala. Pri predstavi, za katero sem imel karte, to ne bi šlo. Še enkrat sem šel v kino in zamenjal karti. Vzel sem tri karte v tretji vrsti za drugo predstavo. Ko sem se vrnil domov, tašče ni bilo več. Žena je bila vsa objokana. Skregali sta se zaradi mene. Lepa reč. Žena je dobila strašen glavobol in ni mogla nikamor. Jutri bo gotovo že vse dobro. Zamenjal sem karte za prvo predstavo naslednjega dne. Hm, prav tečaj, ko sva se drugi dan odpravljala, je prišla prijateljica moje žene z možem. Tekel sem v kino in zamenjal dve karti v tretji vrsti za prvo predstavo za štiri karte v dvanajsti vrsti za drugo predstavo.«

»Nujno vas prosim, bodite kratki!« je vztrajal sodnik.

»Prosim,« je dejal gospod Schimmerling z mirnim glasom in nadaljeval: »Na kratko: zamenjava štirih kart v dvanajsti vrsti za drugo predstavo za tri v šesti vrsti za jutrišnjo predstavo, nadalje dveh kart v tretji vrsti in ene v šesti vrsti za drugo tri v peti vrsti za tretjo predstavo naslednjega dne, potem dveh v peti vrsti za prvo predstavo za tri v prvi vrsti in eno v osmi vrsti za tretjo . . .«

»Nehajte, nehajte!« je zatulil sodnik obupano in čodal, ko se je malo pomiril: »In vi ste vse to zdržali?«

»Dobrodušen in potrpežljiv človek sem,« je odgovoril gospod Schimmerling. »Tedaj mi je prišlo na misel, da bi pravzaprav moral imeti tako ženo, kot sem sam: dobrodušno in potrpežljivo.«

»In ste našli tako ženo?« je vprašal sodnik radovečno.

»Sem,« je priznal gospod Schimmerling.

»In kdo je ta žena?«

»Blagajničarka v kinu.«

Smo res takšni?

JUHU, MI PA ŠE ŽIVIMO!

Sedmino so v prejšnjih časih »služili«, kakor pravijo v Prekmurju, sedmi dan po pogrebu. Na dom umrlega so prišli bližnji in daljni sorodniki in sosedje. Na mizi jih je čakala jedača in pijača. Toda pogrebci so morali najprej moliti. Potem se je s primernimi besedami spomnil pokojnika nekdo izmed vaščanov. Šele nato so si vzeli od ponujenih dobrot. Potem so zapeli »sedminsko pesem«, ki jo je za umrlega zložil s pesniško žilico obdarjen vaščan. Nato so spet malo prigriznili in popili kozarec v spomin pokojnika. Sedminarji so se mirno razšli, spoštujoč rajnikov spomin.

Tako je bilo nekoč in morda je ponekod še danes. Toda navadno priredijo sedmino danes že na dan pogreba, na kmetih na domu umrlega, drugod pa kar v gostilni. Pogrebci se držijo v začetku nekoliko zadržano, potem pa se razživijo.

Na pogrebu mladega delavca je bila tudi godba na pihala in pevski zbor. Pevski zbor je začel nazadnje peti ljubezenske pesmi, godba na pihala pa je zabavala pogrebce s polkami in valčki. Mladina se je celo zavrtela. Rajanje je trajalo na tej »sedmini« do zore. »On je mrtev, naj v miru počiva, mi pa še živimo, juhuhu!« VK

Naše zdravje

Ostanimo odporni proti gripi

Jesenske menjave zunanje temperature dostikrat prizadenejo zdravega in sicer proti boleznim oćpornega človeka. V tem času so zlasti pogoste prav epidemije gripe, bolezni, ki nas ponavadi dalj časa odtegne normalnemu življenju in vsakodnevnemu delu. Kaj storiti, da se ji bomo izognili? Preberite nekaj nasvetov, ki vam bodo pomagali preprečiti neljubo obolenje!

Počitek je najboljša zaščita. Torej: čim več spite in dosti počivajte. Naj traja vaš vsakodnevni nočni spanec najmanj sedem ur; še bolje bo, če ga zvišate na osemurni »spalnik«. Privoščite pa si tuči popoldanski počitek. Zadostovalo bo petnajst minut ležanja v horizontalni legi in poskus sprostitve mišic in živcev.

Gotovo ste že slišali, da so najboljša zaščita pred obolenji C-vitamini. Ni pa nujno, da jih jemljemo v neizmernih količinah. Zadostuje le ena tableta dnevno, toda pod pogojem, da redno uživamo sáćje, surovo zelenjavo in pijemo limonade.

Če ste v letih že srečali Abrahama, potem podvojite dnevne količine sadja. Namesto ene limone pojejte dve, nikakor pa se ne otepajte medu, kajti v njem je veliko vitaminov. Ne jejte pa ga zvečer, ker je težko prebavljiv.

Mnogi prisegajo na ribje olje. Prav imajo, zlasti kadar gre za otroke in zlasti v zimskih mesecih. Nikar pa z njim ne pretiravajte, da se vam ne bo uprlo. Dovolj je ena žlica dnevno, okus po njem pa si izboljšate s kozarcem sadnega soka.

Pa še ena izmed pomembnih vrst zaščite zoper prehlaćna obolenja: čim več svežega zraka in čim več utrjenosti glede oblačenja in umivanja s hladno vodo.

HOROSKOP

VODNAR
od 21. januarja do 19. februarja

ONA: Dosedanje nezadovoljstvo v službi ti bo v začetku prihodnjega tedna minulo, ker se bodo tvoji osebni dohodki znatno povečali. Pri loteriji igraj na številki 3 in 4, ker bosta v četrtkovem žrebanju precej zadeli.

ON: Lepo denarno vsoto, ki jo boš podedoval po stricu, moraš pametno vložiti, ker obstaja bojazen, da se boš privadil na preveliko potrošnjo.

RIBI
od 20. februarja do 21. marca

ONA: Znanec, ki te je v poletnem času večkrat obiskoval, te bo v soboto zvečer ugodno presenetil. Pazi, da te ne bo premagalo čustvo pred razumom.

ON: Ne misli na kitaro, ko se doma igraš s sinčkom in na pisalni stroj, ko »preživljaš« težko pričakovane ure ljubezenskega počitka v krogu svoje družine.

OVEN
od 28. marca do 20. aprila

ONA: Iskanje materialnih koristi, tudi v sedanji fazi reforme, ni niti moralno niti zdravo, ker povzroča na raznih fazah življenja nestrpnost in večkrat melanholičnost.

ON: Ne razburjaj se po nepotrebnem, saj gripa še ne bo kmalu prišla. Tvoja delovna organizacija še bo dolgo klubovala tistim, ki jim ni po volji njen obstoj. Zaradi tega ne pozabljaj na ljubezen.

BIK
od 21. aprila do 21. maja

ONA: Ne zanemarjaj družinskih dolžnosti in ne spuščaj se z vsako mimoidočo žensko. Ko se pripravljaš na večerni randevu, ne pozabi, da je čas zlato. Mimogrede kupi srečko, ki ti jo bo izbral spremljevalec.

ON: Materialni neuspeh, ki si ga »užival« proti koncu preteklega meseca, bo kmalu pozabljen, ker se ti obeta z neznanim partnerjem obilo uspeha.

DVOJČKA
od 22. maja do 21. junija

ONA: Ne verjemi njegovim besedam, da ti bo ostal vedno zvest. Potovanje v Italijo lahko prinese njegovo novo ljubezen. Zato bodi z njim ljubezniva in »sladka«.

ON: Izkoristi priložnost, ki se ti bo ponudila na službenem potovanju. Žena ti bo ostala zvesta; glej, da se po povratku domov ne izdaš, ker je ona sposobna, da ti vrne milo za drago.

RAK
od 22. junija do 23. julija

ONA: Neredno življenje in prekomerno ponočevanje in ljubimkanje z »radodarnimi« turisti, ti bo škodovalo tako pri družbenem kot družinskem ugledu in zdravju.

ON: Minuli so časi, ko si lahko na službenem potovanju s »šampanjcem« pral avtomobil in podaljševal dnevnice na račun ljubezenskih izletov v lepe gorenjske kraje.

LEV
od 24. julija do 23. avgusta

ONA: Na fanta, ki ti je pred odhodom na študij obljubljal ljubezen z vsakotedenskim pismom in se ti sedaj ne oglaša, lahko mimogrede pozabiš, ker ti malo starejši, a bogat moški resnično obljublja zvestobo.

ON: Ne domišljaj si, da si edino lahko iskreno ljubezen iščeš z avtomobilom in lastno hišo, zato ne odlagaj priložnosti, ki bo lahko v tvojem nadaljnjem življenju najugodneje delovala.

DEVICA
od 24. avgusta do 23. septembra

ONA: Ne razburjaj se doma po nepotrebnem, v želji, da boš jezo, ki si si jo nabrala v službi, pogasila ob domačem družinskem ognjišču.

ON: Na hazardne igre, ki si se jih privadil v dijaški družbi in ti prinašajo samo zgubo, moraš sčasoma pozabljati, prosti čas raje izkoristi v posvetitev dekletu, ki je edina sposobna, da odpravi tvoje slabe navade.

TEHTNICA
od 24. septembra do 23. oktobra

ONA: Če si v preteklem tednu v službi oziroma v šoli ali na univerzi doživela majhen neuspeh, ne misli, da nisi sposobna za nadaljnje življenje in delo.

ON: Cigarete so iz dneva v dan slabše, vendar te tvoje prekomerno kajenje še ni spametovalo. Odvadi se kajenja zaradi zdravja in dekleta, da te ne bo več oštevala, da smrdiš po tobaku.

ŠKORPIJON
od 24. oktobra do 22. novembra

ONA: Materialna in duhovna sreča, ki se ti bo ponudila v sredo, ti bo dalj časa koristila in ti prinesla večjo osebno srečo. Ne pozabi na sorodnike, ker boš lahko to srečo kmalu izgubila.

ON: Ne podpiraj težnje svoje delovne organizacije, ki bi si rada prilastila pravice enake delovne organizacije, ki ima delovno področje, ki že dalj časa spada v njeno kompetenco.

STRELEC
od 23. novembra do 22. decembra

ONA: Uspeh v glasbi in službi moraš povezovati z družinskim življenjem. Službo, osebne skrbi in ljubezen povezuj s perspektivo, zato glej, da ti bo jutri bolje šlo. Loterijska številka je 0.

ON: Zagrenjenost ob zadnjih neuspehih bo povzročila krajšo bolezen. V miru premisli, katera pot ti zagotavlja trajno družinsko in materialno srečo.

KOZOROG
od 23. decembra do 20. januarja

ONA: Ne glej zviška na prijateljske nasvete, ki ti jih nudijo sodelavci, ker boš drugače izgubila ugled. Pričakuj zanimivo pismo.

ON: Dosedanja neredność v službi in v družinskem življenju te bo ob koncu tedna drago stala. Zavedaj se, da službe v današnjem času kljub izobrazbi ni lahko dobiti, prav tako pa tudi dekleta ki bi te navadila na to, kar ti primanjkuje.

Rožnata prihodnost

Eden ameriških strokovnjakov je pred kratkim izjavil, da ni več daleč dan, ko bo opravljanje gospodinjskih del pravcata pesem. Na primer:

Sesalniki za prah boćo imeli majhne baterije in gospodinje se jih bodo posluževale kot običajno, toda — samo prvič. V elektronskih možganih bodo imeli takšni sesalniki poseben aparat za registriranje poteka dela. Sesalnik bo po prvi uporabi sam opravljal delo, le pritisniti bo treba na prav majčken gumb.

Ko se bodo baterije takšnih sesalnikov ali podobnih strojev izpraznile, bodo le-ti z zadnjimi močmi pohiteli do vtičnic in se ponovno sami napolnili.

V omarah boćo nenehno delovale ultrazvočne naprave. Čistile bodo obleke in jih ščitile pred molji.

Okna prihodnosti bomo lahko puščali odprta kljub vremenski napovedi, ki bo obetala dež. Pri prvih deževnih kapljah ali najmanjšemu vetru se bodo sama zaprla.

V kuhinji bodo stali elektronski štedilnik, jedila pa bodo segrevali z radarskimi valovi. Plošča štedilnika bo ostala seveda mrzla. Med kuhanjem bo mati s pomočjo televizijskega ekrana nadzorovala otroke in vso hišo.

Vrtna in hišna vrata se bodo odpirala avtomatično in le za družinske člane. Le-ti bodo polopodlagi prstnih oćtisov jim bo žili roko na poseben ekran in na odslej dovoljen vstop. Tujci bodo imeli na voljo drug ekran, kjer se bodo legitimirali.

Eno ameriških podjetij že zdaj preizkuša globoko hlajene jedi. Na dnu aluminijaste posode v obliki krožnika so spiralni grelci. Takšno posodo samo priključimo na električni tok in jeć je čez nekaj sekund topla.

Številne stroje prihodnosti bo moć vključiti na velike razdalje. V Ameriki že danes prodajajo stroje za pranje perila in štedilnike s telefoni. Gospodinja na primer kupuje v mestu in se spomni, da ni vključila pralnega stroja. Potrebno je le, da zavrti svojo telefonsko številko — in vse je urejeno.

Toča — nikar se prehitro ne veselite! Vse to je šele v glavah strokovnjakov in v laboratorijih. Ko bo moč kupiti prvega takšnih strojev za olajšanje gospodinjskega dela, bo njegova cena tolikšna, da jo bodo zmogli le redki. Tudi v Ameriki . . .

TUDI ONA NI ČAKALA

Ona: »Sedaj je pa res že čas, da se naša Lenka poroči!«

On: »Ne, počakajmo še malo. Morda se vendar najde mož, ki ji bo všeč.«

Ona: »Smešno. Mar sem jaz čakala?«

ZADNJA NEUMNOST

Žena: »Kako sem srečna, da imam tako dobrega moža! Kajne, dragi možek, odkar si mene vzel, nisi napravil nobene neumnosti več.«

Mož: »Ne, tista je bila zadnja!«

Iz razprave na Občinskem sindikalnem svetu Ljutomer

Enoten kmetijski prostor

Preteklo sredo je komisija za gospodarstvo in samoupravljanje občinskega sindikalnega sveta Ljutomer sklicala v dogovoru z občinsko skupščino in družbenopolitičnimi organizacijami sestanek o perečih vprašanjih enotnega obravnavanja kmetijskega prostora občine Ljutomer. Poleg članov komisije so bili vabljeni na sejo predsedniki delavskih svetov in sindikalnih podružnic kmetijskih organizacij, predstavniki občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij. Vabljeni predstavniki kmetijskih organizacij se niso udeležili posvetovanja o enem najvažnejših vprašanj nadaljnjega razvoja kmetijstva v ljutomerski občini.

Kdaj se je pojavilo vprašanje integracije?

O enotni politiki v kmetijstvu oziroma o nujnosti integracije kmetijskih organizacij v občini smo že večkrat pisali v Tedniku. To vprašanje je bilo že predmet številnih razprav od leta 1960 dalje. Zaradi subjektivizma oziroma nasprotujočih stališč v treh kmetijskih organizacijah ni prišlo, kot so poudarili na posvetovanju, do uresničenja teh prizadevanj.

Letošnje razprave o integraciji, o prizadevanjih za enotno obravnavanje kmetijskega prostora v občini, so dovolj argumentirane, da lahko pripomorejo h konkretnim odločitvam in zaključkom. Ti pa so predvsem: problemi z izvajanjem gospodarske reforme in vključevanjem v mednarodno tržišče; zaključki študija (elaborata) o izkoriščanju kmetijskega prostora na območju občine Ljutomer; zaključki izgradnje osnovnih proizvodnih in predelovalnih objektov VŽK Ljutomer in povečanja zaupanja zasebnih kmetovalcev v kooperativno proizvodnjo s kombinatom.

Izvor integracijskih pobud

Ljutomerska občina predstavlja izrazito agrarno področje, kjer se je šele v zadnjih letih močneje začela razvijati industrija. Po podatkih iz leta 1965 odpade od 17.922 ha celotnih površin občine: 12.866 ha na kmetijska zemljišča, od tel pa 1.092 ha na kmetijska zemljišča last VŽK Ljutomer, 394 ha na kmetijsko zadrugo Ljutomer in 492 ha na kmetijska zemljišča last KZ »Mursko polje« Križevci pri Ljutomeru. Skupno torej 1.878 ha kmetijskih zemljišč družbenega sektorja.

Vse tri kmetijske organizacije se ukvarjajo z lastno proizvodnjo, kooperacijo, prodajo reprodukcijskega materiala in odkupom viškov raznih kmetijskih proizvodov. Obseg angažiranja posameznih dejavnosti pa je pri posameznih kmetijskih organizacijah različen. Iz podatkov za leto 1966 je razvidno, da je dosegel kombinat večji del čistega dohodka v lastni proizvodnji, pri obeh kmetijskih zadrugah pa je odpadel večji del čistega dohodka na odkup kmetijskih proizvodov in kmetijsko dejavnost.

Naštete dejavnosti kmetijskih

(Nadaljevanje na 8. strani)

KDO JE ZAČEL?

»Prosim vas, da vašega psa čimprej prodate. Včeraj je morala hčerka prenehati peti, ker je vaše ščene neprestano zavijalo!«

»Oprostite, toda saj je vaša hčerka začela!«

Gospodinje, poskusite!

● **PUDING.** 10 dkg masla, 8 dkg sladkorja, 4 dkg naribane čokolade in 5 rumenjakov penasto umešamo. Dodamo 8 dkg naribanih mandeljev in 60 dkg kuhanega, pretlačenega kostanja ter trd sneg iz petih beljakov. Zmes naložimo v pomaščen, s sladkorjem posipan model za puding, ga dobro zapremo in položimo v vrelo vodo. Puding kuhamo dobro uro, potlej pa ga stresemo na krožnik, prelijemo z vročo marmelado, najboljša bo marelična, in rumom. Povrhu posipamo še kuhane pretlačene kostanje in stepemo sladko smetano.

● **TORTA.** Iz 6 jajc, 10 dkg sladkorja, zavitka vanilijevega sladkorja, 6 dkg naribanih lešnikov, 6 dkg kruhovih drobtin in 6 dkg kakaa napravimo biskvitno testo, ki ga stresemo v namazan tortni model. Pri srednji vročini ga pečemo 30 do 40 minut. Ohlajen biskvit dvakrat prerežemo in plošče polijemo z višnjevim likerjem ter namažemo z malo marmelade, potlej dve plošči namažemo z naslednjim nadevom: kuhane kostanje pretlačimo, jim dodamo malo mleka, sladkorja v prahu in šilce maraskina. Nazadnje primešamo kremi stepeno sladko smetano. Plošče zložimo in če hočemo, prelijemo s čokoladno glazuro, sicer pa jo posipamo s sladkorjem in pretlačenim kostanjem.

ŠPANSKI RECEPTI
RIBJI RAGU

Polenovko skuhamo v slani vodi in odstranimo glavo in koščice. Zdaj položimo ribo v gosto, zelo svetlo prežganje, vse skupaj popopramo, potresemo z naribanim sirom, pokapamo s stopljenim maslom in damo peči v pečico za pol ure, da se napravi zlatorumena skorja. Ribo serviramo v posodi, v kateri smo jo pekli.

Kako napravimo prežganje: drobno sesekljano čebulo prepražimo na maslu, dodamo moko, sol in malo popra. Zalijemo s hladnim mlekom.

ŠPANSKA JAJČNA JED

Pravzaprav o kuhanju sploh ne moremo govoriti, ker je jed gotova skoraj v trenutku. Velike paradižnike dušimo na olju, kar traja le nekaj minut. Začinimo jih s soljo in poprom. Istočasno spečemo v drugi kozici na olju majhne čebulice, jih rahlo potresemo z moko in polijemo z žličko smetane. Medtem smo že spekli jajca na oko, ki jih položimo na dušene paradižnike. Čebule in paradižnike zložimo na ogret krožnik in serviramo z opečenimi kruhovimi rezinami.

PIKANTNA JED

200 g riža dušimo kot navadno. Medtem vzamemo veliko čebulo, jo zrežemo na majhne koščke, v olju pa dušimo dve očiščeni papriki (lahko sta pekoči), narezani na tanke rezance. Nato opražimo 100 g surove gnjati in dodamo sesekljanega peteršilja. Vse to rahlo zmešamo z mehkim rižem in potresemo z naribanim sirom.

TV PROGRAM od 5. do 11. nov. 1967

NEDELJA, 5. NOVEMBRA 1967

9.35 Poročila (Lj). 9.40 Na obisku v Slovenski Benečiji — narodno zabavna glasba (Lj). 10.00 Kmetijska oddaja (Zg). 10.45 Ne črno, ne belo — oddaja za otroke (Bg). 11.30 Junaki cirkuške arene — serijski film (Lj). 12.00 Nedeljska TV konferenca (Zg). 16.00 Slovenski ansambli tekmujejo — javna radijska oddaja (Lj). 17.15 Človek s filmsko kamero (Lj). 19.10 Dolgo, vroče poletje (Lj). 20.00 TV dnevnik (Bg). 20.45 Cik cak (Lj). 20.50 Zabavno-glasbena oddaja (Bg). 21.50 Ivo Andrič: Most na Drini (Lj). 22.05 Zadnja poročila (Lj).

PONEDELJEK, 6. NOVEMBRA 1967

9.40 TV v šoli — ponovitev ob 14.50 (Zg). 10.40 Ruščina — ponovitev ob 15.50 (Zg). 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg). 11.40 Lepota in zdravje mojih zob — TV v šoli (Lj). 16.10 Angleščina (Bg). 16.55 Poročila (Zg). 17.10 Mali svet — oddaja za otroke (Zg). 17.25 Risanke (Zg). 17.40 Kje je, kaj je — oddaja za otroke (Bg). 17.55 TV obzornik (Lj). 18.30 Zadnji dan, prvi dan — poljski serijski film (Lj). 19.00 Portret prof. inž. Cirila Jegliča (Lj). 19.15 Tedenski športni pregled (Bg). 19.40 Zbori samoupravljalcev (Lj). 20.00 TV dnevnik (Bg). 20.25 Koncert orkestra Slovenske filharmonije (Lj). 21.40 Greh — kulturni film (Lj). 22.05 Poročila (Lj).

TOREK, 7. NOVEMBRA 1967

10.00 Slovesna seja ob 50-letnici oktobrske revolucije (Bg). 16.20 Film za otroke (Lj). 16.40 Prenos parade ob 50-letnici oktobrske revolucije iz Moskve (Lj). 18.55 TV obzornik (Lj). 19.25 Pozdrav z Aurore (Intervizija). 19.45 Cika čak (Lj). 19.55 Odmev oktobra v slovenskem leposlovju (Lj). 20.40 Križarka Potemkin — sovjetski celovečerni film (Lj). 22.10 Zadnja poročila (Lj).

SREDA, 8. NOVEMBRA 1967

17.00 Poročila (Zg). 17.05 Glodalček Miško — lutkovna igra (Zg). 17.25 Popotovanje po Aziji (Lj). 17.55 TV obzornik (Lj). 18.15 Združenje radovednežev (Zg). 19.00 20 milijonov — reportaža (Bg). 19.30 Kje je ta širni gozd (Lj). 19.50 Lesni sejem (Lj). 20.00 TV dnevnik (Bg). 20.30 Cik cak (Lj). 20.40 Rdeče, modro, zeleno (Lj). 21.40 Srce — mednarodno sodelovanje (Lj). 22.40 Zadnja poročila (Lj).

ČETRTEK, 9. NOVEMBRA 1967

9.40 TV v šoli — ponovitev ob 14.50 (Zg). 10.35 Nemščina — ponov. ob 15.45 (Zg). 11.00 Angleščina (Bg). 16.10 Lepota in zdravje mojih zob (Lj). 17.05 Poročila (Lj). 17.10 Tik tak: Mala lupinica — II. del (Lj). 17.25 Pionirski TV studio (Lj). 17.55 TV obzornik (Lj). 18.15 Po sledeh napredka (Lj). 18.35 Godala v ritmu (Lj). 19.00 Dežurna ulica (Bg). 19.40 TV prospekt (Zg). 19.54 Propagandna medigra (Lj). 20.00 TV dnevnik (Bg). 20.30 Aktualni razgovori (Bg). 21.10 Risanka (Lj). 21.20 Kapetan kapetanu — predstava Ateljeja 212 (Bg). 22.20 TV dnevnik (Bg).

PETEK, 10. NOVEMBRA 1967

9.40 TV v šoli — ponovitev ob 14.50 (Zg). 11.00 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev ob 16.10 (Bg). 17.25 Poročila (Bg). 17.30 Oddaja za otroke studia Sarajevo (Bg). 17.55 TV obzornik (Lj). 18.15 Zaplešite z nami — 10. oddaja (Lj). 18.50 Rezerviran čas (Lj). 19.05 Brez parole — mladinska oddaja (Lj). 19.35 Cik cak (Lj). 19.40 Rezerviran čas (Lj). 20.00 TV dnevnik (Bg). 20.30 Cik cak (Lj). 20.40 Zlata praprot — češka filmska bajka (Lj). 22.10 Zadnja poročila (Lj). 22.30 Dubrovniške poletne prireditve (Zg).

SOBOTA, 11. NOVEMBRA 1967

9.40 TV v šoli — ponovitev ob 14.50 (Zg). 17.40 Vsako soboto — pregled TV sporeda (Lj). 17.55 TV obzornik (Lj). 18.15 Lutkovna predstava (Bg). 19.15 Sprehod skozi čas (Lj). 19.40 Cik cak (Lj). 20.00 TV dnevnik (Bg). 20.30 Cik cak (Lj). 20.40 Ljubezen, oh, ljubezen (Bg). 21.40 Junaki cirkuške arene (Zg). 22.10 Gideon iz Scotland Yarda (Lj). 23.00 Zadnja poročila (Lj).

KINO

Kino Bučkovci: 5. novembra: angleški barvni film BANDA HELIONA;

Kino Gorišnica: 5. novembra: ameriški barvni film PUSTOLOVŠČINE MLADEGA ČLOVEKA;

Kino Ormož: 4. novembra: ameriški barvni film GOSPODAR HAVAJEV;
5. novembra: angleški barvni film MILIJONARKA;
8. novembra: francoski film NABAB;

Kino Ljutomer: 4. in 5. novembra: angleški barvni film STROGO ZAUPNO IPCRESS;
8. in 9. novembra: film RAZBITO OGLEDALO;

Kino Tomaž pri Ormožu: 5. novembra: nemški film PARADA ŠLAGERJEV;

Kino Velika Nedelja: 4. novembra: angleški barvni film MILIJONARKA;
5. novembra: ameriški barvni film GOSPODAR HAVAJEV. J

KDO SLAVI?

»Poglej, Ivo,« je ženka rekla možu, »poglej, kako lepo obleko sem si kupila za tvoj rojstni dan! Kako ti je všeč?«

»Zelo srčkana je,« je pritrdil mož. »Drugi mesec, ko boš pa ti praznovala svoj rojstni dan, dobiš škatlo najboljših cigar!«

CLAUDIA SANDERS:

Doživljaj v Chicagu

»Razočaran sem, že šest tednov sedim v Chicagu, pa še nisem doživel niti enega gangstrskega napada niti nisem zašel v najboij nedolžno racijo. Kaj, za vraga, naj sploh pripovedujem, ko bom spet doma v Londonu?«

George Wipmaker, sin lastnika podjetja Wipmaker & sin, trgovine s čajem na veliko, je čemerno pogledal svojega ameriškega prijatelja. »Pojutrišnjem se oćpeljem nazaj v Anglijo,« je nadaljeval, »dotlej pa bi želel karkoli doživeti, saj me razumeš. Bodi tako prijateljski in mi omogoči, da bom videl vsaj delček tistega Chicaga, kar je spravilo to mesto na tako slab glas!«

»Ti si sploh norec!« je zarenčal Doug Lesley. »Mi smo srečni, če ne vidimo gangstejev, če nas ne napadajo in če nam ostanejo prihranjene racije in podobne neprijetnosti. Ti pa hočeš zdrveti tej tolpi naravnost v naročje! George, zrel si za norišnico!«

»Mogoče!« je zagodrnjal George Wipmaker, »toća o tem po vsej verjetnosti ne bo treba odločati tebi. Kratko in jasno: kam bova šla?«

Doug Lesley se je vdal. »Torej dobro. Če vsekakor želiš, te bom odpeljal v beznico. Tam se sicer ne sestajajo veliki gangsterji, vendar boš videl množico mož, ki živijo od goljufije . . .«

»Goljufi,« je zamrmral George, »kako zanimivo!« Njegovo razočaranje se je še povečalo, ko sta prišla v beznico. »To je vse? Takšnih beznic imamo v Londonu nešteto! In to naj bi bili goljufi? Vsi so vendar videti povsem nedolžni!«

Nekaj časa sta sedela s komolci uprtimi v mizo in opazovala, kako so neznanci kartali.

»Ali je mogoče kupiti karte?« je vprašal George svojega ameriškega prijatelja.

»Karte? Kakšne karte?«

»Igralne karte, seveća! Poskusil bom nekajkrat igrati s temi dečki!«

»Ti si zares ponorel, George!«

»To sem danes že slišal. Torej, ali se tu dobijo nove igralne karte ali ne?«

Gostilničar je prinesel deset zavitkov popolnoma novih kart in George jih je strokovnjaško pregledal, ali niso kakorkoli zaznamovane. »V redu,« je prikimal in prosil gostilničarja, naj mu priskrbi soigralce za igro.

Dva med navzočimi sta bila takoj pripravljena sesti z Georgeom za mizo. Doug Lesley se je držal nekoliko v ozadju, ker je slutil, da bo George izgubil, kar je bilo še najbolj verjetno, ali pa bo dobil in ga bosta soigralca zato pretepla.

Prvo igro je George zares izgubil. Odštel je sećem dolarjev v bankovcih na mizo in segel zatem v žep svojega suknjiča.

»Trenutek, prosim,« nadaljevali bomo s temi kartami!«

»Kaj naj to pomeni?« sta planila neznanca.

»Nič hudega, jaz sem le nekoliko praznoveren, veste, zato načelno nikoli ne igram dveh iger z istimi kartami. Gotovo nimate ničesar proti temu. Te karte sem kupil pri gostilničarju. Torej, prosim!«

Kazalo je, da bosta udeleženca nekaj odvrnila. Vendar sta to storila le tako, kakor da sta globoko zajela sapo, zatem pa sta se skrivaj spogledala s pripritimi očmi.

Drugo igro je dobil George. Tretjo je izgubil. Naslednje tri je ćobil.

Za vsako igro je vzel nove karte.

Nato je spet izgubil igro.

Potem pa je imel kar naprej srečo. Po vsaki igri je hlastno vtaknil dobljeni denar v žep. V mislih je skrivaj računal, koliko je že priigral; po njegovi oceni je bilo že štiristo dolarjev. Prav čedna vsotica, zlasti če upoštevamo, da jo je priigral od poklicnih kvartopircev v Chicagu.

Za deset iger je bil George s svojimi kupljenimi kartami preskrbljen. Za enajsto in dvanajsto igro je znova kupil nove karte pri gostilničarju. Potem je nenadoma prenehal igrati.

Oba igralca sta bila s tem sklepom očitno zadovoljna. Plačala sta svoj zapitek in molče zapustila beznico.

Ko sta stopila skozi vrata, se je George približal svojemu prijatelju, ki je še vedno dokaj nezaupljivo glećal predse.

»Ne delaj vendar takšnega obraza, Doug! Ali veš, koliko sem dobil? Nekaj manj kakor štiristo dolarjev bo. Preštejva na hitro, koliko je v resnici!«

Segel je v žep svojega suknjiča in osupnil . . . Razburjeno se je začel otipavati in preobračati žepe . . .

George je zaklel in zamrmral: »Denarja ni! Ćeki, drobiž . . .!« Še enkrat je pretipal svoj suknjič. »In moje zlate cigaretne doze tudi ni!«

Dough Leslev se je škodoželjno nasmehnil, zatem pa si je z mirnim dostojanstvom prižgal cigareto.

»Neznansko sem vesel!« je dejal posmehljivo, »da te Chicago naposleć le ni razočaral! Zdaj boš imel vsaj kaj pripovedovati, ko boš spet doma!«

RADIJSKI PROGRAM od 5. do 11. nov. 1967

Nedelja, 5. novembra 1967

6.00—8.00 Dobro jutro! — vmes ob 6.05—6.20 Poročila 6.30 Informativna oddaja 7.00—7.10 Poročila 7.20 Informativna oddaja 7.30—7.45 Za kmetijske proizvajalce 7.50 Informativna oddaja 8.00 Poročila 8.05 Radijska igra za otroke 9.00 Poročila 9.05 Poslušalci čestitajo 10.00 Še pomnite, tovariši . . . 10.25 Pesmi borbe in dela 10.45—11.50 Lepe melodije — vmes ob 11.00—11.15 Poročila 11.50 Pogovor s poslušalci 12.00 Poročila 12.10 Poslušalci čestitajo 13.00 Poročila 13.15 Operetna glasba 13.40 Reportaža 14.00 Glasba ne pozna meja 14.35 Humoreska tedna 14.50 Pesem gogal 15.00 Poročila 15.05 Športno popoldne 17.00 Poročila 17.05 Popularne operetne arije 17.30 Radijska igra 18.24 Prijetna glasba 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Slovenske popevke 19.30 Radijski dnevnik 20.00 V nedeljo zvečer 22.00 Poročila 22.15 Serenadni večer 23.00 Poročila 23.05 Literarni nokturno.

Ponedeljek, 6. novembra 1967

4.30—8.00 Dobro jutro! — vmes ob 4.45 Informativna oddaja 5.00 Poročila 5.30 Svetujemo vam 5.45 Informativna oddaja 6.00 Radijski dnevnik 6.30 Informativna oddaja 6.50 Za vas 7.00 Poročila 7.25 Informativna oddaja 7.45 Informativna oddaja 8.00 Poročila — Radijski in televizijski spored 14.00 Poročila 14.05 Razpoloženjska glasba 14.35 Poslušalci čestitajo 14.55 Kreditna banka Ljubljana 15.00 Radijski dnevnik 15.20 Glasbeni intermezzo 15.40 Ljubljanski komorni zbor 16.00 Za vas 17.00 Poročila 17.05 Znameniti operni pevci 18.00 Poročila 18.15 »Signali« — (Propagandna oddaja) 18.35 Mladinska oddaja: »Interna 469« 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Pojo Los Paraguayos 19.25 Pět minut za EP 19.30 Radijski dnevnik 20.00 Na predvečer velikega jubileja 22.00 Poročila 22.10 Radi ste jih poslušali 23.00 Poročila 23.05 Literarni nokturno.

Torek, 7. novembra 1967

4.30—8.00 Dobro jutro! — vmes ob 4.45 Informativna oddaja 5.00 Poročila 5.30 Svetujemo vam 5.45 Informativna oddaja 6.00 Radijski dnevnik 6.30 Informativna oddaja 6.50 Za vas 7.00 Poročila 7.25 Informativna oddaja 8.00 Poročila — Radijski in televizijski spored 14.00 Poročila 14.05 Nova pesmica 14.25 Lahka glasba 14.55 Kreditna banka Ljubljana 15.00 Radijski dnevnik 15.20 Glasbeni intermezzo 15.40 V torek nasvidenje 16.00 Za vas 17.00 Poročila 17.05 Simfonični orkester RTV 18.00 Poročila 18.15 Pesmi borbe in revolucije 18.45 Družba in čas 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Zabavni zbori 19.25 Pet minut za EP 19.30 Radijski dnevnik 20.00 Radijska igra 21.10 Glasbena medigra 21.15 Deset glasov — deset pevcev 22.00 Poročila 22.10 Glasbena medigra 22.15 Skupni program JRT 23.00 Poročila 23.05 Literarni nokturno.

Sreda, 8. novembra 1967

4.30—8.00 Dobro jutro! — vmes ob 4.45 Informativna oddaja 5.00 Poročila 5.30 Svetujemo vam 5.45 Informativna oddaja 6.00 Radijski dnevnik 6.30 Informativna oddaja 6.50 Za vas 7.00 Poročila 7.25 Informativna oddaja 8.00 Poročila — Radijski in televizijski spored 14.00 Poročila 14.05 Igramo za razvedrilo 14.35 Poslušalci čestitajo 14.55 Kreditna banka Ljubljana 15.00 Radijski dnevnik 15.20 Glasbeni intermezzo 15.45 Naš podlistek 16.00 Vsak dan za vas 17.00 Poročila 17.05 Mladina sebi in vam 18.00 Poročila 18.15 Odskočna deska — tretja vrsta 18.40 Naš razgovor 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Francoski šansoni 19.25 Pet minut za EP 19.30 Radijski dnevnik 20.00 Richard Wagner: »Walküre« 22.00 Poročila 22.10 Za ljubitelje jazza 23.00 Poročila 23.05 Literarni nokturno.

Četrtek, 9. novembra 1967

4.30—8.00 Dobro jutro! — vmes ob 4.45 Informativna oddaja 5.00 Poročila 5.30 Svetujemo vam 5.45 Informativna oddaja 6.00 Radijski dnevnik 6.30 Informativna oddaja 6.50 Za vas 7.00 Poročila 7.25 Informativna oddaja 8.00 Poročila — Radijski in televizijski spored 14.00 Poročila 14.05 Zabavni zvoki 14.45 »Mehurčki« 15.00 Radijski dnevnik 15.20 Glasbeni intermezzo 15.40 Mali recital 16.00 Vsak dan za vas 17.00 Poročila 17.05 Simfonični koncert 18.00 Poročila 18.15 Turistična oddaja 18.45 Jezikovni pogovori 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Z ansamblom Mamo c DM MDMDDML Rockes« 19.25 Pet minut za EP 19.30 Radijski dnevnik 20.00 Domače pesmi in napevi 21.00 Literarni večer 21.40 Glasbeni nokturno 22.00 Poročila 22.10 Komorni večeri 23.00 Poročila 23.05 Literarni nokturno.

Petek, 10. novembra 1967

4.30—8.00 Dobro jutro! — vmes ob 4.45 Informativna oddaja 5.00 Poročila 5.30 Svetujemo vam 5.45 Informativna oddaja 6.00 Radijski dnevnik 6.30 Informativna oddaja 6.50 Za vas 7.00 Poročila 7.25 Informativna oddaja 8.00 Poročila — Radijski in televizijski spored 14.00 Poročila 14.05 Veliki valčki in uverture 14.35 Poslušalci čestitajo 14.55 Kreditna banka Ljubljana 15.00 Radijski dnevnik 15.20 Napotki za turiste 15.25 Glasbeni intermezzo 15.45 Kulturni globus 16.00 Za vas 17.00 Poročila 17.05 Človek in zdravje 17.15 Glasbene uganke 18.00 Poročila 18.15 Zabavna glasba 18.45 Na mednarodnih križpotih 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Petnajst minut z orkestrom Rüdiger Piesker 19.25 Pet minut za EP 19.30 Radijski dnevnik 20.00 Koncert komornega zbora 20.30 Bojan Adamič: Suita za klarinet in orkester 20.45 Ob isti uri 21.15 Oddaja o pomorščakih 22.00 Poročila 22.10 Sodobna simfonična literatura 23.00 Poročila 23.05 Literarni nokturno.

Sobota, 11. novembra 1967

4.30—8.00 Dobro jutro! — vmes ob 4.45 Informativna oddaja 5.00 Poročila 5.30 Svetujemo vam 5.45 Informativna oddaja 6.00 Radijski dnevnik 6.30 Informativna oddaja 6.50 Za vas 7.00 Poročila 7.25 Informativna oddaja 8.00 Poročila — Radijski in televizijski spored 14.00 Poročila 14.05 Od melodije do melodije 14.55 Kreditna banka Ljubljana 15.00 Radijski dnevnik 15.20 Glasbeni intermezzo 15.45 Naš podlistek 16.00 Za vas 17.00 Poročila 17.05 Gremo v kino 17.35 Igramo beat! 18.00 Poročila 18.15 Pravkar prispelo 18.50 S knjižnega trga 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Zvoki iz Španije 19.25 Pet minut za EP 19.30 Radijski dnevnik 20.00 Spoznavajmo svet in domovino 21.30 Iz fonoteke radia Koper 22.00 Poročila 22.10 Oddaja za izseljence 23.00 Poročila 23.05 S plesom in pesmijo v novi teden 01.00 Zadnja poročila.

Partizanski mnogoboj pionirjev

V nedeljo, 29. oktobra, je bilo v Ptuju v okviru republiškega prvenstva srečanje pionirjev v partizanskem mnogoboju društev Partizan Ptuj in Markovci. Tekmovanja, ki je obsegalo vaje na drogu, parter, plezanje, preskoke, štafetni tek ter tek na 50 in 60 metrov, se je udeležilo 21 pionirjev.

Pri starejših pionirjih je zmagal Boris Zohar pred Jožetom Štrafelom in Milanom Zoharjem, vsi Partizan Ptuj. Pri mlajših pa Maks Kajzer, Ptuj, drugi je bil Igor Solina, Markovci, tretji pa Branko Tisnikar, Ptuj. Ekipno so dosegli prvo mesto pri starejših pionirjih Ptujčani, pri mlajših pa pionirji iz Markovec. Druga je bila vrsta Ptuja I., tretja pa vrsta Ptuja II.

Tekmovanje je pokazalo, da ima mladina veselje do te športne panoge, vendar je vse premalo vaditeljskega kadra, ki bi bil pripravljen prostovoljno in brezplačno organizirati takšna tekmovanja. OP

Prometna nesreča

27. oktobra letos, ob 17.30, je prišlo do nevsakdanje prometne nesreče na cesti II. reda Ptuj—Slovenska Bistrica kakih 100 metrov od križišča v Hajdini. Voznica Matilda Fridl iz Sp. Hajdine je iz Zg. Hajdine vodila kmečki voz s konjsko vprego, naložen pa je imela les, čezenj pa steljo. Čeprav je bil že mrak, voza ni imela osvetljenega. Ob navedeni uri je proti Ptuju pripeljal osebni avtomobil MB 249-53, voznik Zvonko Weis iz Ptuja, ter trčil v zadnji del voza. Medtem ko sta čakala na komisijo, je v voz trčil Štefan Bezjak iz Brstja z osebnim avtomobilom MB 226-94, za njim pa še mopedist Zdravko Plavčak iz Pleterja. Plavčak se je pri trčenju lažje telesno poškodoval in se zdravi v ptujski bolnišnici Na vozilih je nastalo za 1700 novih dinarjev materialne škode.

Okradle so ga

Franc Pal iz Mejne ceste 14 v Ptuju je bil 27. oktobra zaposlen izza svoje hiše. Stanovanje je pustil odklenjeno. Ko se je vrnil v stanovanje, je pogrešil 140 tisoč starih dinarjev, ki jih je imel v omari. Denar je zmanjkal v času med 9. in 10. uro. V tem času so prišle v stanovanje tri ciganke, ki so po vsem sodeč zagrešile dejanje. Sosedje so jih videli, ko so vstopile, potem pa so odšle proti Dražencem. Dve sta bili visoke postave, tretja pa je bila manjša. Oblečene so bile v črne obleke, manjša pa je nosila na rokah okrog šest mesecev starega otroka. Po hišah so prosile denar in kruh. Kdorkoli ve kaj o njih, naj to sporoči najbližji postaji milice.

Nesreča ne počiva

V zadnjem času so se zdravili ali se še zdravijo v ptujski bolnišnici naslednji ponesrečenci:

ZLATKO LAČEN (1957), Podvinci 83/b, je padel in si poškodoval desno roko; KATARINA DONAJ (1904), Brezovica 8, je padla in si poškodovala obraz; MARTIN ROGINA (1903), Sp. Hajdina 5, je padel in se poškodoval po telesu; MARJAN VIDOVIČ (1952), Mariborska 44, Ptuj, je padel in si poškodoval levo roko; NEŽA DOLENC (1907), Majšperk 53, je padla s hleva in se poškodovala po telesu; LIZA JURIČ (1896), Dornava 87, si je poškodovala levo nogo; OTILIJA ŽMAZEK (1903), Vel. Nedelja 17, je padla in si poškodovala levo nogo; JOŽEF OSTROŠKO (1905), Pobrežje 107, je padel in se poškodoval po telesu; MATILDA GRABAR (1930), Ljutomerska 20/a, se je vsekala v levo roko; LIZIKA MAJCEN (1941), Sakušak 13, je padla z drevesa in se poškodovala po telesu; ZDRAVKO PLAVČAK (1949), Pleterje 5, je padel z mopeda in se poškodoval po telesu; FRANC PETEK (1929), Formin 33, je padel in si poškodoval levo nogo; MIRAN LJUBEC (1966), Zabovci 61, je padel in si poškodoval glavo; ALOJZ PETEK (1905), Osluševci 30, je padel z lestve in si poškodoval hrbtenico; MARIJA ZABAVNIK (1909), Kajžar 42, je padla in si poškodovala hrbtenico; MIRAN CAFUTA (1965), Skorišnjak 43, se je opekel po prsnem košu; IVAN JANEŽIČ (1961), Veličane, si je poškodoval desno roko; STANKO KRAJNC (1925), Tomaž 20, si je pri delu poškodoval levo roko; JAKOB BREZNIK (1898), Mihalovci 21, si je prerezal žile na rokah.

Nesreče na ormoškem območju

V soboto, 28. oktobra, se je ob 6.40 pripetila lažja prometna nesreča na občinski cesti v bližini železniške postaje v Ormožu. Mopedistu Stjepanu Sljemiču, stanujočemu v Vratnu št. 9, SR Hrvatska, so se na teleskopih mopeda zlomile vilice in je pri tem padel. Pri nesreči se je lažje poškodoval po obrazu in iskal zdravniško pomoč v ormoškem zdravstvenem domu. škoda na mopedu znaša okrog 50.000 S din.

V petek, 27. oktobra, se je ob 13.20 pripetila prometna nesreča na križišču ceste II. reda v Ormožu med voznikoma Ludvikom Šebjaničem iz Murske Sobote, ulica Štefana Kovača 19/a, in voznikom osebnega avtomobila Mavricom Wirw Kunkle iz Združenih držav Amerike. Na obeh vozilih znaša škoda okrog 250.000 S din. Telesnih poškodb ni bilo.

Vlom v gostinski lokal

V noči od 27. na 28. oktober so neznani storilci vlomili skozi okno dvoriščne strani v pisarniške prostore, nato pa odšli v gostinski lokal GP »Grozd« v Ormožu. Vendar niso odnesli ničesar. -p

ODGOVORNOST KOMUNISTOV ZA NAPREDEK

(Nadaljevanje s 1. strani)

ciji. V to posodo, ki se je klesala in izoblikovala v procesu reorganizacije Zveze komunistov, je potrebno vnesti vsebino, ki mora narekovati obliko oziroma organizacijsko formo.

Prve izkušnje občinske konference ZK v Ljutomeru, ki jih sedaj že lahko ocenjujemo, so pokazale, da so se komunisti, ki so bili na konferencah organizacij ZK na terenu in v delovnih organizacijah izvoljeni za člane konference, v polni meri zavedali svoje vloge, saj je imela konferenca pravi delovni značaj, brez prejšnjih deklarativnih in manifestativnih zborov, ko se je klesala vsebina dela ZK za daljša obdobja. Kako so problemi dela ZK življenjsko povezani z razvojem družbe, z vsemi njenimi ekonomskimi, družbenopolitičnimi in samoupravnimi sestavinami, je pokazal delovni značaj konference, ki je obravnavala in imela poudarek na integraciji kmetijskih organizacij v občini, vprašanju mladine, obnavljanju vrst ZK ter o odgovornosti komunistov do vseh najvažnejših družbenih vprašanj v občini.

Iz razprave

Po referatu sekretarja občinskega komiteja Silva Preloga, ki je obravnaval navedene probleme v občini, se je razvila živahna debata. Navedel bom nekatere glavne misli iz razprave.

Rado Pušenjak, republiški poslanec: obravnaval je ekonomsko upravičenost in nujnost integracije kmetijskih organizacij v ljutomerski občini ter odgovornost komunistov za izvedbo integracije. Če bi bila močna kmetijska organizacija, bi po njegovem mnenju lažje izvedli dokončno regulacijo Ščavnice s pritoki. S tem bi lahko okrog 13.000 hektarov spremenili v rodovitno zemljo in jo očuvali številnih poplav v radgonski in ljutomerski občini. Regulacija 70 km Ščavnice bi stala 800 milijonov starih dinarjev, skupna regulacija (Ščavnica s pritoki) pa bi stala 1 milijardo 800 milijonov starih dinarjev. Regulacija bi potekala po vzorcu pesniške doline. Najmanj četrtino, to je od 400 do 500 milijonov, bi odpadlo na ljutomersko občino. Regulacija Ščavnice bi bila velikanskega pomena še posebno danes, ko se vedno bolj pojavlja problem brezposelnosti, ker bi lahko na plodni zemlji zaposlili nezaposleno delovno silo. Predlagal je, da konferenca osvoji tako politiko, da bi imeli vsi komunisti pred seboj jasen koncept.

Nadalje je še obravnaval davčno politiko, da bi v bodoče bilo potrebno bolj obdavčiti tiste, ki so zaposleni in imajo doma posestva, in politiko nagrajevanja v delovnih organizacijah, ki se ob zadnjih analizah ni pokazala v skladu z reformo.

Miha Marinko, član predsedstva CK ZKJ, je v diskusiji poudaril, da morajo vsi komunisti imeti posluh za mladino. Komunisti, člani konference, so se v polni meri zavedali svoje vloge. Nadalje je obravnaval vprašanje večje homogenosti komunistov pri kreiranju politike v občini in izven občinskih meja ter vsebine dela ZK.

Konferenca je izvolila enajstčlanski komite, katerega člani so: **Matija Brezovar, Marjeta Čučulovič, Franc Herga, Ivo Krajnc, Ivo Peršak, Milena Pirher, Franjo Podkrajšek, Peter Potočnik, Silvo Prelog, Rudi Svenšek in Jože Vidovič.** Na prvi seji komiteja je bil ponovno izvoljen za sekretarja občinskega komiteja ZKS Ljutomer **Silvo Prelog.**

Da je Zveza komunistov živ organizem, ki je realen odraz našega družbenega dogajanja, je pokazala ljutomerska konferenca, ki zagotavlja, da bo delo komunistov potekalo po začrtani poti, ki se je izoblikovala v reorganizacijskih razpravah. -p

Enoten kmet. prostor

(Nadaljevanje s 7. strani)

organizacij, od prodaje krmil in nakupa surovin (koruze) za mešalnico (VŽK Ljutomer), nakupovanja telet in pujskov, nakupa zemljišč in prodaje raznega reprodukcijskega materiala in odkupa raznih tržnih viškov — itd., je povzročala mnogo nesoglasij med kmetijskimi organizacijami. Iskati je bilo treba izhod, pa čeprav začasen. Tako je prišlo do več sestankov in posvetov, največkrat s posredovanjem občinske skupščine, ko so poiskali najnujnejšo rešitev — kot npr. na katerem področju naj katera kmetijska organizacija razvija svojo dejavnost, kakšne naj bodo cene, glede pomoči zasebnim kmetovalcem ob vremenskih neprilikah, glede vlaganja investicij itd. Tako kot sta kmetijski zadrugi našli rešitev, pa je kombinat videl **(in še vidi)** kot edino najprimernejšo rešitev za enotno obravnavanje kmetijstva vseh treh kmetijskih organizacij; predlog o perspektivnem razvoju družbenega kmetijstva v organizacijski obliki kombinata. Razprav o enotnosti (ali nesmotrnosti) združitve kmetijskih organizacij v enotno, je bilo precej in končni rezultat teh je bil, da to vprašanje preuči ekonomski center v Mariboru v okviru analize (elaborata) »Načrt za izkoriščanje zemljišča občine Ljutomer«.

KONUS

(Nadaljevanje in konec)

log, da v reformi dobro gospočarijo, je po mnenju strokovnega vodstva obrata v tem, ker so v reformo stopili pripravljeni, ker so že pred reformo dobro gospodarili. Menjali so se samo pogoji gospodarjenja, njihovo delo, ki pa se je že pred reformo pokazalo kot upravičeno, pa je ostalo isto.

Obratni delavski svet na svojih sejah obravnava gornje probleme, sprejeme, odpuste, poslovanje obrata, člani delavskega sveta se seznanjajo o poslovanju. Članov obratnega delavskega sveta je 8. Dva zaposlena iz obrata pa sta še člana centralnega delavskega sveta.

Praksa samoupravljanja v gospodarskih organizacijah in delovanje družbenopolitične organizacije vseh zaposlenih vedno bolj in bolj pritiska na učinkovitejšo dejansko večjo samoupravnost delovnih ljudi in tudi na določeno spremembo dosedanje vloge sindikata. Namreč sindikat bi se moral z vsemi zaposlenimi aktivno vključiti v obravnavanje politike podjetja in vsega, kar delavca danes zanima neposredno ali posredno v delovni organizaciji (čeprav posredna vloga že v marsičem izginja). Seje obratnega delavskega sveta, ki so v KONUSU — obrat Ljutomer, skoraj vsakih 14 dni, bi morale obravnavati stališča in mnenja sindikalne podružnice, ki bi naj formirala določena vprašanja, in stališča, da bi prišla pred obratni delavski svet prečiščena in še bolj pred centralni delavski svet. To so tudi problemi, s katerimi se srečujejo v ljutomerskem obratu.

Leta 1962, je Usnjarski kombinat KONUS prevzel »razpadajočo« tovarno usnja v Ljutomeru. Od takrat pa do danes je minilo le kratkih 5 let. Sedaj, ko je tovarna že nekaj let opremljena s modernimi stroji, pa so proizvodi ljutomerskega obrata: telečji, junečji boks, telečji velur in kozji velur, iskani na svetovnem tržišču. V še večji kvaliteti pa leži ključ nadaljnjih uspehov.

Problemi v zvezi z izvajanjem gospodarske reforme

Usklajevanje kmetijske proizvodnje s pogoji gospodarske reforme je proces, ki zahteva organiziranje zlasti strokovnega kadra in končno tudi vseh delovnih ljudi, ki sodelujejo v procesu proizvodnje. Gospodarska reforma pomeni stabilizacijo gospodarstvo, to pomeni, da bo naš dinar postal konvertibilen, to je vedno enak postavljenemu deviznemu kurzu. Osnovni pogoj za stabilizacijo gospodarstva (in za uspešen razvoj) pa je vključevanje v mednarodno tržišče. To pa zahteva visoko kvalitetno kontinuirano in ceneno proizvodnjo. Danes se vedno bolj postavlja vprašanje klavnega goveda, prašičev, mleka, sadja iz intenzivnih nasadov itd. Vedno bolj postaja nujno, da je potrebno kmetijsko proizvodnjo prilagoditi povpraševanju na trgu. Zlasti pa je potreben premik konkurenčne borbe s področja cen na področja zniževanja stroškov proizvodnje, ob sočasnem zboljšanju in standardiziranju kvalitete. Logično je, da je to vprašanje enako postavljeno za lastno proizvodnjo kme-

(Konec prihodnjič)

TAP

(Nadaljevanje in konec)

Med največjimi je problem prekomernih zalog. V zalogah so predvsem tahografi, katerih prodaja se je nekoliko odprla, in zaloge kopirnih aparatov.

Takoj po ugotovljeni analizi so pričeli misliti, kako bi si pomagali iz nastale situacije. Prišli so do zaključka, da jim ostaneta samo dve možnosti: boljše koriščenje kapacitet, kar pa je vezano na vlaganje obratnih sredstev, ki jih pa nimajo, ali pa zmanjšati fiksne stroške z odpustitvijo večjega števila delovne sile. Z R

Osebna kronika

RODILE SO:

Ivanka Pintarič, Lahonci 19 — Jelko; Anica Vaupotič, Noršinci 1, Ljutomer — Marjana; Danica Kores, Stanošina 16 — Marinko; Ana Kovačec, Juršinci 54 — Branka; Marija Trafela, Pobrežje 118 — deklico; Alojzija Skrjanec, Strjanci 15 — dečka; Barbara Žuran, Zasadi 5 — dečka; Milena Pernat, Ciril Metodov drevored 6 — Matejo; Veronika Planinc, Majšperk 9/a — Marjetko; Marija Cizeri, Dornava 98 — deklico; Alojzija Mesarič, Sestrže 3 — Verico; Sonja Kacjan, Majšperk 52 — Gregorja; Marija Seruga, Slovenja vas 39 — Roberta; Erika Urlep, Majšperk — dečka; Slavica Žnidarič, Gajevci 15 — deklico; Marija Kekec, Nova vas 40 — dečka; Angela Draškovič, Mihovci 26 — Mirka; Cecilija Notersberg, Podgorci 24 — dečka; Anica Arnuš Cesta Olge Meglič 28 — Danila; Marija Smodiš, Globoko 10, Ljutomer — Karla; Marija Vojsk, Mestni vrh 3 — deklico; Matilda Nemec, Mihovci 32 — Stanislava; Marija Kukovič, Sovič 1 — deklico; Kristina Zadravec, Sodinci 14 — Stanka.

POROKE:

Albert Svenšek, Na postajo 3, in Elizabeta Reiter, Na gradu 2.

UMRLI SO:

Uršula Malek, Naselje bratov Reš, rojena 1896, umrla 28. oktobra 1967.

Lunine spremembe in vremenska napoved za čas od 4. do 12. novembra 1967

Prvi krajec bo v četrtek, 9. novembra, ob 2. uri.

Napoved: spremenljivo vreme bo. Manjše padavine bodo med 3. in 5. novembrom. Večje poslabšanje vremena z dežjem in snegom bo nastopilo nekako v petek, 10. novembra. Alojz Cestnik

Objave in oglasi

V SOBOTO ZVEČER sem v Prešernovi ulici v Ptuju zgubila zlato verižico z medaljonom, na katerem je bil vgraviran znak vodnar. Poštenega najditelja prosim, da vrne verižico proti nagradi v upravi lista.

PRODAM črni in rdeči dveletni ribez. Martin Klemenčič, Ptuj, Rabelčja vas 10.

IŠČEMO sobo z dvema posteljama. Plačamo za leto dni vnaprej. Vprašajte v Kolodvorski restavraciji v Ptuju.

OPOZARJAM vsakogar, ki bo širil neresnične vesti o družini Ceh iz Podvinc 48, da ga bom sodno preganjala. Alojzija Drevenšek.

TRIDELNO kuhinjsko kredenco prodam. Vprašajte v Podvincih 26.

PRODAM takoj vseljivo hišo ali menjam za drugo kjerkoli. Sela 30 pri Ptuju.

Osnovna šola Tone Žnidarič izreka zahvalo tov. dr. Franu BRUMNU za vsoto 50 novih dinarjev, ki jo je poklonil šolski mlečni kuhinji namesto venca na grob pokojnemu dr. Matku MRGOLETU. Ravnateljstvo

AMATERSKO GLEDALIŠČE V PTUJU

UPRIZORI

V SOBOTO, 4. novembra 1967, ob 19.30: VERONIKO DESENIŠKO

V NEDELJO, 5. novembra 1967, ob 16. uri: VERONIKO DESENIŠKO

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ljubljenega

dr. Matka Mrgoleta

se prisrčno zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem za razumevajoče sočutje. Zahvaljujemo se kolektivu in upravi ZD ptuj, družbenopolitičnim organizacijam Ptuj, ZZB NOB Ptuj, Zvezi telesno kulturnih društev in Partizanu Ptuj, Slovenskemu zdravniškemu društvu Ptuj, splošni bolnišnici Ptuj in kolektivu Elektro-radio Ptuj. Naša posebna zahvala velja vsem govornikom za ganljive besede in pevcem za prelepo petje ob odprtem grobu. Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga spremili v tako velikem številu na njegovi poslednji poti, mu poklonili toliko lepega cvetja in na kakršenkoli način počastili pokojnikov spomin in sočustvovali z nami.

V žalosti: žena Pavla, sin dr. Mitja z družino, hčerka Tanja in sorodstvo

Ptuj, Telče na Dolenjskem, dne 3. novembra 1967

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, stare mame in tete

Josipine Sok

iz Ptuja

se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem ter delovnemu kolektivu SDK, fil 301 in poslovalnice 3 iz Zagreba, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje, duhovščini za spremstvo, posebno še proštu g. Greifu za poslovilne besede in pevcem za ganljivo petje.

Še enkrat vsem prisrčna hvala!

Žalujoči: hčerka Vida, sin Rado, vnuk Slobodan, nečakinja Marija in ostalo sorodstvo

ODDELEK ZA UPRAVNO PRAVNE ZADEVE SKUPŠČINE OBČINE PTUJ RAZPISUJE

LICITACIJO

stavbe v Šikolah 27, stoječe na stavbni parceli št. 19/2 k. o. Šikole, v kateri se nahaja trgovina z reprodukcijskim materialom kmetijske zadruge Lovrenc na Dravskem polju. Izklicna cena je 3000 novih dinarjev.

Najugodnejši ponudnik mora stavbo podreti in odpeljati material v roku enega tedna po izvršeni licitaciji.

Ogled stavbe se lahko izvrši vsak dan v prodajalni v Šikolah št. 27.

Licitacija stavbe bo v petek, dne 10. novembra 1967, ob 8. uri na kraju samem, v Šikolah 27, pri prodajalni KZ Lovrenc.

Oddelek za upravno pravne zadeve

TEDNIK

glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva, izdaja časopisni zavod Ptujski tednik, Ptuj, Heroja Lacka 2. Urejuje uredniški odbor: Anton Bauman (glavni in odgovorni urednik), Bogo Hmelina, Janko Krapša, Peter Potočnik in inž. Roman Žavec. Izhaja vsak petek. Letna naročnina za Jugoslavijo 20 N din, za inozemstvo 40 N din. Tekoči račun pri SDK Ptuj št. 524-3-72. Tiska časopisno podjetje Mariborski tisk, Maribor. Rokopisov ne vračamo.

Časopisni papir

kupite poceni v upravi TEDNIKA v Ptuju, Lackova 2